2. Pentateuch. Spanish (Targum). 1968

2380 - Π

ALEJANDRO DÍEZ MACHO

NEOPHYTI 1

TARGUM PALESTINENSE
MS DE LA BIBLIOTECA VATICANA

TOMO V

DEUTERONOMIO

EDICIÓN PRÍNCIPE, INTRODUCCIÓN
Y VERSIÓN CASTELLANA

TRADUCCIONES COTEJADAS DE LA VERSIÓN CASTELLANA

FRANCESA: R. LE DÉAUT

INGLESA: MARTIN McNAMARA Y MICHAEL MAHER

LUGARES PARALELOS A DEUTERONOMIO DE
PSEUDOJONATÁN Y NEOPHYTI 1: ETAN B. LEVINE

CONSEJO SUPERIOR DE INVESTIGACIONES CIENTÍFICAS
MADRID, 1978

SIGLAS

[A], [B], [C], [D], [E], [F], [G], [H], [I], [J], [K], [L], [LL] = diversidad de manos (o diversa caligrafía) en las variantes o glosas marginales o interlineales

A = ms A de *MdW* II
B = ms B de *MdW* II
C = ms C de *MdW* II
D = ms D de *MdW* II
E = ms E de *MdW* II
F = ms F de *MdW* II
G = ms G de *MdW* II
GA = *Apócrifo del Génesis* de Qumrán
I = variantes interlineales de Neofiti 1
L = Targum fragmentario Leipzig 1
LXX = Septuaginta
M = variantes o glosas marginales de Neofiti 1
M 1.° = una variante marginal del ms Neofiti 1
M 2.° = otra variante marginal del ms Neofiti 1
Nu = Targum fragmentario Nüremberg 1
O = Targum de Onqelos
Peš = Pešitta o versión siríaca (Syr)
Ps = Targum Pseudojonatán al Pentateuco o TJI
R = Targum fragmentario de la primera Biblia rabínica de 1517/18
Samar = texto hebreo samaritano
St = ms 4017 = codex heb 95 de la Biblioteca Universitaria de Estrasburgo
S = targum samaritano
TM = texto hebreo masorético
Vi = Maḥzor Vitry
Vg = Vulgata
110 = ms 110 de la Biblioteca Nacional de París del Targum fragmentario o TJII
264 = ms 264 de la Colección de Sassoon de Lechworth (Targum fragmentario yemení)
440 = ms heb 440 de la Biblioteca Vaticana (Targum fragmentario)
601 = ms 601 f 1 (ENA 2107) del Seminario Teológico Judío de Nueva York (fragmento de Targum palestino de la Geniza)
605 = ms 605 ff 6-7 (ENA 2587.6) del Seminario Teológico Judío de Nueva York (fragmento de Targum palestino de la Geniza)
656 = ms 656 (ENA 656) del Seminario Teológico Judío de Nueva York (fragmento del Targum palestino de la Geniza)
2578 = ms 2578 ff 21-22 de la Colección ENA del Seminario Teológico Judío de Nueva York
2755 = ms 2755 ff 1-2 de la Colección ENA del Seminario Teológico Judío de Nueva York
6684 = ms de Targum fragmentario en microfilm en la Bibliot. Nac. de Jerusalén = 3 Günzburg (Moscú).

ALGUNAS ABREVIATURAS

add = additur, additum
adnot = adnotatur
antep = anteponendum
cf = confer
c = cum
debit = debitum
del, deld = delendum
delet, delt = deletum
desider = desideratur (falta)
deteg = detegitur
emend = emendandum = corr(ig)
emendt = emendatum
f, ff = folium (sing. et plur.)
fort = forte, fortasse (quizás)
huj = hujus
id = idem
indic = indicat
ins, inser = inserendum
lect = lectio, lectiones
leg = legendum
l = linea
loc = locum, loco
m = manus
1 m = prima manus
2 m = secunda manus
ms, mss = manuscriptum (sing. et plur.)
mut(at) = mutatus
mutuat = mutuatum
omiss = omissum
p, pp = pagina (sing. et plur.)
pert = pertinet, pertinent
posit = positum
pro = idem ac «loco» (en vez de, en lugar de)
prob = probabiliter
quaed = quaedam
sec = secundum
sequunt = sequuntur
sup = super
text = textus
transp = transponitur
v, vv = versus (sing. et plur.)
vers = versus
var = varia (lectio), variae (lectiones)
vb = verbum
vert, vertd = vertendum
vid = videtur
+ = addendum, additum
< = deest, desideratur (falta)
r = *recto* (tras un número)
v = *verso* (tras un número)
⟨ ⟩ = emendationes et additiones, quae non sunt mere complementa verbi decurtati sed subrogatio textus erasi vel omissi —qui habetur tamen in M, I, in ipso manuscripto— ab editore in textu inductae
[ ] = emendationes, complementa cujuscumque generis, etc., ab editore in apparatu aramaico vel etiam complementa, in ipso textu, verborum decurtatorum vel textus omissi qui desideratur *omnino* in manuscripto.
( ) = emendationes et complementa ab editore in versione
[!] = insolitum vel mendosum
[.] = delendum
˙ = punctum super litteram in ipso ms additum
' = additum in ipso ms
• = circellus vel signum ipsius ms: ponitur in editione quando locus insertionis var lect est mendosus vel dubius

DEUTERONOMIUM

CAPUT I

אלין פתגמייה די מלל משה עם כל בני ישראל ואוכח יתהון עד
אינון יהיבין בעבר ירדנה עני משה ואמר להון הלא במדברה
ובטורא דסיני איתיהיבת לכון אוריתה בני ישראל ובמישריה דמואב
אתפרשת לכון כמה ניסין עבד ייי עמכון בני ישראל כד הוויתון
קיימין על ימא דסוף אתבזע קדמיכון ימא ואתעבד תרתין עשרי
איסטרטין אסרט לכל שבט ארגיזתון קודמוי על ימא וסרבתון על
ימא דסוף ועל עסק יליליה די שלחתון מן מדברה דפראן למיללה
ית ארעא דכנען ועל עסק מנה די אמרתון נפשן מעיקה בלחמה
הדין דמיכליה קליל ובחצרות נפלו פיגריכון ועל ידי בשרא די

1 1 אלין] אליין M | די מלל] דמ׳ I | ואוכח] והוכח M | אינון] דהנון
ירדנה] יורדנה M | איתיהיבת] ית׳ I | אתפרשת] ית׳ I | כמה] כמן
עבד ... הוויתון] כד הוו׳ דיי׳ ממריה לכון עבד M וגבורן | ואתעבד] ית׳
I | תרתין] ׳תי׳ I | איסטרטין] strata, subint via = στρῶτα; + מן I | אסרט
abbrev אסטרט; + הדה I | וסרבתון] prob leg וסבתון M | ימא] ים I |
מן מדברה] דאשתלחו מן M; דש׳ [מן] I | די שלחתון מן] ס׳ I | דסוף
גזר עליכון דלא תיעלון לארעא דישראל [ית ארעא דכנען ... נפשן] I | ממ׳
quae גזר ... דישראל M; in N desider apodosis ובגין מנתה דאמרתון דנפ׳
[קליל] [קליל ובחצרות ... במימרה] I דמאכ׳ [דמיכליה] habetur in M

אתחמדתון ועל עסק עיגלה די עבדתון אמר ייי במימרה למישיצי
יתכון אלולי דאדכר לכון קיימה די קיים עם אבהתכון עם אברהם
עם יצחק ועם יעקב ומשכן זימנא די עבדתון לשמיה וארון קיימא
דיי די אעלתון בגוזה וחפיתון יתיה בדהבא סגינה אמר במימריה
וכפר על חוביכון:

וגרי בכון חיוותה ובחצרות די נפלו מן פיגריכון על ידי בשרא ובגין עגלא
דעבדתון אמר במימריה M; in N desider apodosis וגרי בכון חיוותה quae
habetur in 110, 440, Nu R | [ועל ע' ע'] [ע' ע'] על I | [ייי במימרה
עם אב' [עם אב' עם יצ' ועם י' ומ' | I דק' [די קיים | I במימריה דיי'
[די] עלתון I; דעללת' [די אעלתון | I דע' [די עבדתון | M יצ' ריע' ומ'
M | סגינה] id M.

2 ארח מהלך חד עשר יומין הוה לכון מהלכה מן טורא דחורב
אורח טור גבלה מטי עד רקם דגיעה על דחטיתון וארגזתון קדמי
אתעכבתון ועב(ר)תון בהון מהלכין ארבעין שנין:
3 והוה בסוף ארבעין שנין בחד עשר ירחין בחד יום לירחא מלל
משה עם בני ישראל כל מה די פקד ייי יתיה למימר להון:
4 בתר די קטל ית (סיחן) מלכיהון דאמוריי דהווה שרי בחשבון וית
עוג מלכא דבותנין דהווה שרי בעשתרתה באדרעא:
5 בעברה דירדנה בארעהון דמואביי שרי משה למפרשה ית ספר
אורייתה הדה למימר:
6 ייי אלהן מליל עמן בחורב למימר סגין לכון למישרי בטורא הדין:
7 כוויו וטולו לכון ועולו לטורהון דאמוריי וכבישו ית כל כופרניי
במשרה בטורה בשפלתה ובדרומה ובחוף ימא ארעהון דכנעניי
וטור בית מוקדשה עד נהרה רבה נהרה דפרת:

2 ארח מהלך] הוה לכון מהלכה מן טורא | M מן טו[רא] | M מ[הלך] | I מהלך [מהלכה | I מטי עד ... | I טור גבלה מטי עד [מן טורא | I ר׳ vel leg] | I עד [מטי עד | I דג׳ [גבלה | M טורא דגבלה עד די [רי אתעכבתון | M: circellus mendose sup [אתעכבתון] והלכתון יתיה לאר׳ [... ארבעין in cf; איתעכבתון והלכתון יתהון לארבעין L | ופבדתון [ועב(ר)תון; אתעכ׳ N sed פ emend ע; lectio ועבד׳ loco ועבד׳ commendatur lectione M || 3 בסוף] לס׳ M | [משה עם] ע[ם] I | כל] ככל M | די פקד] דפ׳ I | [סיחן] דק׳ I | 4 די קטל] ממריה דיי׳ יתיה עליהון [ייי ... להון M || דבותנין] דיהווה M | מלכיהון] מלכהון I | דהווה] ו.ה דהווה I | in text עוג דבותניים] דבותניים M [דבותניים erasum; דהוה superadd] | דהוה] דהוה׳ דבותניים׳ M | בעשתרתה] בעשתהתה׳ ה fit ר׳ [ועשת]רת I ; באדרעא] ובא׳ M sed ב vid delt ab ipso M: ובא׳ LXX S Vulg || 5 בעברה] בעבר M | דמואביי] דמואבאי M | ספר] שבח M || 6 סגין] סגי I; אסגי M || 7 ... דאמוריי] דאימוראי ולכל כופרניהן M | בשפלתה] וב׳ I | ובדרומה] דכנעאי M | נהרה] נהר]ת I. M דכנעניי] ור׳

8 חמון דמסרית קדמיכון ית דיירי דארעא עולו וירתו ית ארעא
דקיים ייי לאבהתכון לאברהם ליצחק וליעקב למתן להון ולבניהון
מן בתריהון:
9 ואמרת לכון בשעתה ההיא למימר לית אנה יכיל לבלחודוי
למסבול יתכון:
10 ייי אלהכון אסגי יתכון והא אתון סגין וקיימין יומא הדין ככוכבי
שמיא לסוגי:
11 ייי אלהי אבהתכון יוסף עליכון כוותכון אלף דזמנין ויברך יתכון
היך מה דמלל לכון:
12 איכדין אסבול לבלחודוי טרחתכון ומטולכון ודיניבון:
13 הבו לכון גוברין חכימין וסכלתנין וחכמין לשבטכון ואמני יתהון
רברבנין עליכון:
14 ועניתון יתי ואמרתון שפר פתגמא די מללת למעבד:
15 ונסבת ית ראשי שבטיכון גברין חכימין וסכלתנין ומניית יתהון
רברבין עליכון רברבני אלפין רברבני מאוון ורברבני חמשין
ורב⟨ר⟩בני עשרין וסרכין לשבטיכון:
16 ופקדית ית דייניכון בשעתה ההיא למימר תהוון שמעין בני אחיכון
ודיינין יתהון דינין דקשט בין גבר ובין אחוי ובין תותביה:

8 דמסרית] דהא מ׳ I; הא יהבית M | דיירי דארעא] דיירי א׳ I | ולזרעיית בני׳ ולבניהון] די קיים ממריה דיי׳ M | דקיים יי׳] ורוותו M | וירתו] למס]בל למסבול] ב[ל׳] I | לבלחודוי] בת׳ I || 9 מן בתריהון] M | אלהה דאב׳ אלהי אבהתכון] לסוגי M || 11 לסוגי] I || 10 mutatur איכדין] דזמנין M || 12 דמלל] דן דזבנין M | איכדין ab I; איכדין I | איכדין אסבול לבלחודוי] היך אנא סבל לב׳ M | לבלחודוי] בל׳ I || 13 הבו לכון] + מנון I sed prob leg מנון [לכון] loco ואמני יתהון רברבנין עליכון] ומרי דיעה וחכמין | ה׳ ל׳ M | שפר פתגמא] יתכון ראשין ע[ליכון] [leg ואשי] M ! יתהון] כ[ון] [ית] I || 14 שבטיכון] דמ׳ I || 15 דמ׳ מללת] טב פ[תגמא] M ; הא praemit I | וידיעין ושווית יתהון רברבין על׳ וסכלתנין ... עליכון] M | שבטייה ורב⟨ר⟩בני] ורבכבני in text | עשרין] סרת [ע] I; עשרת M || 16 דייניכון] M | שמועו מן אחיכון ותדונון יתהון בקשוט תהוון שמעין ... דקשט] M | סרכיכון דקשט] שט[דק] I | בין] לבין M | ובין] ולבן M | תותביה] תותבייה M.

17 לא תסבון אפין בדינה כמלוי דזעירה וכמילוי דרבה תהוון שמעין
ולא תדחלון מן קדם מלך ושליט ארום דינה קדם ייי הוא מתבע
ופתגמה די יקשי מינכון תקרבון יתי לוותי ואשמע יתיה:
18 ופקדית יתכון בשעתה ההיא ית כל פתגמיה די תעבדון:
19 ונטלן מן חורב והלכנן ית כל מדברה רבה ודחילה ההוא די
חמיתון אורח טורהון דאמוריי היך מה פקד ייי אלהן יתן ומטין
עד רקם דגיעה:
20 ואמרית לכון מטיתון עד טורהון דאמוריי די ייי אלהן יהב לן:
21 חמון דהא מסר ייי אלהיכון קדמכון ית ארעא סוקו וירתו היך
מה די מלל ייי אלה אבהתכון לכון לא תדחלון ולא תבהלון:
22 וקרבתון ל(וו)תי כלכון ואמרתון נשלח גברין קדמין וילילו לנא
ית ארעא ויתיבון יתן פתגמא ית ארחא די נסוק בה וית קו(ר)יתה
די נעול בגוויהון:
23 ושפר באפי פתגמא ונסבית מנכון תרין עשר גברין גבר חד מן
כל שבט:

17 תהון ... כמלוי דזעירה] כדינה דרבא כדינא דזעירא תה׳ M | לא תדחלון מן קדם מלך ושליט ארום דינה קדם ייי הוא] לאלהה הוא דינה קדם ייי הוא ... תקרבון | M גבר רב [קדם מלך ושליט
|| M יתכון [יתיה | I דייק׳ [די יקשי | M ופתגמא די יקום באפכון תק׳
18 I דתע׳ [די תעבדון || 19 I דח׳ [די חמיתון | I דאמוריי [דאמוראי
21 ... חמון דהא || M דאמוראי׳ [דאמוריי || 20 I דס׳ [מה פקד | M
יהב ייי אלהן קדמ׳ M: circellus superadd a *sofer*; ׳ :קדמי׳ [קדמכון
[וירתו | I סק [סוקו | I דמס׳ [דהא מסר | מסר loc חמון sup mendose?
[תבהלון | I יתך [לכון | I אבהתך [אבהתכון | I דמ׳ [די מלל | I ירת
22 [ל(וו)תי תבלקן post ab ipso emendt || primo a *sofer* script
[ויתיבון יתן | M ויללון לן [וילילו לנא | M נשלחה [נשלח | in text לתתי
[די נעול | in text קוחיתה [קו(ר)יתה | M פתגם [פתגמא | M ויחזרון יתן
23 באפי] באפור | M תרי [תרין | M.
M נעולין בהן [נעול בגוויהון | I דנ

24 וכוחינו לטורא ומטון עד נחל סגולה ואלילו יתה:
25 ונסבו בידיהון מן פירי ארעא ו(א)חיתו לוותן ואגיבו יתן פתגם
ואמרין טבא היא ארעא דיי אלהן י(ה)ב לן:
26 ולא צביתון למיסק וסרבתון על פם גזירת ממרה דיי אלהכון:
27 וארעמתון במשכנכון ואמרתון על מה דהוה ממרה דיי סני
יתן אפק יתן מארעא דמצרים לממסר יתן בידיהון דאמוריי
למישיצי יתן:
28 לאן אנן סלקין אחינן אמסון ית לבבינן למימר עם רברבין וסגין
מינן קריין רברבן ותלילן עד צית שמיא ולחוד בני דענק גבורא
חמינן תמן:
29 ואמרית לכון לא תבהלון ולא תדחלון מינהון
30 יי אלהכון הוא באיקר שכינתיה מדבר קדמיכון הוא יעבד לכון
נצחני קרביכון ככל מה די עבד יי עמכון במצרים ועיניכון חמיין:

24 וכוחינו] 440, Nu, R + וסליקו c TM || 25 מן פירי] מפי׳ I | פירי ארעא] פיריה דארע׳ M | יתן ... ו(א)חיתו] תחיתו in text ' ab ipso *sofer;* יתב] י(ה)ב in text ' ab ipso *sofer* || ואוחיתו לוותן ואחזרו ית׳ M | 26 צביתון למיסק] בעיתון למיסוק M | על פם] על פום I | פם גזירת] מארעא M | דה׳] מה דהוה I | ית[רעמתון] ארעמתון] 27 || M גז׳ || M דאימוראי] דאמוריי M | מן מצרים לממסור] דמצרים לממסר 28 אנן אנן] לאן אנן M | אמסיו] אמסון M 1.°; תברו M 2.° | וסגין] ותקיפין M | ותלילן] primò a *sofer*, postea ab ipso emendt | ואוף M | גיברא leg] גבורא M | ולחוד] להוד I; 30 || מדבר ... באיקר] די עבד M | סדרי M | נצחני] יסדר I | ביק׳ I | נצבד] באיקר M | דמדבר I. חזיין: חמיין M | קדמיכון: ועיניכון חמיין I | לעיניכון] ועיניכון I | דע׳

31 ובמדברה די חמיתון די סבל יתכון ייי אלהכון היך מה דסביל
גבר ית ברה בכל ארחה די הלכתון עד מיעלכון עד אתרה הדין:
32 ובפתגמא ? הדין לית אתון מהיימנין בשם ממרה דייי אלהכון:
33 דדבר קדמיכון בארחא למתקנה לכון אתר לשרוייכון בעמודה
דאשתה בליליה למחויה יתכון בארחא די תהלכון בה ובעמודה
דעננה באיממה:
34 ושמע ייי ית קל מליכון ותקף רוגזיה ואמר בשבועה למימר:
35 אין יחמי גבר בעמא האלין דרה בישה הדין ית ארעא טבתה
דקיימת למיתן לאבהתכון:
36 ארום אלהן כלב בר יפונה הוא יחמי יתה וליה אתן ית ארעא די
דרס בה ולבנוי חלף די אשלם למימר טב בתר מימרה דייי:
37 לחוד עלי הוה רגז מן קדם ייי מן בגללכון למימר להוד את לא
תיעול לתמן:
38 יהושע בר נון דקיים משמש קדמך הוא ייעול לתמן יתיה אתוקף
ארום הוא יחסן יתה ית ישראל:

31 די סבל] I דס׳ || I לא׳ עד אתרה] I דס׳ || M ופת׳ ובפתגמא 32
33 דדבר = דמדבר ;I די ד׳ דמדבר | M למתקנה] I לת׳ ;I למחווייה
M | לשרוייכון] I לשיר׳ | M למשרייה יתכון בא׳ לשרוייכון בעמודה דאשתה
circellus prob transp super לאנהרה ;למח׳ M | בליליה למחו׳ יתכון]
לכון M | דתהלכון] I דהלכתון | I ביממ׳ באיממה] I || 34 ייי
35 גבר בעמא] M וקיים בממריה ואמר בשבועה] M מימרא דייי
בגבריא] I [גבר] | I האלין] I: א posit sup י : non patet cui vbo refer:
דקיימת] I [ביש]תה בישה] M האיליין ;[האל]א[ין]; I: א
forte האילין vel
ולבנוי] I דדר׳ די דרס] M חמי יחמי] M ברס ארום 36 || I דיק׳
למימר] I דאש׳ די אשלם] M לזרעיית בנוי אלף דא׳ חלף די אשלם
בי תקוף עלי הוה ... ייי] I להוד לחוד 37 || M בת[ר] טב בתר
|| M אוף ;I אף להוד] I בג׳ מן בגללכון] I רמ׳ רגז] M רוגזה דייי
38 דקיים משמש קדמך] M דמעבר קדמיכון | יתיה] M ויתה.

39 וטפליכון די אמרתון לבזה יהוון ובניכון די לא חכמון יומא הדין
למפרשה בין טב לביש אינון ייעלון לתמן ולהו(ן) אתן יתה ואינון
יירתון יתה:
40 ואתון כוונו לכון וטולו למדברה אורח ימה דסוף:
41 ועניתון ואמרתון לי סרחנן קדם ייי אנן נסוק ונסדר קרבה ככל
מה די פקד יתן ייי אלהן ואיזדיינתון גבר ית מאני דיניה ואוחיתון
למיסוק לטורא
42 ואמר ייי לי אמור להון לא תסקון ולא תסדרון קרבה ארום לית
איקר שכינתי מדברה ביניכון ולא תתנגפון קדם בְּעלי דבביכון:
43 ומללית יתכון ולא שמעתון וסרבתון על פם גזירת מימרה דייי
ואזידתון וסליקתון לטורא:
44 ונפקו אמורייה דשריין בטורא ההוא לקדמותכון ורדפו יתכון היך
מה דרדפן א(ו)רעייתה דדבריתה וכתיתו יתכון בגבלה עד שיציו:

39 אמרתון] אמריתון I | יהון] יהוי M | די לא] דלא I | חכמון] חכמין c M corr | למפרשה בין] בי[ן] M | אינון] הנון M | ולהו(ן)] ולהד in text | ואינון] והנון M || 41 סרחנן] חטינן M | נסוק] נסק I | ונסדר] ונסדרה לקובליהון סדרי [ק'] M | ואיזדיינתון] ועברכון M 1.°; חדתון M | ואוחיתון] מאייני M | מאני] ית' sic M sed prob leg זחדיתון M 2.°: cf 43 M | למיסוק] יסק I || 42 ממריה] יי לי אמור M | אמור] אמר I | תסדרון קרבה] [ת'] לקובליהון דיי' לי אמ' משה אמ' M | דלא תנגפון] ולא תתנגפון M | מדברה ביניכון] סדרי קרב' M || 43 יתכון] עמכון M | וסרבתון] וארשעתון M sed est var lectio pro ואזידתון, cf O Ps | ואוידתון] חדיתון M = וחידתון; ˙˙ a scriba var lectionum || 44 דרדפן א(ו)רעייתה דדבריתה] דהוה שרה דשריין M | [דר'] דבריתה זיבורייתה וקטולו ית' אזר' in text; ... וכתיתו יתכון]

45 וחזרתון ובכיתון קדם יי ולא שמע יי בקל בכותכון ולא אצית למליכון:
46 ושריתון ברקם יומין סגין כיומיא די שריתון:

CAPUT II

1 וכווינן ונטלינן במדברה ארח ימה דסוף היך מה די מלל ממריה דיי עמי אמר משה ואקפנן ית טורא דגבלה יומין סגין:
2 ואמר יי לי אמר משה למימר:
3 סגין לכון למקפה ית טורא הדין כוויט לכון לצפונה:
4 וית עמה פקד למימר אתון עברין בתחום אחיכון בני דעשו דשריין בגבלה וידחלון מנכון ותזדהרון לחדה:
5 לא תתגרון בהון סדרי קרבה ארום לא אתן לכון מן ארעהון עד מדרס כפה דרגלה ארום ירתו לעשו יהבית ית טורא דגבלה:
6 מזון לית אתון צריכין מזבון מן לוותהון בכסף דמנה נחית לכון מן שמיא ולהוד מיין לית אתון צריכין מזבון מן לוותהון דבירה דמיא סלקא עמכון לראשי טווריה ולחלתתה עמיקתה:

45 יי בקל בכותכון] יי additum inter lin; מימריה דיי בקלכון M || 46 שריתון] antep קדמאי M.

2 1 במדברה] למד׳ M | די מלל] דמ׳ I | ממריה] ממ[ר]א I | עמי אמר] לי אמ׳ M | סגין: סגי M || 2 יי] מימריה דיי M || 3 סגין לכון למקפה ית] סגי לכון אקפ׳ ית M || 4 בתחום אחיכון בני דעשו] בתחומיהון דאחיהון דב׳ M | דעשו] + אליין M c v 8 || 5 מן ארעהון תזבנון] מארעכון I | לעשו] דע׳ I || 6 usque ad finem ... לית אתון מזון לוותהון בכסף ותיכלון ואוף מיין תזבנון מן לוותהון בכסף ותשתון | M מזבון מן לוותהון] מזבן מנהון I 1.°; מזבן מנהון בכ׳ I למיזבן מנהון 1.°, 2.° | ולהוד] I 2.° מלי׳ I: haec var lect transp ad ולחלתתה] מן לוותהון | ולחלתה in text.

7 ארום ייי אלהכון ⟨בריך יתכון בכל עבדי ידיכון⟩ גלי קדמוי
הלכותכון ית מדברה רבה דנה ארבעין שנין ייי אלהכון בסעדכון
לא חסרתון כל מן דעם:
8 ועברנן מן לוות אחונן בנוי דעשו דשריין בגבלה מן אורח משרה
מן אילת ומן כרך תרנטלה וכווינן ועברינן ארח מדברה דמואב:
9 ואמר ייי לי אמר משה לא תעיקון ית מואביי ולא תסדרון לקבליהון
סדרי קרבה ארום לא אתן לכון מן ארעהון ירתו ארום לבנוי
דלוט יהבית ית לחיית ירתו:
10 אומתנייה מן לקדמין שרון בגוה עם רברבין וסגין ותקיפין כבנוי
דענק גוברייה:
11 גוברין יתחשבון אוף אנון כבנוי דענק גוברייה ומואביי הוון קריין
להון אומתנייה:

7 בריך יתכון בכל עבדי ידיכון צלי [leg גלי] קדמוי הלכותכון ית⟩ [מדברה רבה דנה ארבעין שנין ייי אלה׳ additur a 2 m in M 1.° sed circelli atque var lectiones hujus partis ab autore var lectionum sunt positae sed tantum verba בריך יתכון עבדי ידיכון desiderantur, ex homoiotel, in text. Post אלהכון (1.°), textus N rasus qui videtur esse בסעדכון לא חסרתון כל מן דעם. In M 2.° legitur לא חסר יתכון פתגם verbis חסר et יתכון etiam rasis. Textui אלה׳ ... בריך addito in margine 1.°, consueto rubro atramento apponuntur variae lectiones, nempe, ⟨עבדי⟩] עובד M | ⟨עבדי ידיכון⟩] עובדיכון M | [גלי] צלי in M 1.° quod corr גלי; ידע M | ⟨הלכותכון⟩] id in text; הליככון M | ⟨דנה⟩] id in text; הדין M sed leg in utroque text רבה הדין דנה | לא חסרתון כל מן דעם] bis (initio v erasum); לא חסר יתכון פתגם bis M (initio v erasum) | מן דעם] מאנדעם I 1.°; [leg מנדעם] אנדעם I 2.° || 8 מן לוות] אי׳] עקרבית ומכ׳ [איל]ת ומן כרך] + אליין M; cf v 4 | דעשו] מל׳ I | וכווינן ועברינן א׳] וכוון עברן א׳ M || 9 ייי] circellus extra debitum locum; ממרה דיי׳ M | מואביי] מואב I; מואבאי M | תסדרון] לק׳ סדרי] תתגרון בהון M | מן ארעהון] מא׳ I || 10 אומתנייה] אמ׳ I | מן לקדמין] מל׳ I | גוברייה] ו delet a scriba var lectionum ut in v seq; [prob corr גיב׳] גוברייה M || 11 גוברין] ו delet sicut in v praec et inf; [prob leg גיב׳] גוברין M | אנון] הנון M | גוברייה ומואביי] ו delet in גוב׳ ut notatur supra; גיברא ואמוראי M | קריין] קראין I | אומתנייה] I ut v 10.

12 ובגבלה שרון חורנייה מן לקדמין ובנוי דעשו ירתו יתהון ושיצון
יתהון מן קדמיהון ושרון באתריהון היך מה די עבדן ישראל לארע
תותבותהון די יהב ייי להון:
13 כדון קומו ועברו ית נחלה דזרד ועברנן על נחלה דזרד:
14 וימיא די הלכנן מן רקם דגיעה עד זמן די עברנן ית נחלה דזרד
תלתין ותמניא שנין עד דסף כל דרא עמא עבדי קרבה מן משריתה
היך מן די קיים ייי להון:
15 ולהוד מחוון מן קדם ייי אתרגזית בהון למישציה יתהון מן גו
משריתה עד זמן די ספו:
16 והוה כד די ספו עמא עבדי קרבה לממות מן גו עמא:
17 ומליל ייי עמי אמר משה למימר:
18 אתון עברין יומא הדין ית תחומיהון דמואבי ית לחית:
19 ותקרבון סמוך לתחומיהון דבני עמוניה לא תעיקון יתהון ולא
תתגרון לקבליהון סדרי קרבה ארום לא אתן מן ארעהון דבני
עמוניי לכון ירתו ארום לבני דלוט יהבית יתה ירתו:

12 [ובגבלה שרון חורנאה דגבלא שרון חורנאה ובטורא M | מן לקדמין] מן לקדמין
[ובגבלה שרון חורנייה | I דיהב [די יהב | I ירתותהון [תותבותהון | I דע' [די עבדו | I מל'
[ייי מימריה דיי' || M [כדון 13 וכדו M | [ועברו + לכון M | [נחלה
[מן רקם | M קדמאי + [וימיא 14 || I ית [על | I ז[רד] [דזרד | I נחל
[ע'] דסדרי [עמא עבדי קרבה | I די סף [דסף | I דע' [די עב' | I מר'
[ולהוד 15 || M ממרי דיי' [ייי | I דק' [די קיים | M גו + [מן | M [ק']
c אתגריית leg? [אתרגזית | M ואוף מחת פורענותי [ולהוד מחוון | I לחוד
Ps: *sofer* primum scripsit אתרגיית et postea emend אתרגזית; ת finalis
videtur delt et del; הוה bis in M: semel delt, alter retinend | [מן גו
עמא עבדי | I דס' [די ספו | M כיוון [כד 16 || דס' [די ספו | I מגו
[ייי עמי אמר 17 || I מגו [מן גו | M ut v 14 [ע'] דסדרי [ק'] [קרבה
|| M דמואבאי [דמואבי 18 || I עימי [עמי | M מימריה דיי' לי אמ'
19 [עמוניי] עמוניי | M כל וקבל בני עמונאי [סמוך ... עמוניה | M
in [1.° ירתו | I מאר' [מן ארעהון | M בהון אר' [לקבליהון סדרי קרבה ארום
text ירתו quia primum scriba mendose scripserat יתתו; ipse *sofer* est
autor correctionis.

20 ארע דגיברין תתחשב לחוד היא גיברין שרון בגוזה מן לקדמין
ועמוניי הוון קר(י)ן להון זמתנייה:
21 עם רברבין וסגין ותקיפין כבנוי דענק גיברייא ושיצי יתהון יי מן
קדמיהון וירתו יתהון ושרון באתריהון:
22 היך מה די עבד לבנוי דעשו דשריין בגבלה די שיצון ית חוורנייה
מן קדמיהון וי(ר)תון יתהון ושרון באתריהון עד זמן יומא הדין:
23 ועווייא דשרון בכופרנייה עד עזה קפוטקייה די נפקו מן
קפו(דק)ייא שיצון יתהון ושרון באתרהון:
24 קומו טלו ועברו ית נחלה דארנונה חמון דהא מסרית בידיכון ית
סיחון מלכא דחשבון אמוריה וית ארעיה שרון למירת ותתגרון
לקבלהון סדרי קרב:
25 יומא הדין אשרי למיתן פחדכון ודחלתכון על אפי אומיא די תחות
כל שמיא די ישמעון שמעיכון וירגזון ויבהלון מן קדמיכון:

20 דגיברין] דגברא M sed דגברא ad ipso M emendt ut vid דגברין | לחוד] להוד I; אוף M | גיברין 2.°] hic ponit I דגברא quod removendum est ad prop loc, nempe, ut var lect דגיברין; cf supra | שרון בגוזה] שרון בה M | קר(י)ן] קרון in text; קראון I leg קראין ut v 11 | זמתנייה] [vel? זוות'] זחתנייה M 1.°; אימתני M 2.° || 21 רברבין וסגין ותקיפין] [sic] ותקיפין וסגי ותק' M; M primo וסגין sed postea ipsemet ן delev | גיברייא] גיברא M | ושיצי] [ושי]ציא M | יי] מימריה דיי' M | וירתו] [וי]תון I; cf v seq || 22 די עבד] דעשו I | דע' + אליין M; cf vv 4.8 | דשריין בגבלה] דשריין בטורא דגבלה M | בגבלה] בגוב' I | חוורנייה] חוורנאי M | וי(ר)תון] ויהתון in text, ' a *sofer;* יתו' I || 23 ועווייא] ואי' I | ז] ואלייך M; leg? ואליין cf vv 4.8.22 et antepon? בכרכייה קפדוקיה in text; קפו(דק)ייא] דנ' I | די נפקו] דשרון M; sed var lect בכרכייה transfer prob ad vb עד עזה] בכופרנייה קפוטקייה] || 24 טלו] וטולו M | דהא] [leg הא] הוא M cf v 31 M | לקבלהון] בהון M | קרב] קרבה M || 25 אשרי] תשרון M e 2 pers imper הֶחֵל c LXX S | פחדכון] אמתכון M | די תחות] תחות ab I mutat in תחות; דתח' I | די ישמעון] דש' I | וירגזון ויבהלון מן קדמיכון] ויתרגזון ויבהלון מנכון M.

26 ושלחית שלוחין מן מדברה דקדמות לות סיחון מלכא דחשבון
מלין דשלם למימר:
27 אעיבר כען ב(א)רעך בארחה בארחה אהלך לא אסטי לא לימינה
ולא לשמאלה:
28 מזון בכסף תזבנון לן ונאכל ומים בכסף תתנון לן ונשתי לחוד לית
אנן חסרין מן כל מן דעם ברגלינן אנן עברין:
29 היך מה די עבדו לן בני דעשו דשריין בגבלה ומואבי דשריין
בלחיית עד זמן די נעבר ית ירדנה הדן לארעא דיי אלהן יהב לן:
30 ולא צבא סיחון מלכא דחשבון דלא למעברה יתן בתחומיה ארום
אקשי יי אלהכון ית רוחיה ותקף ית לבביה מן בגלל למסור יתיה
בידיכון ביומא הדין:
31 ואמר יי לי אמר משה חמי דהא שריית לממסר קדמך ית סיחון
וית ארעיה שרון למירת למחסנה ית ארעיה:
32 ונפק סיחון לקדמותן הוא וכל עמיה לסדרי קרבה ליהצה:
33 ומסר יתיה יי אלהן קדמינן וקטלנן יתיה וית [בני] וית כל עמיה:

26 שלוחין] leg שליחין M | מן מד׳] ממ׳ I || 27 אעיבר] אעבור
אורחא [בארחה אהלך ... לשמאלה | in text a *sofer* בעֹרעך [ב(א)רעך] M
תזבון לי [תזבנון לן ונאכל 28 || M נזל לא נסטי לא לימין ולא לישמיל:
M | ונשתון [sic] להוד לית פתגם ביש ברגליין [ונשתי ... ברגלינן] M | תיכול
אליין + [דעשו] I דע׳ | [די עבדו 29 || I מדעם [מן דעם] I | להוד [לחוד]
עברינן יורדנה לא׳ [נעבר ... לארעא] I דנ׳ | [די נעבר] M; cf vv 4.8.22
M; לאתרא [ע׳ יר׳] primo sed postea לא׳ ... || 30 בעי [צבא] M |
ותקף ית | M אלהן [אלהכון] M | אקשא [אקשי] I למ׳ | [דלא למעברה
M || 31 הא [דהא] M | ותקוף ית ליביה [לבביה] M | לממסור [למסור] M
לסדרי 32 || M למירות [למירת] M | לממסור קדמיכון [לממסר קדמך
M = *καλλιῤῥόη* || בקלרא [ליהצה] M | למסדרא סד׳ [ק׳] [קרבה
33 יתיה 1.° [יתהן] M | וקטלנן [וקטלנן] in text sed postea ˙ ab ipso
scriba deletum | [בני]] desider in text.

34 וכבשינן ית כל קורייוי בשעתה ההיא ושיצינן ית כל קורי תלילתה
ונשיה וטפלייה לא שיירנן לא שזבו:
35 להוד בעירה בזזנן לן ועתידיהון דקורייתה די כבשינן:
36 מן לחיית די על נחל ארנונה וקרתה די בנחלה ועד גלעדה לא
הוות קרייה די אשתזבת מינן ית כלא מסר יי אלהן קדמינן:
37 להוד לארעהון דבני עמוניה לא קרבנן כל דסמיך לנחל יבקא
וקורי טורה וכל מה די פקד יי אלהן:

CAPUT III

1 וכווינן וסלקנן לאורח דבותנין ונפק עוג מלכא דבותנין לקדמותן
הוא וכל עמיה לסדרי קרבה לאדרעי
2 ואמר יי לי אמר משה לא תדחל מנה ארום בידך מסרית יתיה
וית כל עמיה וית ארעיה ותעבד ליה היך מה די עבדת לסיחון
מלכהון דאמוריי דהווה שרי בחשבון·

34 וכבשינן] וכבש M | קורייוי] קורי I; קורייתה M: sic in N: cf 3,4; sed varia lect vid referenda ad קורי ut in 3,6 | תלילתה וכ׳] משובה נש׳ M | לא שזבו] לא del; שזבה M || 35 בזזנן] בזז[נא I | ועתידיהון] leg ועדיתיהון, cf Nm 31,11 | דקורייתה] דקירויתה I | די כבשינן] כבש M: ut v 34 || 36 מן לחיית] מל׳ I | די על] דכ׳ I | דבנחלה] נחיל I | נחל] דאית על גיף נח׳ M | די על נחל] דעל I | דבנ׳] דאית M | הוות] ה[הוו I | די אשתזבת] דא׳ I || 37 להוד] דסמיך I | אק׳ M | קרבנן] עמונאי I | עמוניה] להד I; להוד emendt; ab I in לחוד | וקורי טורה] וקרו׳ [ט׳] I; וקורייה טר׳ M | תחום ב׳ M | לנחל] דס׳ I. פקד]

3 1 לאורח] אר׳ M | לסדרי] למסדרה סדרי M | לאדרעי] בא׳ M || 2 ואמר יי לי] כיון דחמה משה עוג רשיעא זע ואירתת מן קודמיה אמ׳ הלא הוא דן עוג רשיעא דהווה מחסר לאבהתן אברהם ושרה ואמר להון אתון מדמין לאלנין שתילין על מבועין דמיין ברם פירין לית אינון עבדין בגין כן אמתין ליה קודשא בריך הוא יהיא שמיה משבח שגין סגיאין מן בגלל למחוייה יתיה לדרייה דהוא מסר יתיה בידי בני ואמ׳ מימריה דיי׳ לי M | דעבדת] דע׳ I | עבדת] id M | דאמוריי] ראי׳ I.

3 ומסר ייי אלהן בידן לחוד ית עוג מלכא דבותנין וית כל עמיה
וקטלנן יתיה עד די לא אישתייר ליה שיזבו:
4 וכבשנן ית כל קורייוי בשעתה ההיא לא הות קריה די לא נסבנן
יתהון מלוותכ[1]ן שיתין קריין כל תחום טרכונה בית מלכותה דעוג
ב⟨ב⟩ותנין:
5 כל אלין קריין תלילן מקיפן שורין רמין תרעין ונגרין לבר מן קורי
מבדרתה סגין להדה:
6 ושיצינן יתהון היך מה די עבדנן לסיחון מלכא דחשבון שיצינן כל
קורי תלי⟨ל⟩תה ונשיה וטפלייה:
7 וכל בעירה ועת[1]ידה[2]הון וקורייתה בזזן לן:
8 ונסבנן בשעתה ההיא ית ארעא מן תרין מלכיהון דאמוריי די בעבר
ירדנה מן נחלה דארנונה עד טור תלגה:
9 צידוניי הוון קריין לטור תלגה טורא דמסרי פירוי ואמוריי הוון
קריין יתיה שניר:
10 כל קורי מישרה וכל גלעדה וכל בותנין עד סליזקיה ואדרעה קורי
בית מלכותה דעוג בבותנין:

3 בידן] בידינן M || שייר I; יישׁ] אישתייר | I להוד] לחוד | M
4 קורייוי] קרוי I; קורייתה M | הות] הורית M | די לא] דל׳ I | מלוותכן]
מנהון I; מן לוותהון M | שיתין] אשתין קריין M | טרכונה]
אטרגונא M | בכ⟨ב⟩ותנין] in text ! 5 אלין קריין] אליין קוריין
קורי] in text sed alter delt | שורין] שוריין M | מקיפן] מקפין M
יתיה] קוריתה דפריזאי סגי M || 6 קורי מבדרתה סגין] קרוי I
... תלי⟨ל⟩תה ונשׁ] קורי] קרוי I | דע׳] די עבדנן I
in text!; קוריתה משוּבה נשׁ M; cf 2,34 || 7 ועתידהון] leg ועדיתהון
לנא [לן] c 2,35 דק׳ (ז) corr] וקורייתה] M | ועתידה] [leg ועדיתה
cf 2,35; דאמוריי ... [מן] M; ידיהון דת׳ [מן] I; יד [ת׳] [מן תרין] 8 || I
| I דב׳ בעבר] דאימוראי דאית בעבר יורדנה מנחל ארנונא] M
טורא דמסרי פירוי ואמוריי] M | ציידנאי] מנח׳ 9 || l מן נחלה]
superadd ו 1.° קרי] 10 || M לה] יתיה | M סיריון ואימוראי ה׳] הון
a *sofer;* קורייה M | גלעדה] יעד I | סליזקיה] primo סיל׳ sed emendt
ab ipso *sofer* | ואדרעה] יעת I | קורי 2.°] קרוי I; קורייתה M | מלכותה]
ות[מלכ] I | בית] bis in text, alter del.

11 ארום לחוד עוג מלכא דבותנין אשתייר מן שייר גברייא והא ערסיה
ערס דפרזל הלא היא יהיבא ברבת דבני עמוניי תשע אמין ארכה
וארבע אמין פתייה באמתיה דמלכא:
12 וית ארעא הדא ירתינן בשעתה ההיא מן לחיית די על גיף נחל
ארנונה ופלגות טור גלעדה וקרוייוי יהבית לשבטה דבני דראובני
ולשבטה דבנוי דגדי:
13 ושאר גלעדה וכל בותנין בית מלכותה דעוג יהבית לפלגות שבטה
דמנשה כל תחום תרכונה לכל בותנין לאתרה ההוא יתקרי ארעהון
דג⟨י⟩ברייה:
14 יאיר בר מנשה נסב ית כל תחום תרכונה עד תחום גשורייה
⟨ואפיקירוס⟩ וקרא יתהון על שמה ית בותנין כופרנוי דיאיר עד
יומא הדן:
15 ולמכיר יהבית ית גלעדה:
16 ולשבטה דבני דראובני ודבני דגדי יהבית מן גלעדה ועד נחל
ארנונה אמצע נחלה ותחומה ועד נחל יבקה תחומיהון דבני עמוניי:

11 מותרי [שייר גברייא והא | I ישׁ [אשתייר | I להוד [לחוד
באפרכיו ברבת [ברבת דבני עמוניי | I ב׳ [דפרזל | M גוברייא [leg ג׳] הא
בני עמונאי M | אמין 1.° [אמין אומ׳ גוברין M: propr loc vb [leg גיב׳] גוברין
invenitur post שייר ut var lect verbi גברייא | אמין 2.° [אומין M |
באמתיה [באומה M || 12 דעל [דעל I; [ע׳] דאית M | [וקרוייוי
וקריוי I; וקורייתה M | דראובני [בן ׳ I | דגדי [דגד I || 13 [ושאר
ומותרי M | דמנשה [praem דבנוי I | תרכונה] [leg אטרכונה] אטר M; in
text אתרה forsitan ex simili glossa in text inducta | דג⟨י⟩ברייה] c Ps
O; דגר in text || 14 תרכונה [טר׳ I | גשורייה] var lect M rasa; prob
haec erat var lect קריית ואפיקרס vel אפי׳ ק׳, cf Ginsburger,
Fragmententhargum, p 118 | ⟨ואפיקירוס⟩] rasum in text et in margine |
בותנין] דבר M; י additum ut vid ab ipso scriba | עד] + זמן M ||
16 דגדי ... [ולשבטה ולראובני M | דראובני [בן ׳ I | דגדי [דגד
מן גלעדה] מגל׳ I | אמצע נחלה] נח׳ [prob leg מצעות] מצעית M;
I | ארנונה אמצע נחלה ות׳ קרתא דהא מתבנייה בימצע נחלא והוא תחומה] M |
יבקה] יבוק M | עמוניי] עמונאי M.

17 ומשרה וירדנה ותחומה מן ימא דגניסר ועד ימא דמישרה ימא
דמלחה תחות שפוע בית רמתה מין מדנחה:
18 ופקדת יתכון בשעתה ההיא למימר ייי אלהכון יהב לכון ית ארעה
הדה למירת יתה מזיינין תעברון קדם אחיכון בני ישראל כל
בני חילה:
19 לחוד נשיכון וטפליכון ובעירכון ידע אנה ארום בעיר סגין אית
לכון ישרון בקורייכון די יהבת לכון:
20 עד זמן די יניח ייי לאחיכון כוותכון וירתון לחוד אינון ית ארעא
דייי אלהכון יהב לכון בעבר ירדנה ותחזרון גבר לירותתיה די
יהבית לכון:
21 וית יהושע פקדית בשעתה ההיא למימר עיינך חמיין ית כל מה די
עבד ייי אלהכון לתרין מלכייה האליין כדן יעבד מימרה דייי לכל
מלכוותה די אתון עברין תמן:
22 לא תדחלון מנהון ארום ייי אלהכון הוא דעבד לכון סדר נצחני
קרביכון:
23 וצליתי ובעיתי רחמין מן קדם ייי בשעתה ההיא למימר:

17 ומשרה [ויירדנה] M | ויורדנה superadd ab ipso scriba י | [ומשרה
דגניסר] M גניס׳ | [דמלחה] superadd ab ipso scriba י | [שפוע בית רמתה
בני | M למירות [למירת] 18 || I שפע [שפוע] M בית שפיכות קיסמא
[וכעירכון] I להוד [לחוד] 19 || M גיברי [prob corr גר] חיל [חילה
בקריזכון [בקורייכון] M נכסין סגי [בעיר סגין] M תסוכון [תכסיכון] [leg
[corr בקרוי׳] I יהבת [יהבת] superadd ab ipso scriba י || 20 [לחוד
להוד I; אוף M 1.°; אף M 2.° | יורדנה [ירדנה] M לירותתיה] id M |
[די עבד] M עייניכון [עיינך] 21 || I prob leg דיהבית [די יהבית
M | כן יתפרע יי׳ לכל מלכוותה האליין די [כדן ... מלכוותה די] I דע׳
[דעבד ... קרביכון] I ע׳ [דעבד] 22 || M לתמן [תמן] I דא׳ [די אתון
תצלית [וצליתי ובעיתי] 23 || M נסדר [י׳ vel מ׳ leg] לכון סדרי קר׳
ובעית I; תצליית ובעיית M | [קדם ייי אמר משה] קדם יי׳ M.

24 יי בבעו ברחמין מן קדמיך יי את שרית למחווייה ית עבדך ית
תקפך וית גבורת ידך תקיפתה די מן אלה כוותך דאיקר שכינתך
שרייא בשמייא מן לעיל ושלטניך על ארעא מן לרע די יעבד
כעבדיך טבייה וכניסי גבורתך:
25 אעבר כען בבעו ואחמי ית ארעא טבתה די בעבר ירדנה טורא
טבה הדין וטור בית קודשה:
26 ותקף רוגזיה דיי בי מן בגללכון ולא שמע בקל צלותי ואמר יי
לי אמר משה סגין לך לא תוסף למללה קדמי תוב בפתגמא הדין:
27 סוק לריש רמתה וטול עייניך למערבה ולציפונא ולדרומה ולמדנחה
וחמי בעייניך ארום לא תעיבר ית ירדנה הדין:
28 ופקד ית יהושע ותוקף יתיה וחזיז יתיה ארום הוא יעבר קדם עמא
האלין והוא יחסן יתהון ית ארעא די תחמי:
29 ושרינן בחלתה בכין על חובינן ומתוודין על חטאינן על די אדבקנן
לפלחי טעוותה פעור:

24 | M בעב[דך] [ית עבדך | M [יי] אלהים את שורית [יי אֶת שרית | I מל' [מן לעיל | M בשמייא ובארעא (bis) די יע' [בשמייא ... די יעבד
אעבר כען בבעו 25 || M כעבדיך וכניסי פרישתך [כעֲבדיך ... גבורתך | M דאית בעבר ירדנה [די בעבר יר' | M אעבור כען ואחמי [ואחמי
טורא [קודשה | M טור ציון טב הדין ובית מקדשא [טבה הדין וטור בית קודשה | I בנ' [מן בגללכון | I [ות' רוג]זה [ותקף רוגזיה 26 || I מק[דשה]
קבל מני ואמר מימריה דיי' לי אמר משה סגי לך לא [שמע ... בפתגמא || I [ל]ממל' [למללה | I סגי [סגין | M תוסף למללה עמי עוד ב'
[לא תעיבר ... הדין | M מערבא וצפונ' וד' ומ' [למערבה ... ולמדנחה 27
וחייל [וחזיז | I ותקף [ותוקף 28 || M לית אתה מעבר ית יורדנה הד'
יתה להון לארעא [ית ארעא | I והוא [האלין והוא | M האליין [האלין | M
דא' [די א' 29 || I דת' [די תחמי | M

CAPUT IV

1 וכדון ישראל שמעו לקיימיה ולסדר דינ⟨י⟩יה די אנה מלף יתכון
למעבד מן בגלל דתיחון ותיעלון ותירתון ית ארעא דיי אלה
אבהתכון יהב לכון:
2 לא תוסיפון על פתגמא די אנה כען מפקד יתכון ולא תמנעון מניה
למיטר ית מצוותה דיי אלהכון די אנה מפקד יתכון:
3 הא עייניכון חמין ית כל מה די עבד ממריה דיי בפלחי טעוותה
פעור [ארום כל בר נש דטעא בתר טעוות פעור] שיצי יתיה יי
אלהכון מביניכון:
4 ואתון על די אדבקתון באולפן אורייתה דיי אלהכון הא אתון חיין
וקיימין כולכון יומא הדין:
5 חמון דהא אלפית יתכון קיימין וסדרי דינין היך מה די פקד ⟨יתי⟩ יי
אלהי למעבד כדן בגו ארעא די אתון עללין לתמן למירות יתה:
6 ותטרון ותעבדון ארום היא חכמתכון וסוכלתנותכון .ובינתכון לעייני
אומייה די ישמעון ית כל קיימיה האליין ויימרון לחוד עם חכימין
וסוכלתנין אומתה רבתה ההיא:

4 1 שמעו] שמעו M | ולסדר] ולסדרי M | דינ⟨י⟩יה] vel דיניה; דינ⟨י⟩יה in text, emendt ab ipso scriba | מן בגלל] בג׳ I || 2 אנה] די M | למיטור] לא M | ולא תמנ׳] < M | כען] דא׳ I || 3 עבד] אתפרע M | בפלחי] לפ׳ M | [ארום כל בר נש דטעא בתר טעוות פעור] desider ex homoiotel mutuatum ex Ps | באולפן אורייתה דיי] דא׳ אדבקתון I || 4 מביניכון] מן ביני׳ M || 5 דהא אלפית] בשם ממ[ריה דיי] M | הא אתון חיין] חי׳ M || 6 לעייני] ירת׳ I || למירות] עלין M | עללין] דא׳ I | אתון] דא׳ M | ישמעון] דיש׳ I. קדם M

7 ארום היידה אומה ומלכו דאית ליה אלה קריב לְוותיה כוות ממרה
דיי אלהן בכל זמן דאנן מצליין קדמוי הוא ענו יתן:
8 והלא היידה אומה ומלכו דאית לה קיימין וסדהי דינין זכיין ככל
גזירת אוריתה הדה די אנה סדר קדמיכון יומא הדין:
9 לחוד אזדהרו לכון וטורו נפשיכון לחדה די לא תנשון ית דביריה
די חמון עייניכון ודלא יסטון מן לבביכון כל יומי חייכון ותלפון
יתהון לבניכון ולבני בניכון:
10 יומא די קמתון קדם יי אלהכון בטורא דחורב בזמנה דאמר יי
לי אמר משה כנש לי ית עמא ואשמע יתהון ית דברי די ילפון
למדחול מן קדמוי כל יומיא דאינון חיין וקיימין על ארעא וית
בניהון יילפון יתהון:

7 [ומלכו | M [אומה] רבה דאי׳ [אומה ומלכו דאית | I אומייה [אומה
כל שעה דאנן קריין לה הוא ענין [בכל זמן ... יתן | M דק׳ [קריב | I ׳ות
רבה + [אומה | I והי׳ [והלא היידה 8 || M [prob emend עני] יתן
[סדר | I דא׳ [די אנה | M שבח (?)+ [גזירת | M קשיטין [זכיין | M
[נפשיכון | I יזדהרון [אזדהרו | I להוד [לחוד 9 || M יהב ;I מס[דר]
[בטורא ... משה 10 || I דח׳ [די חמון | I דל׳ [די לא | M גפשתיכון
לוותי עמא [לי ית עמא | M בחורב בזמן דאמר ממרא דיי׳ לי [אמר] משה
יומין דהנון חי׳ [יומיא דאינון חיין | I ׳חל [למדחול | I דיל׳ [די ילפון | I
M. בניכון תיל׳ [בניהון יילפון | M

11 וקרבתון וקמתון בשיפולי טורה וטורה הוה בעיר באשתה עד צית
שמיא חשוכה עננה וערפלה:
12 ומליל ייי עמכון מן גו להבי אשתה קול דבירי אתון שמעין ודמו
לית אתון חמיין ארום אלהן קל ממריה:
13 ותני לכון ית קיימה די פקד יתכון למעבד עשרתי דביריה וכתב
יתהון על תרין לוחי אבנייה:
14 ויתי פקד ממריה דייי בשעתה ההיא למלפה יתכון קיימין וסדרי
דינין די תעבדון יתהון בארעא די אתון עברין לתמן למירת יתה:
15 ותזדהרון לחדא לנפשתכון ארום לא חמיתון כל דמו ביומא די
מלל ייי עמכון בטורא דחורב מן גו להבי אשתה:
16 דלא תחבלון עובדיכון ותעכדון לכון (צלם וצורא) וכל דמו דכר
או נקבה:
17 דמו כל בעיר דאית בארעא דמו כל עוף דפרח דטייס באויר
שמייא:
18 דמו כל דרחש בארעא דמו כל נוניא די במיא מן לרע לארעא:

11 וטורה הוה בעיר | I דטר׳ [טורה | M תחות טר׳ [בשיפולי טורה
M חושכה [חשוכה | I בעיר בא׳ [הוה בעיר בא׳ | M בער באש׳ [באשתה
ער׳ [ז M fort leg ענ׳ et referend ad ענה; fort leg עי׳ et referend ad
[דבירי | I קל [קול | I מגו [מן גו | M מימרא דיי׳ [ייי 12 || [ב]עי[ר]
אלה הן קלה [אלהן קל | M מן קדם יי׳ לית [ודמו לית | M; cf Ps דבירין
M || M לווחי [לוחי | M עשתרי [עשרתי | I דפ׳ [די פקד 13 || M
דא׳ [די אתון | I דת׳ [די תעבדון | M למעבד יתה [די תעבדון יתהון 14
ייי עמכון בטורא | I בנפ׳ [לנפשתכון 15 || M למירות [למירת | I
צלם) 16 || I מגו [מן גו | M ממריה דיי׳ עמכון בטורא מן [דחורב מן
דמן [leg דמו] כל מן [(וצורה) ... נקבה | verba erasa; cf vv 23.25 (וצורה
דאית 17 || M; cf vv 23.25 דעם דמן [leg דמו] דדכר או דנקבה
צפור דטאס די יטוס בש׳ [עוף דפרח דטייס באויר שמייא | I דבא׳ [בארעא
[נוניא די במיא | I על א׳ [בארעא | M דרמס [דרחש 18 || M
נוניא דאית במ׳ | M [מן לרע | מל׳ I; תחות [מן] M.

19 דלא תתלון עייניכון לשמיא ותיחמון ית שמשה וית זהרא וית סידור
כוכביה כל חיילות שמיא ⟨ותטעון⟩ ותסגדון להון ותפלחון קדמיהון
די פליג ייי אלהכון יתהון לכול אומיה די תחות כל שמיא:
20 ויתכון אפרש מימריה דייי ואפק יתכון מן כורה דפרזלה מן מצרים
למהווי לשמה דייי לעם אחסנה כיומא הדין:
21 ומן קדם ייי הוה רגז עלי על מליכון וקיים בשבועה דלא למעבר
יתי ית ירדנה ודלא למיעול לארעא ⟨טבתה⟩ דייי אלהכון יהב
לכון לאחסנה:
22 ארום אנה מתכנש בארעא הדה לית אנה עבר ית ירדנה ואתון
עברין ותירתון ית ארעא טבתה הדה:
23 אזדהרו לכון דלא תנשון ית קיים מימרה דייי אלהכון די קיים
עמכון ותעבדון לכון ⟨צלם וצורא⟩ וכל דמו די פקד מימרה דייי
אלהכון:
24 ארום ייי אלהך אשא אכלה אשא הוא אלה קניי ופורען בקנא:

19 [ותיחמון | M ולא תסתכל עיינך לש׳ [דלא תתלון עייניכון לש׳ eras in text; [⟨ותטעון⟩] | M כוכב [סידור כוכביה | I סיהרא [זהרא | M ותחמי
די ברא יתה[ון] [די פליג ייי ... יתהון | M להון [קדמיהון | M ותסטון
תח׳ :M תח׳ [אומיה די תחות | I דת׳ [די תחות | I דפ׳ [די פליג | M ייי
מן | I ׳רא [מימריה 20 || אומיה די תחות mendose locum tenet
[מן מצרים | TM (fornax) כור loco Ps (jugum) מניר cf ;I מכר [כורה
למהוון ליה לעם חביבין היך סגולה כיומ׳ [למהווי ... כיומא | I .ממ׳ || M
21 רגז [רגח | I רגז עלי על [רגח בי על | M ודלא למיעול [למעבר ...
[למיעול] | M למעברה ית יורדנה ולא למ[יעול] | I ׳על [⟨טבתה⟩ | + M;
additio rubr atramento quo fere omnes variae lect exarantur inde
a Dt 1,1-19,15; 20,6-15 | [דייי] [יי׳] די M | לאחסנה [אח׳ M ||
22 ירדנה [יורדנה M | ארע [ארעא I || 23 אזדהרו [יזדהרון I ut v
9 | [⟨צלם וצורה⟩] I דק׳ [די קיים | M קיימה דיי׳ [קיים מימרה דייי
דמו כל מן דעם די פקד יתכון [⟨וצורה⟩ וכל דמו ... דייי eras ut v 16 |
ייי M: cf v 16 | [די פקד] | I דפ׳ [מימרה דייי | + יתכון I, sed prob
praemittendum || 24 אלהך אשא דאכלה [אלהכון אשא | M אשא
1.°, 2.°] אשתה 1.°, 2.° I | [קניי ופורען בקנא הוא קנאן ומתפרע בקנא M.

ספריית
מכון ולקלה לחקר
המקרא ע"ש אלי הכהן
אוניברסיטת בר אילן
יד הרב חרצוני, ירושלים

25 ארום תולדון בנין ובני בנין ותתעתקון בארעא ותחבלון עובדיכון
ותעבדון לכון ⟨צלם וצורא⟩ וכל דמו ותעבדון מה דסני ומרחק
קדם ייי אלהכון למכעס קדמוי:
26 הא אסהדית בכון יומא הדין קדם שמיא וקדם ארעא ארום
מיסתיפא תסתיפון בפריע מעילוי ארעא די אתון עברין ית ירדנה
תמן למירת יתה לא תארכון יומין עלה ארום מישתיציה תשתיצון:
27 ויבדר ייי יתכון באומייה ותשתיירון עם דמנין באומייה די יגלי ייי
יתכון לתמן:
28 ותפלחון תמן טעוון עובד ידי בר נש טעוון דקיס טעוון דאבן די
לא חזיין ולא שמעין ולא אכלין ולא מריחין
29 ותצלון מן ⟨תמן קדם⟩ ייי אלהכון ותשכחון ארום תתבעון יתיה
בכל לבביכון ובכל נפשיכון:

25 ותתעתקון] ותע' M c S | ⟨צלם וצורה⟩] eras ut vv 16.23 | ⟨צלם
מאן] מה M | [eras צלם] דמו כל מן דעם ותע' ⟨וצורה⟩ וכל דמו ותעבדון
I | קדם] ית M transp ad v 26 קדמוי] קודמוי in text sed ו (1.°) a
scriba delet || 26 ... אסהדית בכ' M | קדם] ית M falsò
relatum ad קדם v 25 | וקדם] ית M | מיסתיפא תסתיפון בפריע] משיצייה
תשתיצון בפ' M | די אתון] דא' I | ירדנה] יור' M ; יורדנא M 2.° |
תמן] לתמן I | למירת] למירות M | תארכון] תורכון I; תסגין M | עלה]
עלה על ארעא M | תשתיצון] ישת' I || 27 ויבדר ייי] וידרי מימרא דיי'
M | דמנין באומייה] באומייא M | די יגלי] דיגלי I || ותשתיירון]
ירן I | טעון 28 [leg? טעון] טעוו I | טעוון עובד ידי] קדם טעוון אחרנין
עבד ידי [cf LXX Θεοῖς ἑτέροις] M | טעון] var lect טע' I eras |
דלא] די לא I | חזיין] חזן S; חזן O; חמין Ps || 29 ותצלון]
ותתבעון circellus | מן קדם] מן קדם תמן] מן ⟨תמן קדם⟩ in text; מת' I
M | לאולפן אוריתא דיי'] ייי M | ית; תמן mendose super
M. | ותשכחון ארום] נפשיכון I | לבכון] לבביכון M | ותארעון יתיה אר'

30 בזמנה דאעיק לכון וארעא יתכון כל עקייה האליין בסוף עקב
יומיא ותתובון קדם ייי אלהכון ותשמעון בקל מימדיה דייי:
31 ארום אלה חנן ורחמן ייי אלהכון לא מרפי יתכון ולא מחבל יתכון
ולא מנשי ית קיים אבהתכון די קיים להון:
32 ארום שאילו כען ליומיא קדמייה די הוון קדמיכון למן יומא די ברא
ייי אלהים אדם קדמיה על ארעא ולמן סייפי שמייא ועד סייפיה שמיא
הא אן הוה כפתגמא רבה הדן או אן אשתמע כוותיה:
33 היידה אומה ומלכו די שמעו בקל מימריה דאלה חייה ממלל מן
גו להבי אשתה היך מה די שמעתון אתון וחייתון:
34 או ניסייה די עבד ייי למיעול למבחר ליה אומה מגו אומה בניסן
באתין ובפרישן ובסדרי קרבה וביד תקיפה ובאדרע מְנטלה ובחזחן
רברבין ככל מה די עבד לכון ייי אלהכון במצרים ועייניכון חמיין:

30 בזמנא דיעיקון יתכון ויארעו ית׳ [בזמנה דאעיק לכון וארעא יתכון
ותחזרון בתותבכון [ותתובון | M פתגמיא [עקייה | I וארעון [וארעא | M
[leg בתתובכון] M | דיי ... [ותשמעון (sic) ותשמע בקל צלותכון | M
[די קיים | M ית קי׳ [ית קיים | M משבק [מחבל 31 || I ׳רה [מימריה
| I דה׳ [די הוון | M קדמאי [קדמייה | M שאולי [שאילו 32 || I דק׳
ממריה דיי׳ אדם על [ייי אלהים ... סייפי | I דב׳ [די ברא | M מן [למן
[הא אן הוה | cf infra; corr [סייפי׳ M עד [ועד | M ארעא מן סי׳
[הא] M | הך [או אן M: antep ;זהך כו׳ vel forte leg הך אין vel
transf ante פתג׳ [cf Ps] vel leg הן [= אין] sed probabilius הך est
var lectio locp היך v seq mendose hîc inserta. Nonnullae lectiones
hujus v 32 inepte positae videntur sic דש׳ vid correspondere [סייפיה]
[מיא]דש, et הוא M vid refer. ad הוה | [אשתמע דש׳ I corr? יש׳; cf supra |
[כוותיה דכ׳ || 33 [היידה הלא I sed prob leg הלא היידה ut v 8;
[היידה] או M, cf 440 Nu R | [ומלכו add N; fortase huc referenda
est var lectio הן nunc nunc signata et [מ׳] או M; cf quae diximus v
32 | [די שמעו דשמעו I | דאלה ... [ומל׳ די שמעו בקל M שמעת קלא אל׳
[ממלל מל׳ I | [מן גו מגו I | [היך] var lect prob הך M v 32: cf ibi
adnotata | [שמעתון דש׳ I || 34 [די עבד דע׳ I | [די עבד ייי דעבד
ממריה דיי׳ M | [למבחר למבשר Nu leg למבשקר, cf Jastrow 199; למסור
M prob leg למוסר = למבסר = למבשקר | [מגו מן גו M | [וביד ובאד
M | [די עבד דע׳ M | ובחוזיין [leg ובחזוין רברבין [ובחזחן רברבין M
[לכון קדמיכון M | [חמיין חזין I.

35 אתון איתחויתון למידע ארום יי הוא אלה לית אחרן בר מינה:
36 מן שמיא אשמע יתכון ית קל מימריה למרדי יתכון ועל ארעא חוי
יתכון ית אשתיה רבתה וקל דבירוי שמעתון מן גו להבי אשתה:
37 וחלף ארום רחם ית אבהתכון ויתרעי בבניהון מן בתריהון ופרק
ואפק יתכון פריקין בתוקפיה בחיילה רבה מן מצרים
38 למטרוד אומין רברבין ותקיפין מנכון קדמיכון למעלה יתכון למתן
לכון ית ארעהון לאחסנה ביומא הדין:
39 ותדעון יומא הדין ותתובון על לבבכון ארום יי הוא אלה דאיקר
שכינתיה שריה בשמיה מן לעיל ושולטנה על ארעא מן לרע לית
אלה אחרן בר מניה:
40 ותטרון ית קיימוי וית מצוותה דאורייתה די אנה מפקד יתכון יומא
הדין די ייטב לכון ולבניכון מן בתריכון ומן בגלל די תארכון יומין
על ארעא די יי אלהכון יהב לכון כל יומיא:
41 בכ(י)ן יפריש משה [תלת] קרי שזבו בעבר ירדנה מן מדנח
שמשה:
42 למערק לתמן קטולה די יקטול ית חברי(ה) בתקוף בדלא ידע
והוא לא הוה סני יתיה לא מן דאתמל ולא מן דקדמוי ויערק
לחדה מן קרייתה האליין ויחי:

35 אלהון דאלהייה ולית אלא [אלה לית אחרן | M חמיתון [איתחויתון
[קל מ' למרדי י' | I מש' [מן שמיא 36 || I חורן [אחרן | M אחרן
[רבתה | I [אש]תה [אשתיה | M קלא [קלה [prob corr למייסרה יתכון
| M חולף [וחלף 37 || M מגו [מן גו | M ודבירוי [וקל דבירוי | I רבא
פריקין ... | I מב' [מן בתר' | M ובחר בזרעיית בנוי מ' [ויתרעי ב' מן
בכון [בכ(י)ך 41 || sic a scriba ותלעון] 39 || M בח' [בחיילה
in text | יפריש] sic ex influx text hebr | [תלת]] desider in text et in
marg: in vv 37-42 desiderantur var lectiones || 42 בתקוף] prob
leg בתקיף, cf Nm 35,22; 440; בכתוף Nu ! | (ה)חברי] חבריה in text
a *sofer* | מן דאתמל] מד' I | מן קרייתה] מקרי' I.

43 ית בצר במדברה בארע מישרה לשבט(ה) דבית ראובני וית גרם
בגלעדה לשבטה דבית גדי וית דברה בבותנין לשבטה דבני
דמנשה:
44 ודן גזירת אורייתה די סדר משה קדם עמא בני ישראל
45 אלין סהדוותה וקיימיה וסדריה דינייה די מלל משה עם בני ישראל
באפקותהון פריקין מן מצרים:
46 בעבר ירדנה בחלתה דסמיך לטעוותה לפעור בארע סיחון מלכהון
דאמוריי דהווא שרי בחשבון מה די קטיל משה ובני ישראל
באפקותהון פריקין מן מצרי׳:
47 וירתו ית ארעיה וית ארע עוג מלכא דבותנין תרין מלכיהון
דאמוריי די בעבר ירדנה מן מדנח שמשה:
48 מלחית די על גיף נחיל ארנונה ועד טורה דסיאון הוא טור תלגה:
49 וכל משרה עבר ירדנה מן מדנחה ועד ימא דמלחה תחות ריש
רמתה:

43 [לשבט(ה)] ה add ab I; לשבט I | ראובני ... לשבט(ה) מן שבטה
I לשבט [לשבטה | גרס prob leg [גרם | I ׳בן [ראובני | M דבני דראובני
מן שבטה דבני דגדי וית גוזלן במותנין מן שבטא [לשבטה דבית גדי ... דמנשה
אחוויית [גזירת | 440 Nu y R ודא אחו׳ sic; [ודן 44 |, M דבני דמנשה:
|| M שוי משה קדם בני ישראל [סדר ... ישראל | I דס׳ [די סדר | M.
ממ׳ [מן מצ׳ | I דמ׳ [די מלל | וסדרי loco [וסדריה | M אליין [אלין 45
| M כלוקבל ט׳ [דסמיך לטעוותה | I יורדנה [ירדנה 46 || I
דאמוראי די ה׳ [דאמוריי דה׳ | M די ס׳ [סיחון | ד delt; in text [לפעור
M ׳ [דהווא [ה׳] די M sed forte די stat pro מה די; in M habetur מה
[ארע עוג | id M [וירתו 47 ׳ I דקטל מ׳ [די קטיל ׳ מה pro מן ;ז[כר] = ז
מן | M דאימוראי דאית בעבר יורדנה [דאמוריי ... ירדנה | M ארעא דגוג
[מלחית ... ארנונה | I דעל [די על | I מן ל׳ [מלחית 48 ׳׳ I ממ׳ [מדנח
דמסרי פירוי [דסיאון הוא טור תלגה | M מן לחיית דאית על גיף נחל א׳
במעבר [עבר ירדנה מן מ׳ 49 || M; cf 3,8.9 [leg הוא] הא [טור ת׳]
M. בית שפיכות קיטמא [ריש רמתה | M יורדנה מן מ׳

CAPUT V

1 וקרא משה לכל ישראל ואמר להון שמעו ישראל ית קיימיה וית
סדרי דינייה די אנה ממלל במשמעכון יומא הדין ותלפון יתהון
ותטרון למעבד יתהון
2 יי אלהן קיים עמן קיים בטורה דחורב:
3 לא עם אבהתן קיים יי ית קיימה הדין ארום אלהן עמן הא אנן
כולן הכה יומה הדין חיין וקיימין:
4 ממלל לקבל ממלל מלל יי עמכון בטורה מן ג להבי אשתה:
5 אנה כען הוינה מעתד בין ממריה דיי וביניכון בשעתה ההיא
למתנייה לכון ית דבירוי דיי ארום דחלתון מן קדם להבי אשתה
ולא סלקתון בטורא למימר:
6 דבֹרה קדמיה כד הוה נפק מן פם קודשא יהא שמיה מברך היך
זיקין והיך ברקין והיך למפדין דנור [למפד דנור] מן ימיניה
ולמפד דאשה מן שמאליה פרח וטייס באויר שמיא וחזר ומקף על
משיריתהון דישראל וחזר ומ(תח)קק על לוחי קיימה וכן הוה צוח
ואמר עמי בני ישראל אנה הוא יי אלהכון די פרקית ואפקית
יתכון פריקין מן ארעה דמצרים מן בית שעבוד עבדיה:

5 1 שמעו ישראל] שמעו כען ישר׳ M | דא׳ I || 2 קיים] די אנה M || 3 יי] מימרה דיי M || 1.° מקיים] עמן הא אנן כולן הכה M || 4 ממלל לקבל ממלל מלל] הדא כולנן הדין M | אנן יהיבין הכא [א׳] הוא כ׳ [אנה כען 5 || M [מ׳] כל וקבל ממלל מלל ממריה דיי׳ [יי M | פתגמוי [דבירוי M | הא אנא קאי[ם] בין ממ׳ [אנה ... בין ממריה I | דבֹרה ... אנה superadd a *sofer* | י 6 || M אש׳ [להבי אש׳ אנה הוא [הוא M: ex quo patet totam paraph serius ad text primigenium accessisse | [למפד דנור]] < ex homoiotel, cf Ex 20,2.3 | דבני יש׳ [דישראל I | ומ(תח)קק] ומחתקק in text | וכן] בכן leg? ut Ex 20,2 | מן בית] מב׳ I | שעבוד] [leg שעיבוד] שעיבוד M.

7 דבירה תנינה כד הוא נפק מן פם קדשה יהיה שמיה מברך היך
זיקין והיך ברקין והיך למפדין דנור [למפד דנור] מן ימיניה
ולמפד דאשה מן שמאליה פרח וטייס באויר שמיא וחזר ומקף על
משרייתהון דבני ישראל וחזר ומתחקק על לוחי קיימה וכן הוה
צווח ואמר עמי בני ישראל לא יהווי לכון אלה אחרן בר מני
8 לא תעבדון לכון ⟨צלם וצורה⟩ וכל דמו די בשמייא מן לעיל ודי
בארעא מן לרע ⟨ודי במיי[א] מן לרע⟩ לארעא
9 לא תסגדון להון ולא תפלחון קדמיהון ארום אנה הוא ייי אלהכון
אלה קניי ופורען מתפרע בקנאה מדכר חובי אבהן רשיען על בנין
מרודין על דר תליתיי ועל דר רביעיי כד משלמין בחטא קדמיי
לשנאיי

7 דבירה ... עמי בני] עמי בני M, id est, M ignorat paraph; paraph N eadem est ac v praec | הוא] ' a *sofer*, nempe, corr הוה | יהיה ש] יהיה in text a *sofer;* leg יהי vel יהא ut v 6 | [למפד דנור] desider ex homoiotel, cf v 6 | דבני ישראל] דיש' I | וכן] cf v 6 || 8 Vv 7-10 sequuntur in text sine separatione | ⟨צלם וצורה⟩] eras in text a cens | די בשמייא] דבש' I; [ב'] דאית M | ודי בארעא] ודב' I; [ב'] [corr דאית] ואית M | מן לרע] מל' I | ⟨ודי במיי מן לרע⟩] add in marg (cf 2,7), omiss ex homoiot; cf Ex 20,4 | ⟨מן לרע⟩] תחות M | לארעא] בא' I || 9 קדמיהון/להון] לטעוותהון M | קניי] קנאן I | בקנאה מדכר I בקנה [בקנאה I 2.° מתפ'; [ופר] I 1.°; ומ' [ופורען מתפרע M. לסנאי [לשנאיי | רשיעין [רשיען M | בקנא' מן רשיעיה [חובי ... רשיען

10 ונטר חסד וטבו לאלפין דרין לדחמי צדיקיה ולנטרי מצוותה
דאורייתי
11 עמי בני ישראל לא יסב אנש מנכון שמה דיי אלהכון על מגן ארום
לא יזכי יי ביום דינה רבה ית מן די יסב ית שמה דיי קדישה
על מגן:
12 עמי בני ישראל טורו ית יומא דשבתה למקדשה יתיה היך מה די
פקד יתכון יי אלהכון
13 שיתה יומין תפלחון ותעבדון כל עבידתכון
14 וביומא שביעיה שבה ונייח קדם יי אלהכון לא תעבדון כל עבידה
אתון ובניכון ובנתכון ועבדיכון ואמהתכון תוריכון וחמריכון וכל
בעירכון וגיורכון די בקירויכון מן בגלל די תניחון עבדך ואמהתך
כוותכון
15 ותידכרון ארום עבדין משעבדין הויתון בארעא דמצרים ופרק
ואפק יתכון יי אלהכון פריקין מן תמן בידה תקיפה ובאדרע
מנטלה בגין כדן פקד יתכון יי אלהכון למעבד ית יומא דשבתה:

10 ונטר חסד וטבו] M ברם אנא נטר חסד וטבו | I טב [חסד וטבו | לרחמי] M c N Ex 20,6 לרחמוי | מצוותה דא׳ [דאור׳] M, cf Ex 20,6 מצוותיה | 11 לא יסב ... על מגן] לא תשתבעון בשם ממריה דיי M || רבה ית מן ... על מגן | I מז[כי] [יזכי | I חד [אנש | M אלהכון לשקרא | cf Ex 20,7 || 12 דשבתה ... טורו] M ut F Ex 20,8 הוון זהירין ית יומא דשובתא | I דפ׳ [די פקד | cf Ex 20,8 || 13 Vv 12-14, ut supra vv 7-10, sequuntur in textu absque ulla separatione | M אשתה [שיתה | עבידתכון] I עיב׳ | cf Ex 20,9 || 14 שבה] M שובה | ואמהתכון] I [ואמ]הותי׳ | תוריכון] M ות׳ | וכל בעירכון] M ובע׳ | עבדך] I דת׳ | די תניחון] M וגיוורייה דאית בקורייכון | וגיורכון די בקירויכון] M עבדכון ואמהתכון | cf Ex 20,10 || 15 בידה תקיפה] M באידה תק׳ | כדן] *sofer* primo scripsit כדן postea emendavit כן ;כדן M.

16 עמי בני ישראל יוקר כל אנש מנכון ית אבוי וית אמיה היך מה
דפקד ייי אלהכון מן בגלל דיסגון יומיכון ומן בגלל דייטיב לכון
על ארעא דיי אלהכון יהב לכון:

17 עמי בני ישראל לא תהוון קטולין ולא חברין ולא שותפין עם
קטולין ולא יתחמי בכנישתהון דישראל עם קטולין דלא יקומון
בניכון מן בתריכון וילפון לחוד אינון למיהווי עם קטולין ארום
בחובי קטוליה חרבה נפק על עלמא:

18(17) עמי בני ישראל לא תהוון גיורין ולא חברין ולא שותפין עם גיורין
[ולא יתחמי בכנישתהון דישראל עם גיורין] דלא יקומון בניכון מן
בתריכון וילפון לחוד אינון למיהווי עם גיורין ארום בחובי גיוריה
מותנה נפק ⟨על⟩ עלמא:

19(17) עמי בני ישראל לא תהוון גנבין ולא חברין ולא שותפין עם גנבין
ולא יתחמי בכנישתהון דישראל עם גנבין דלא יקומון בניכון מן
בתריכון וילפון לחוד אינון למהוי עם גנבין ארום בחובי גנבייה
כפנה נפק על עלמא

16 יוקר ... יי] הון זהירין באיקרא דאבוכון ובאיקרא דאמכון היך מי
יסג׳ I; דס׳ [דיסגון] I | פ׳ [דפקד] I | ייקר [יוקר] M [sic] די פקד יתכון יי׳
M ; סב [דייטיב] I: leg? סב [דיי]טב vel טב | דיי] ab autore var lectionum
mutatum in דיי׳ ;די יי׳ I | cf Ex 20,12 || 17 עם קטולין] לקטוליה I;
לחוד אינון למיהווי עם קטולין] M קטו׳ [2.° עם קטולין] M ; [עם] קטולייה
אוף הנון קטולין M | לעל׳ [על עלמא] M | cf Ex 20,13 || 18(17) גיורין]
I; גיירין M | [ולא יתחמי בכנישתהון דישראל עם גיורין] desider in text
גיר׳ I; גיירין M | הנון גיירין [אינון ... עם גיורין] I | להוד [לחוד] ex homoiotel
גיר׳ I | גיוריה [גיורין] I | גיר׳ [⟨על⟩] desider in text; add על c I | cf Ex
20,14 || 19(17) לא [ולא] I; cf v praec | גנבין [2.° גנבין] I | ׳ביה
עם גנבין] I | להוד [לחוד] I | מב׳ [מן בתר׳] M | גנב [1.°
לעל׳ M | cf Ex 20,15. [על עלמא] I | גנ׳ [עם גנבין] M אף אנון גנב׳

20(17) עמי בני ישראל לא תהוון משהדין שהדי דשקר לא חברין ולא
שותפין לשהדי שקרא ולא יתחבר עם משהדי שקר דלא יקומון
בניכון מן בתריכון ⟨וילפון לחוד אינון⟩ למהוי מסהדין ⟨ס⟩הדי
דשקר ארום בחובי סהדי שקרא חיות ברא מיתגריה בבני אנשא:
21(18) עמי בני ישראל לא תהוון חמודין ולא חברין ולא שותפין לחמודיה
דלא יקומון בניכון מן בתריכון וילפון לחוד אנון למהוי עם חמודין
ולא יתחמד אנש מנכון ית אתתה דחבריה ולא יתחמד בייתיה
דחבריה לא חקלה ולא עבדה ולא אמהתיה ולא תוריה ולא
חמריה ולא כל מה די לחברך ארום בחובי חמודיה ענין סלקין
ומטר לא נחת ובצורתה אתייה על עלמא ומלכוותה מתגריין בבני
אנשא וחמדין נכסיהון ⟨ונסבין⟩ יתהון:

20(17) [משהדין שהדי דשקר] שהדו corr prob, cf Ps; שקר [מ׳] לש׳ [ולא שותפין לשהדי | I ול[א] [ח׳] [לא חברין | M שהדין די שקר I; I, sed haec lectio forte mendose posita, cf tamen var lect v 21 | ולא יתחמי בכנישתהון דישראל [ולא יתחבר ... אנשא | M עם שהדי [לשהדי שהדין דשקר דלא יקומון בניהון מן בתריהון וילפון אוף הנון שהדין דשקר ארום בחובי שהדי שקרא ענין מסתלקין ומטר דלא נחת ובצורתא אתיה לעלמא M | ⟨וילפון לחוד אינון⟩] desider in text; habetur in I | דשקר ... [למהוי סהדי | in text מהדי | I ⟨ס⟩הדי] ורפלון לחוד אינון למהוי עם משהדי שקרא תחמד חד [תהון חמודין ... אתתה דחבריה 21(18) || I שיק׳ [שקרא I; לח׳ [ולא שותפין לחמודיה | I [חמוד]יא [חמודין | M מנכון אתתא דחב׳ cf v praec; post לחמודיה vid desiderari עם חמודין ... ולא יתחמי, cf Ex 20,17 ; למהוי עם חמודין ... [בניכון למיהוי חמודה I, sed prob haec var lectio est mendose posita super בניכון et referenda est tantum ad vba למהוי עם חמודין | יתהון ⟨ונסבין⟩ ... [חקלה תסכין in text, et post נכסיהון venit delt; לא לעבדיה ולא [leg לחקלה] לחקלא לאמתא [leg לאמתה] ולא לתוריה ולא לביערה [leg לבעירה] ולא לכל מה דאית לחבריכון ארום בחובי חמודייה מלכוותה מתגרייה בבני אנשא וגרותה [leg וגלותה] M | [עבדה] superadd a *sofer* | [די לחברך אתיה לעלמא דל׳ I | [מתגריין] גרייא[מת] I.

22(19) ית דבריה האליין מלל יי עם כל קהלכון בטורא מן גו להבי
[אשתה] עננה וערפלה קל רב ולא פסיק וכתב יתהון על תרין
לווחין דאבנין ויהב יתהון לי אמר משה:
23(20) והווה כד שמעתון ית קל ממרה מן גו חשוכה וטורה בעיר באשתא
וקרבתון לוותי כל ראשי שבטיכון וחכימיכון:
24(21) ואמרתון הא חזי יתן מימרה דיי אלהן די יקריה וית תוקפיה וית
קל מימרה שמעינן מן גו להבי אשתה יומא הדין חמינן ארום ימלל
מימרה דיי עם בר נשא וה⟨ו⟩א חיה:
25(22) וכדון למה נמות ארום תאכל יתן אשתה רבתה הדה אין מוספין
אנן למשמע ית קל מימרה דיי אלהן תוב ומייתין אנן:
26(23) ארום היידין כל בשרא די שמע ית קל מימרה דאלה חייה ממלל
מן גו להבי אשתה כוותן וחייה:

22(19) דבריה] פתגמייה M | מן גו] מגו I | [אשתה]] desider in text, habetur in D | רב ולא פסיק] תקף ולא פסק M || 23(20) כד שמעתון] כיוון דשמעתון M | קל ממרה מן] קלה מן M | מן גו] מגו I | חשוכה] להבי אשתה M, cf LXX | וחכימיכון] וסביכון M | 24(21) הא] ה delt a *sofer* (?) ut legatur אחזי; cf אחזי O, אחמי Ps, sed הא retinend | אלהן ... חזי יתן] חזי prob emend חוי c D et M; חוי יתן יי אלהן M | די יקריה] prob leg שכינה די יק c Ps; יק I | הדין] הדא I | חמינן] לית אפשר מן קדם יי למללא עם בר נשא [ימלל ... חיה I | חמי הדה ויחי M | בר נשא] בר נש I | וה⟨ו⟩א חיה] והיא חיה in text; [יה] וח I || 25(22) וכדון] וכדן M | למה] + כען I | תאכל] תיכול M | למשמע] למישמע M | עוד מ] מי I || 26(23) ארום] היידין] הלא [הי] I; cf הידה והלא D et מן הלא S | היידין כל בשרא ממלל ...] חייה ממ [sic] אלהה לאלהה מלכו די שמע קלא אומה היידה M | מן I | אל דאלה] I [מי]מר [מימרה] I | דש [די שמע] I | בשר [בשרא] מי [ט] I | דכותן [כוותן] I | ויחי [וחייה] I.

27(24) קרב את ושמע ית כל מה די יאמר ייי אלהן ואת תמלל עמן ית
כל מה די ימלל ייי אלהך עמך ונשמע ונעבד:
28(25) ושמע מימרה דייי ית קל מליכון בזמנה דמללתון עמי ואמר מימרה
דייי לי אמר משה שמעית ית קל מליהון דעמא האליין די מלילו
עמך הא שפר ותקן אייטיבו כל מה די מלילו:
29(26) לוי מן יתן ויהוי לבה שלמה להון למדחול מן קדמי ולמטור ית
כל מצוותה דאורייתי כל יומייה מן בגלל דייטיב להון וליבניהון
לעלם:
30(27) אזל משה מן שמי ואמור להון חזורו לכון בשלם למשכניכון:
31(28) ואת הכה אתעתד קדמיי ואמלל עמך ית כל מצוותה וקיימיה וסדרי
דינייה די תליף יתהון ויעבדון בארעא די אנה יהב לכון למירת יתה:
32(29) ותיטרון למעבד היך מה די פקד ייי אלהכון יתכון לא תסטון לא
לימינה ולא לשמאלה:

27(24) קרב [קרוב I | ושמע [ושמוע M | יאמר [אמ׳ I | אלהך [leg אלהן c D; cf S Ps O | עמך [לוותך M | ונעבד [ונשמע ועבדין M || 28(25) בזמנה [במללותכון עמי M c D | דמללתון [דמ׳ מל׳ I stat pro I: forte דמ׳ I | מליהון [דמ׳ M c D | שמעית [גלי קדמוי I | דעמא האליין די מלי׳ sed probabilius mendose ponitur super מליהון הא שפר [טבאית ... כל I | דמ׳ [די מלילו | די מלילו loco ultimi מלילו כל M || 29(26) לוי [לוי יהוי יתין [leg מן] אלוי מי להון ... שלמה [+ הדין I, et sic leg N c I D O Ps et M c 440 | סבה הדין להון S c TM | למדחול [למד]חל I | מן קדמי [מק׳ I | ולמטור [ולמ]טר I | דייטיב להון | M ית כל פיקודוי כל יומי׳ [ית כל מצוותה ... יומייה I || עד [ע׳] [לעלם | M למייסבה להון ולזרעיית בניה׳ [וליבניהון I ׳מר [ואמור | I משׁ [מן שמי | M אמ׳ [משה מן שמי ואמור 30(27) superadd ואת [יי׳ הכה ... ואמלל 31(28) || M למשׁ [בשלם למשכניכון a *sofer;* [לל]ואמ[ל] עמ[ו] וכדו הכא קו[ם] :M וכדו ex hebr עתה loco אתה TM | אתעתד [מצוותה | I ית׳ [פיקודייה | M וקיימיה [וקיי]מה | I די [למ]רות M; [למרות | I דא׳ [לימרת | I די אנה [תליף I דת׳ [לימינה ולא לשמאלה | I דפ׳ [די פקד 32(29) || I sed ab ipso autore var lect delt M. לימין ולא ליסמאל

33(30) בכל אורחה די פקד ייי אלהכון יתכון תהלכון מן בגלל דתיחון
וייטיב לכון ותסגון ותורכון יומין בארעא די תורתון:

CAPUT VI

1 ודא מצוותה וקיימיה וסדרי דינייה די פקד ייי אלהכון למלפה
יתכון למעבד בארעא די אתון עברין לתמן למירת יתה:
2 מן בגלל דתי⟨ד⟩חלו⟨ן⟩ ית מימרה דייי אלהכון ולמיטור ית כל
קיימוי ומצותה דאוריתה די אנה מפקד יתכון ובניכון ובני בניכון
כל יומי חייכון ומן בגלל די יסגון יומיכון:
3 ותשמעון ישראל ותיטרון למעבד דייטיב לכון ודי תסגון לחדה היך
מה די מלל ייי אלה אבהתכון לכון ארע עבדה פירין טבין נקיין
כחלבה וחליין וטעימין כדבשה:

33 ויוסב [וייטיב | M [מן] בגללכון; I בגל׳ [מן בגלל | I דס׳ [די פקד
I; וטב M | [די תורתון | ׳ superadd a *sofer;* I דתי׳ [ותסגון ותורכון יומין
יומ׳ [ותסגון] M.

6 1 למירות [למירת | M ואלין פיקודיה וקיימ׳ [ודא מצוותה וקיימיה
M || 2 דייי ... ⟨דתי⟩חלו⟨ן⟩ [דתיתחלו a *sofer* sed ת delt et ן add
ab adnotatore; I תדחלון מן קודם יי׳ | M ולמיטור [ולמיטור | M למטור | ומצותה
די | I ומבגלל [ומן בגלל | I דא׳ [די אנה | M ופיקודוי די [דאוריתה די
[די] M || 3 דייטיב [דיי]טב I; למייטבה M; cf 5,29.33 | די יסג׳ [יסגון
מלל] id M; דמ׳ I | [אל]ה[ה] דא׳ [אלה אבהתכון | I [טביין] leg טבין M.

4 כיון דמטה קצה דאבונן יעקב למתכנש בשלם מן ו עלמא כניש
תרין עשרתי שבטייה ואקים יתהון חזור חזור לדרגשיה דדהבה עני
אבונן יעקב ואמר להון אברהם אבוי דאבה קם מיניה פסילה
ישמעאל וכל בני(ה) דקטורה ויצחק אבה קם מיניה פסילה עשו
אחי דלמה לטעוות דהוה אבוי דאברהם פלח אתון פלחין או
דלמה לטעוות לבן אחוה דאמה פלח אתון פלחין או לאלהיה
דיעקב אבוכון אתון פלחין עניין תרין עשרתי שבטוי דיעקב כחדה
בלבה שלמה ואמרין שמע מנן ישראל אבונן יי אלהן יי חד הוא
יהא שמיה מברך לעלמי עלמין:

5 ותרחמ(ו)ן ית אולפן אורייתה דיי בכל לבבכון ובכל נפשיכון
ובכל ממוניכון:

6 ויהוון פתגמייה האליין די אנה מפקד יתכון יומא הדין תדירין
על לבבכון:

4 Cf Gn 49,2 | דאבונן יעקב] דיע' אב' I | למתכנש] שא' I; קרא לתרין [כניש ... ואקים | מגו עלמא [מן ו עלמא I | למסתלקא מן M | בני(ה)] בניכ' I M | דלמ' [אברהם ... אחי דלמה (1.°) | עשרתי בנוי ואק' M | אבוי דאברהם | לטעוות 1.°, 2.°] לטעוותה M 1.°; לטעוותא M 2.° | in text | לבן] + דהו' I; + דהוה M sed [c 440, Nu, R] I M antepon ad | אחוה דאמה [אחוה דאמיה M | דאמה] כולהון בח' [תרין ... כחדה | דא' I | דיעקב אבוכון [דא]מי I [vid corr כח'] I; עשרתי שבט' כחדה [ת'] M | שלמה ואמרין [שלמה I | שמע] ענה יעקב ואמ' בריך [הוא ... מברך | יהא [הוא יהא M | שמוע כען = שמ' I | לעלמי ע'] עד לע' M | cf 440 Nu et R || 5 [ותרחמ(ו)ן [נפש]ת[כון] [נפשיכון I | לבבכון] ב 2.° delt a I; לבבכון in text | ותרחמין I qui etiam ponit [נפ]שתכון et postea ipsemet delet ת ita ut habeatur [נפ]שכון | ממוניכון] חיליכון M || 6 [לבבכון I | דא' [די אנה לבכון I.

7 ותתנון יתהון לבניכון ותהוון הגיין בכון במייתבכון בגו בתיכון
ובהלכותכון באורחה ובמדמכון ובקומיכון:
8 ותקטרון יתהון לסימן על אדרעיכון ויהון לתפילין על בית אפיכון:
9 ותכתבון יתהון בגו מזוזין ותקבעון יתהון בתרעי בתיכון ובסייפי
קורייכון:
10 ויהוי ארום ייעל יתכון ייי אלהכון לארעא די קיים לאבהתכון
לאברהם ליצחק וליעקב למיתן לכון קירוין רברבן וטבן די לא
בניתון:
11 ובתין מליין כל טוב די לא בניתון וטבין חצובין די לא חצבתון
כרמין וזייתין די לא נצבתון ותכלון ותשבעון:
12 אזדהרו לכון די לא תנשון ית אולפן אורייתה דייי דאפיק יתכון
פריקין מן ארעא דמצרים מן בית שעבוד עבדייה:
13 ית איקר שכינתה דייי אלהכון תהוון [דחלין וקדמוי תפלחון ובשום
מימריה בקשוט תהוון] משתבע(י)ן ומקיימין:
14 לא תיזלון בתר טעוון אחרנין מן טעוותהון (דאומייה) די חזור
חזור לכון:

7 לבניכון] ויהו׳ [leg ? לבנכון] לבבכון M: prob M extra debitum loc et revera ponitur in margine sine corresp circello | במייתבכון בגו בתיכ׳] במתבכון בבתיכ׳ M | ובקומיכון] ובמדמכון ... leg ובמדמככון, cf 110; ובמקמכון [leg ובדמככון] ובמככון M | cf 11,19 || 8 ויהון] ותתנון יתהון על ... קורייכון] מזוז M | 9 מזוזין] ויהווין I || cf 11,20 || 10 ייעל] יעל I | אלהכון] תרע בתיכון וקוריי׳ M | אלהתכון M | לאב׳ ליצ׳ וליעקב] עם [די] M | קיימת; I דק׳ [די קיים] קירוין] M | אברהם ועם יצחק ועם יעקב M | קורין M | דלא [די לא] I || superadd a sofer || 11 די לא 1.°, 3.°] דלא I | וזיתין] וזייתין I | ותכלון] M דיפרק ואפק [דאפיק I | דל׳ [די לא] I | יזד׳ [אזדהרו] || 12 ית יי׳ א׳ [ית איקר ש׳ דייי אלהכון תהוון [דחלין] 13 || I מא׳ [מן ארעא תדחלון] M | [דחלין וקדמוי תפלחון ובשום מימריה בקשוט תהוון] vba haec e Ps, vel similia, inserenda in N | משתבעון] משתבע(י)ן in text, a sofer || 14 (דאומייה) ... [טעוון] דאומייה erasum | מסע׳ [מן טעוות׳] I | (דאומייה) די ח׳] באומייה דאית ח׳ M | די חזור] דח׳ I.

15 ארום אלה קניי ופורען הוא אלהכון דאיקר שכינתיה ביניכון דלא
יתקוף רוגזה דייי אלהך בך וישיצי יתכון מיעילוי אפי ארעא:
16 לא תנסון ית איקר שכינתה דייי אלהכון היך מה דניסיתון קדמוי
בניסיונה:
17 מטור תטרון ית מצוותה דאורייתה דייי אלהכון וסהדותיה וקיימוי
די פקד יתכון:
18 ותעבד דשפר ותקן קדם ייי מן בגלל דייטב לכון ותיעלון ותירתון
ית ארעא טבתה די קיים ייי לאבהתכון:
19 למידחוף ית כל בעלי דבביכון מן קדמיכון היך מה די מלל ייי:
20 ארום ישאלון יתכון בניכון למחר למימר מה סהדוותה וקיימיה
וסדרי דינייה די פקד ייי אלהן יתכון:
21 ותימרון לבניכון עבדין משעבדין הוינן לפרעה במצרים ופרק ואפק
יתן פריקין מן מצרים ביד תקיפה:
22 ושוי מימרה דייי אתין וסימנין רברבין ובישין במצרים בפרעה
ובכל אנשי בייתיה ועיינין חמיין:
23 ויתן אפק פריקין מן תמן מן בגלל למעלה יתן למתן לן ית ארעא
די קיים לאבהתן:

15 [דאיקר | M קנאן ייי אלהכון דיקר [ש'] [קניי ... דאיקר שכינתיה
קדמוי | I דנס' [דניסיתון | I יקר [איקר 16 || I בכון [בך | I דיקר
פיקודוי דיי' [מצוותה דאורייתה דייי 17 || M יתיה במי מצותה [בניסיונה
[דייטב | M ותעבדון מה דשפר [ותעבד דשפר 18 || I דפ' [די פקד | M
|| M ממריה דיי' [ייי | I דק' [די קיים | M למייטבה I; דייטיב
19 [למידחוף | M למשיצייה M; ' חף | M מימריה [ייי || M 20 [ישאלון
דפ' [די פקד | I ודיס' [וסיד' leg] [וסדרי | M מ[חר] [למחר | M ישאל
[הוינן לפרעה | in text sed ' a *sofer* delt ליבניכון [לבניכון 21 || I
M; in text desider מימריה דיי' מן [פריקין מן | M הווינה תחות ידא דפ'
[ועיינין חמיין | I ביית' [אנשי בייתיה 22 || I ממ' [מן מצ' | [יתן] ייי
[די קיים | M מ' ;I מת' [מן תמן | M יפק [אפק 23 || M קדמין
I. דק'

24 ופקד יתן ייי למעבד ית כל קיימיה האיליין למדחול מן קדם ייי
אלהן למייטבה לן כל יומייא למקיימה יתן הכזמן יומא הדין:
25 וזכו תיהוי לן ארום נטור למעבד ית כל מצוותה הדה קדם ייי
אלהן היך מה די פקד יתן:

CAPUT VII

1 ארום יעל יתכון ייי אלהכון לארעא די אתון עללין לתמן למירת
יתה ויטרוד אומין סגין מן קדמיכון חתיי וגרגשיי ואמוריי וכנעניי
ופריזייה וחיויי ויבוסייה שבעה אומין רברבן ותקיפין מנכון:
2 וימסור יתהון ייי אלהכון קדמיכון ותקטלון יתהון משיציה ותישיצון
יתהון לא תקיימון עמהון קיים ולא תחוסון עליהון:
3 ולא תתערבון עמהון בנתכון לא תתנון לבניהון ובנתהון לא תסבון
לבניכון:
4 ארום יטעון ית בניכון מן בתר מימרי דלא יפלחון קדם ⟨טעוון⟩
אחרניין די יתקוף רוגזיה דייי בכון דלא ישיצי יתכון בפריע:

24 ייי] מימריה דיי M ; למדחול] חל I | אלהן] אלהכון M | הכזמן] אין נטרין אנן למעבד [ארום ... הדה 25 || I דין [הדין | M היך זמן I. דפ׳ [די פקד ; M ית כל קיימיה האילין

7 1 חתיי] למירות M | למירת] עלין M | עללין] דא׳ I ; דא׳ [די אתון eadem; חיתאי [וגרג]שאי ואימוראי וכנענאי ופריזאי וחיוואי ואבוסאי [... ויבוס׳ verba ac in text sed in M desinunt in אי׳ M | רברבן ותקיפין] בין׳, M sed prob ותישיצון] בידיכון I | ותקטלון] קדמיכון 2 || I פין׳ circellus mendose ponitur super ותקטלון loco ותישיצון seq || 4 ליטעון] ⟨טעוון⟩ אחרניין] דלא יפלחון קדם in text ט׳ טדם sed leg טעוון; יסטון M | ויתקוף רוגזה] די יתקוף רוגזיה I | דית׳] די יתקוף M | ויפלחון לטעוון [א׳] M | וישצי] דלא ישצי M | יתכון] [ית]הון I.

5 ארום אלהן כהדן סידרה תעבדון להון מדבחיהון תסתרון וקיימתהון
תתברון ואשרתהון תקצצון ⟨וצלמי⟩ טעוותהון תוקדון בנורא:
6 ארום עם קדישין אתון קדם ייי אלהכון בכון אתרעי ייי אלהכון
למהוי לשמיה לעם חביבין היך סגולה מן כל אומיה די על אפי
ארעא:
7 לא מן סוגי [ייי] יתכון מן כל אומייה אתרעי ייי בכון ארום
אתון עם קלילין מן כל אומייה:
8 ארום מן רחמתה די רחם ייי יתכון ומן די נטר ית שבועתה די
קיים לאבהתכון אפק יתכון פריקין ביד תקיפה ופרק יתכון מן
בית שעבוד עבדיה ומן ידוי דפרעה מלכא דמצרים:
9 ותדעון ארום ייי אלהכון הוא אלה אלה היימנה נטר קיימה וחסדה
לרחמוי צדיקייה ולנטרי מצוותה דאורייתה לאלפין דרין:

5 וקיימתהון] leg prob וקמתהון c O vel וקמתיהון c Ps; cf 12,3 | קיימתהון | תעבדון] אין כן תעבד [ארום ... M | ואשרתהון] [וצלמ[י] M | תקצצון וטעוותהון [תקצצון ⟨וצלמי⟩ ט׳ תוקדון | a censore erasum ⟨וצלמי⟩] דעל [על | M למהוון [למהוי | I ית׳ [אתרעי 6 || cf 12,3 תוק׳ M | בגלל דבנותכון [cf 9,4; [מן ... עם קלילין 7 || M דאית [על] I; זכוותכון vel רבנות׳ leg] צבא מימריה דיי׳ בכון ואיתרעי בכון ארום | desider in text]] [ייי] | M סונייכון [סוגי | M מן בגלל דאתון ענוותנין [ייי | I יתר[עי]; וא׳ prob corr [אתרעי | I 1.°, 2.° מכל 1.°, 2.°] מן כל | M מימריה דיי׳ [עם קלילין מן | M זעירין מ׳ || 8 [מן רחמתה די רחם | M ומן מה די נטר; I ומידנטר [ומן די נטר | M [מן] מה די רח׳ [די קיים | M ייי באיד תקיפ׳ ופרק [פריקין ... ופרק | M פרק ואפק [אפק | I דק׳ || M שעבודה מן [בית שעבוד עבדיה ומן | I בידא תקפתא [ביד תקיפה [קיימה ... לאלפין | M אלהון דאלהיה אלה היימ׳ [הוא אלה ... היימנה 9 M. קיים וחסד לרחמוי ולנטרי פיקודוי לאל׳

10 ומשלם לשנאוי בעלמא הדין אגר עובדהון טבייה מן בגלל
למתפרעה מנהון לעלמא דאתי ולא משהי אגר טב לשנאוי עד אנון
יהיבין בעלמא הדין משלם להון אגר מצוון קלילין דהוי בידיהון:
11 ותיטרון מצוותה וית קיימייה וית סדרי דינייה די אנה מפקד יתכון
יומא הדין למעבד יתהון:
12 ויהוי חלף די תשמעון ית סדרי דינייה האליין ותטרון ותעבדון
יתהון ויטר יי אלהכון לכון ית קיימייה וית חסדייה די קיים
לאבהתכון:
13 וירחום יתכון ויברך יתכון ויסגי יתכון ויברך פירי ולד מעיכון
ופירי ארעכון עבידתיכון חמריכון ומשחכון בקרת תוריכון ועדרי
עניכון על ארעא די קיים לאבהתכון למיתן להון:
14 בריכין תהוון מן כל אומייה ולא יהוי בכון לא עקר לא עקרה
אוף לא בבעירכון:
15 ויעבר יי מנכון כל בישין וכל מכתשיהון דמצריי בישייא די
חכמתון לא ישוי יתהון בכון וישוי יתהון בכל שנאיכון:
16 ותיכלון ית כל נכסי אמייה דיי אלהכון יהב לכון לא יחוסון
עייניכון עליהון ולא תפלחון קדם טעוותהון ארום תוקלה איגון
לכון:

10 usque ad finem v ... ומשלם] [ומשלם] אגר מצוותה קלילן דאתי' [leg דאתי, cf aram bibl et GA] הדין מן בגלל למישציה בידיהון בעלמ[ה] יתהון לעלמא דאתי ולא משהי למשלו [למשלמא = למשל' sic pro לסנאוי אגר בידיה בעלמא הדין [cf aram bibl et GA] מצוון קלילן דאיתי M, sed in Nu קלילן דאית (1.°) et קלילין דאית (2.°) | עבד' [עובדהון | I הדין; I דא' [די אנה | M פיקודייה [מצוותה 11 || I [מ]צון [מצוון | I דין || 12 חולף [חלף | M דתש' [די תשמעון | I דייני' [דינייה | I ויטר [ויטור | M חסדה [חסדייה | M || 13 פרי [פירי | M פרי [ופירי | I דק' [די קיים | M עבודכון [עבידתיכון] prob corr | I לאבהתכון] מימריה [יי 15 || M ולא [אוף לא | I מכל [מן כל 14 || I יהון M, ?] בישייה M; M refertur ad מכתשיהון sed est var lectio | בישין M sed prob לא mendose huc refertur, loco [די] לא ידעתון [די חכמתון inmediate seq | לא כל נכסי 16 || I: > כל לשנ' [בכל שנאיכון | M בזת בעלי דבביכון [אמייה | M תחר' [יחוסון | I קדם] | M ית [תוקלה | I תקל' הגון [איגון | M.

17 ארום תימרון בלבביכון סגין אינון אומייה האליין מנן איי כדין
איכל למישיצייה יתהון:
18 לא תדחלון מנהון מדכרה תדכרון ית מה די פרע ייי אלהכון מן
פרעה ומן מצריי:
19 נסייה רברבייה די חמין עייניכון ואתייה ופרישתה וידה תקיפתה
ואדרעה מנטלתה די אפיק יתכון פריקין ייי אלהכון כדן יעבד ייי
אלהכון לכל אומייה די אתון דחלין מן קדמיהון:
20 ולחות[1] ית מחות אורעיתה יגרי ייי אלהכון בהון עד זמן די יסופון
מה די אשתיירו ומה די אטמרו מן קדמיכון:
21 לא תתברון מן קדמיהון ארום ייי אלהכון דאיקר שכינתיה מדברה
ביניכון אלה רבה ודחילה:
22 ויטרוד ייי אלהכון ית אומייה האיליין מן קדמיכון קליל לית אתון
יכלין למישיציה יתהון בפריע דלא תסגון עליכון חיות ברה:
23 וימסור יתהון ייי אלהכון קדמיכון ויערבוב יתהון ערבוב רב זמן
די ישיצי יתהון:
24 וימסור מלכיהון בידכון ות(סו)פון ית שמהן מן תחות שמיא לא
יקום מלך ושלטן באפיכון עד זמן די ישיצי יתהון:

17 בלבביכון [בלבכון I | איי כדין איכל למישיצייה יתהון [היכדין
[אי]כול לשיצי[יה] [יתהון; I יתהון [leg למירות] [למירוד] כען ניכול למורוד M || [יתהון]
18 דעבד [די; I אתפרע [די] M | מן פרעה [ומן מצ' | I לפ' [ומן מצ'
ולכל מצ' | I מצרים [מצויי || M 19 וידה [ואידה | M ואדרעה
מנטלתה [ואידרע מנטלה | M די אפיק [דא' | I אפיק [אפק | M פרק כדן
יעבד ייי [כן יתפרע ייי | M די אתון [דא' || I 20 ולחות [sic, leg
ולחות ית מחות אר' [ואוף ית מחת אר' | M
[ולחוד; I [ול]ה[ות] | M
אורעיתה [leg אורעי' [או רעי' | I בהון [בה | M זמן די [די יסופון | M
דיסר | I אשתיירו ומה די אטמרו [זמן די יסופון אליין די ישיצון
תתברון 21 || I דא' [די אטמרו | I דא' [די אשתיירו ; M דאשתיירו דאסמ'
בופ' [בפריע 22 || M שרייה [מדברה | M די יקר [דאיקר | M תדחלון
תסגון [תסגי; I תיסי' סיס' I; || M 23 ויערבב [ויערבוב | M זמן] praemitt
ותוספון [ות(סו)פון in text, emend 24 || M דש [די ישצי | עד
[מלך ... | I מת' [מן ת' | M שמיהון [שמהן | M ותישיצון; c I ותסו[פון]
[מנכון primo] רב ושליט קדמיכון [די ישיצי | M דשיצון; I תשיצון [די] M.

25 ⟨צילמי⟩ טעוותהון תוקדון בנורא לא תתחמדון כספא ודהבה
דמחפי עליהון ותסבון לכון דלא תתקלון בהון ארום סני ומרחק
קדם ייי אלהכון הוא:
26 ולא תעלון מרחקה לגו בתיכון ולא תהוון מרחקין כוותהון משקצה
תשקצון יתהון ומרחקה תרחקון יתהון ארום מרחקין אינון:

CAPUT VIII

1 כל מצוותה די אנה מפקד יתכון יומא הדין תטרון למעבד מן
בגלל דתיחון ותסגון ותיעלון ותרתון ית ארעא די קיים ייי
לאבהתכון:
2 ותדכרון ית כל אורחה די דבר יתכון ייי אלהכון דנה ארבעין
שנין במדברה מן בגלל למצערה יתכון ⟨למנסייה יתכון⟩ למידע
ית מה דאית במחשבת לבבכון הא אין נטרין אתון מצוותה
דאורייתה או לא:
3 וצער יתכון ואכפן יתכון ואייכל יתכון ית מנה די לא חכמתון ולא
חכימון אבהתכון מן בגלל למודעה יתכון ארום ⟨לא על לחמא
לבלחודוי חיי בר נשה ארום⟩ כל מה דנפק מן פם גזירת ממריה
דייי ייחי בר נשה:

25 ⟨צילמי⟩] erasum a cens | עליהון ... תתחמדון] תחמדון כסף ודהב
| M מן דסני [סני | I דחפי [דמחפי | I תח' [תתחמדון | M דאית עליהון
הנון [הוא M || 26 ככוותהון [כוותהון M | הנון [אינון M.
8 1 מימריה דיי' אלהכון [ייי לאב' | I דק' [די קיים | I דא' [די אנה
| I דדבר [די דבר | superadd a *sofer* ' [ותדכרון 2 || M לא'
לצערה [למצערה יתכון + ⟨למנסייה יתכון⟩ desider omiss ex homoiotel;
[במ'] לב[כון]; M בלבביכון [במחשבת לבבכון | M יתכון למנסייה [יתכון]
ואצער [וצער 3 || M [הא] אתון נטרין מצ' [הא אין נטרין אתון מצ' | I
מנה [מנה | M מנתה [חכימון | M ידעון; [leg חכימו] ⟨לא ... ארום⟩] desider
in text, omiss ex homoiotel add in marg a 2 m; Nu habet ארום לא
דנפק מן גזירת [דנפק מן פם מ' | על מנתא לבלחודי M; [מימ'] דניפק פום I.

4 לבושיכון לא בלון מעילויכון ורגליכון לא הליכו חפיין דנה
ארבעין שנין:
5 ותתפיסון עם לבביכון ארום היך מה דרדי גבר ית בריה ייי
אלהכון רדי יתכון:
6 ותיטרון ית מצוותה דאורייתה דייי אלהכון למהלכה באורחתיה
ולמדחול מן קדמוי:
7 ארום ייי אלהכון מעל יתכון לארע טבה ארע בית נחלין דמיין
מבועין ותהומין נפקין בבקעתה ובטורה:
8 ארע דחיטין ושערין וגופנין ותאנין ורימונין ארע דמן זיתה עבדין
משח ותומרייה חליין כדבשה:
9 ארע די לא במסכנות תאכלון בה לחם לא תחסרון כל מן דעם
בה ארע דאבניה שריין ובריזן היך פרזלה ומן טוריה חצבין
נחשה:
10 ותאכלון ותשבעון ותברכון ית ממרה דייי אלהכון על ארעא טבתה
די יהב לכון:
11 אזדהרו לכון די לא תנשון ית אולפן אורייתה דייי דלא למטור
מצוותה וסדרי דיניי וקיימוי די אנה מפקד יתכון יומא הדין:

4 ותידעון [ותתפיסון עם לבביכון 5 || M אתייחיפו דנ' [הליכו ... ד'
היך כמה דמפרגל [fragellat] אבה [היך ... רדי יתכון | M על [delt] בל'
[דרדי | fragellum, φραγέλλιον = מפרגל M; ית בריה ייי אלהך מפרגל לך
פיקודוי דיי' [מצוותה דאורייתה דייי 6 || M מחנך [ודי | M דמחנך
|| M דנפק [נפקין | M עיינוון [מבועין 7 !! I ′חל [ולמדחול | M
ותומרייה | I ותינין [ותאנין | M דעבדה חיטין ושערין [דחיטין ושערין 8
|| Nu ומן תְּמָרָהָא עבדין דוב'; M ומן תומרייה עבדין דובשא [חליין כדבשה
ומזון + [לחם | I תיכול [תאכלון | M בחוסרנה [במסכנות | I דל' [די לא 9
תחסר כל מנדעם בה ארע די אבניה ברירין כפורזלא [תחסרון ... נחשה | M
די אבנהא ברירין כפורזלא וטוריא; M וטורנייה חכימין [חסימין [leg כנחשה
דחכימיאה [′מיהא leg] [דאבניה ... נחשה | I מדעם [מן דעם | Nu חסימין כנחשא
| I כפר' [היך פרזלה | M תקיפין הי כפרזלא ותלמידייהא חסינין הי כנחשה
| I ארע [ארעא | M יי' [ממרה דייי 10 || I ומטור' [ומן טוריה
[מצוותה | I לנטור [למטור | I דל' [די לא 11 || I דיהב [די יהב
I. דין [הדין | I דא' [די אנה | M פיקודוי

12 דלא תיכלון ותשבעון ובתין טובין תבנון ותשרון:
13 ותוריכון ועניכון יסגון וכסף ודהב יסגי לכון וכל מה דאית לכון יסגי:
14 ויתקוף לבביכון ותנשון ית אולפן אורייתה דיי אלהכון דאפיק יתכון מן ארעא דמצרים מן בית שעבוד עבדייה
15 די דבר יתכון במדברה רבה ודחילה ארע בית חיויין שרפין ועקרבין וצהו די לית מיין די אפיק לכון מיין מן כיף שמיר סנרה:
16 די אייכל יתכון מנה במדברה די לא חכמו אבהתכון מן בגלל למצערה יתכון ומן בגלל למנסייה יתכון למייטבה לכון בסוף יומייה:
17 ותאמרון בלבביכון חיילן ותקוף ידינן קנון לן ית נכסייה האליין:
18 ותידכרון ית מימרה דיי אלהכון ארום הוא די יהב לכון חיילה למקני נכסין מן בגלל למקיימה ית קיימיה די קיים לאבהתכון כיומא הדין:
19 ויהוי אין מנשיה תנשון ית אולפן אורייתה דיי אלהכון ותזלון בתר טעוון אחרניין ותפלחון קדמיהון ותסגדון להון הא אסהידית בכון יומא הדין ארום מסתפה תספון
20 כאומייה דמימרה דיי מסיף מן קדמיכון כדן תסופון חלף אין לא תשמעון בקל ממרה דיי אלהכון:

12 דלא] דלמא I | טובין] leg טבין || 13 יסגי 2.°] יסגון I || דפרק ואפיק [דאפיק יתכון מן | I דלא ית' [ויתקוף | I דאפיק] די א' I || 14 ארע [ארע בית חיויין 15 || I מא' [מן ארעא | M יתכון פריקין מן [די אפיק | I M מים [1.°, 2.°] מיין | I דלי' [די לית | M דאית בה חוק למצערה | M חכימו [חכמו | I דלא [די לא | I דא' [די אייכל 16 | I דא' || M קנין [קנון 17 || M עקב יומיכון [בסוף יומייה | I לצ' ... [ית' 18 circellus prob transp post [חיילה למקני נכסין מן ב' למעבד חיילה || I דק' [די קיים | M קיימי' [קיימיה | I לק' [למקיימה | M חיל בג' מסתפה | M אסידית [אסהידית | M להון [קדמיהון | M מנשין [תנשון 19 [דמימרה דיי מסיף מן 20 || M משצייה תשתיצון I; מסקא [ת'] [תספון | M כן תישתצון חולף די לא שמעתון בקל [כדן ... בקל | M דיי משיצי מן I. ישמ' [תשמעון

CAPUT IX

1 שמעו כען ישראל אתון עברין ⟨יומא הדין⟩ ית ירדנה למיעול
למירת אומין רברבין ותקיפין מנכון וקוריין רברבן ותלילן עד
צית שמיא:
2 עם רברבין ותקיפין בנוי דענק גיבריה די אתון חכמתון ואתון
שמעתון מן יכיל למיקם קדם בנוי דענק גיבריה:
3 ותידעון יומא הדין ארום ייי אלהכון דאיקר דאיקר שכינתיה מדברה
קדמיכון אשה אכלה מתאכלה הוא ישיצי יתהון והוא יכנע יתהון
קדמיהון ותירתון יתהון ותסופון יתהון בפריע היך מה די מלל ייי
לכון:
4 לא תאמרון בלבביכון בזמנה די ישיצי מימרה דייי אלהכון יתהון
מן קדמיכון למימר בזכוותן אעיל יתן ממרה למירת ית ארעא הדה
ובחוביהון דאומייה האליין מימרה דייי טרד יתהון מן קדמיכון:

9 1 שמעו [שמעו M | ⟨יומא הדין⟩] desider in text add ex I; דין
I | ירדנה [יורדנה M | למיעול [על I | למירת [למרות M | רברבין [רבן
עם רברבין 2 || I [רבן I | רברבן [קרוין I | וקריין [יפן I | ותקיפין
I | דא' [די אתון M | גיברה [גיבריה M | עמא רבא ותקיפא [ותקיפין
שכינת [דאיקר ... קדמיכון I | דיקר [דאיקר 3 || M למקום [למיקם
דאיקר ... אשה אכלה I | ביניכן [קדמיכון M 1.° יקריה עבר קדמך
ה[וא] [מתאכלה הוא | M 2.° הוא דמעבר קודמיכון אשא דאכלא אש' [מתאכלה
I | [קדמיהון] כ'[ון] I | ותסופון [ותישיצון M | בפריע [בופ' I; cf vv 12.16 |
|| ייי אלהכון לכון M: vid emend אלהכון [ייי לכון I | דמלל [די מלל
4 דש' [די ישיצי I; huc vid pertinere דרדף M | [אלהכון'] [אלה M |
antep [טרד I | אומ' [דאומייה M | ובחובי [ובחוביהון M | למירות [למירת
מטרוד M.

5 לא בזכוותכון ובקשיטות לבביכון אתון עללין למירת ית ארעהון
ארום בחוביהון דאומייה האליין ייי אלהכון טרד יתהון מן קדמיכון
ומן בגלל למקיימה ית פתגם די קיים ייי לאבהתכון לאברהם
ליצחק וליעקב:
6 ותידעון ארום לא בזכוותהון ייי אלהכון יהב לכון ית ארעא טבתה
הדה למירת יתה ארום עם קשין קדל למקבלה אולפן אתון:
7 אדכרו לא תנשון ית מה דארגזתון ית מימרה דייי אלהכון במדברה
למן יומא דנפקתון פריקין מן ארעא דמצרים עד מיעלכון עד
אתרה מסרבין הוויתון קדם ייי:
8 ובחרב ארגזתון קדם ייי ותקף רוגזיה דייי בכון למשיציה יתכון:
9 באסקותי לטורה למיסב לווחי אבנייה לווחי קיימה די קיים ייי
עמכון ושרית בטורה ארבעין יומין וארבעין לילוון מזון לא
אכלת ואוף מיין לא שתית:
10 ויהב ייי לי אמר משה ית תרין לווחי אבנייה בתיבין באצבע
דגבורה מן קדם ייי ועליהון הוה כתיב כל דבירייה די מלל ממרה
דייי עמכון בטורה מן גו להבי אשתה ביום כנשות קהלה:
11 והוה לסוף ארבעין יומין וארבעין לילוון יהב ייי לי אמר משה ית
תרין לוחי אבנייה לווחי קיימה:

5 [עללין למירת | I לביכון [לבביכון | M ובישירות [ובקשיטות
[ייי ... וליעקב | I דק׳ [די קיים | M פיתגמא׳ [פתגם | M עלין למירות
| M למירות [למירת 6 || M ממריה דיי׳ עם אברהם ועם יצ׳ ועם יע׳
הוון זהירין לא [אדכרו לא תנ׳ | I ׳רון [אדכרו 7 || M קשי [קשין
[למן | M קדם ייי ;I שמ׳ ... [ית מימרה דייי | I דיא׳ [דארג׳ | M תנ׳
באסק[ת]י [באסקותי 9 || I לאת׳ [אתרה | I די נ׳ [דנפקתון | M מן
[ואוף מיין | I ויתבית [ושרית | M ממריה דיי׳ [ייי | I דק׳ [די קיים | M
הוה | M ממריה דיי׳ circellus mendose posit; [ייי לי א׳ 10 || M ומ׳
[מן גו | I דמ׳ [די מלל | M ככל פתגמא די מלל [כתיב כל ... מלל
M. ממריה דיי׳ [ייי 11 || I מנ

12 ואמר ייי לי אמר משה קום חות בופריע מן הכח ארום חבילו עמך
ית עובדהון די אפקת פריקין מן מצרים סטון בפריע מן ארחה
דפקדית יתהון עבדו להון מסכה:
13 ואמר ייי לי אמר משה למימר גלי קדמי ית קשיותהון דעמא
האליין והא עם קשיין קדל מן למקבלה אולפן איתן:
14 מנע גרמך מן קדמיי מן למבעי עליהון רחמין ואישיצי יתהון
ואמחוק ית שמהן מן לרע שמיא ויוכלה היא קדמי לממנייה יתך
לאומה רבה ותקיפה ומסגייה מנהון:
15 וכוונית ונחתת מן טורא וטורא בער באשתה ותרין לוחי קיימה
יהיבין על תרתין ידיי:
16 וחמית והא אתחייבתון קדם ייי אלהכון עבדתון לכון עגל מסכה
סטיתון בפריע מן אורחא דפקיד מימרה דייי יתכון:
17 ותפשית בתרין לווח(י)ה וטלקית יתהון מעילווי תרתין ידיי ותברית
יתהון לעיינכון:
18 ואשתטחית בצלו ובעית רחמין מן קדם ⟨ייי⟩ כקדמיתה ארבעין
יומין וארבעין לילוון מזון לא אכלית ואוף מיין לא שתית על כל
חוביכון די חטיתון למעבד מה דסני ומרחק קדם ייי למכעסה
קדמוי:

12 ייי] מימריה דייי M | בופריע] בפ׳ I | מן מצ׳] ממ׳ I | עבדו] עבודו I; [prob leg עבדון] עבדון M || 13 ית קשיותהון] קש׳ I | מן עם קדל מן למקבלה] מל׳ I || 14 ואישיצי ... [מנע] ארפי מני ואש׳ M | מן לרע שמיא ... מלרע I; תחות שמיא M | שמהון] שמהן I | מל׳ [מנהון] bis in text ex dittogr || 15 מן טורא] מטו׳ I | יהיבין על] על M || 16 אתחייבתון] [מסכה] טעוון M | בפריע] בופריע I || I | דפקיד] די פ׳ I | ית׳ [לווחוה] in text, ' a *sofer* | וטלקית] וטלק M | מעילווי ⟨ייי⟩ [ואשתטחית ... כקדמיתה] 18 || M קודמיכון [לעיינכון] I | מן ע׳ [וא׳] I; [וא׳ בצלו] מן קדם ייי ובעית רחמין [כק׳] desider in text; I | מים [מיין] M | ומיין [ואוף מיין] M | וצליית קודם ייי כזמנה קדמייה [חטיתון] I | דח׳ [קדמוי] I | יתה M.

19 ארום דחלית מן קדם רוגזה וכליתה די רגז מימרה דיי עליכון
לשיצי יתכון ושמע יי בקל צלותי אמר משה לחוד בזמנה ההוא:
20 ובאהרן רגז ממרה דיי למישצייה יתיה וצליית ובעית רחמין לחוד
על עסק אהרן בשעתה ההיא:
21 וית חוביכון די עבדתון ית טעוון נסבת ואוקדת יתיה בנורא ואכתת
יתיה זקיק טבאות עד די עבד עפרה וארמי ית עפרה לוות ⟨נחלה⟩
דנחת מן טורא:
22 ובבית יקידתה ובניסיונה ובקברי שאלתה מרגזין הוויתון קדם יי:
23 וכד שלח מימרה דיי יתכון מן רקם דגיעה למימר עולו ויריתו ית
ארעא די יהבית לכון וסריבתון על פם גזירת מימרה דיי אלהכון
ולא היימנתון בשם מימרה דיי קדישה ולא שמעתון בקל מימרה:
24 מסרבין הויתון קדם יי מן יומא די חכמית יתכון:

19 ורוגזה דר׳ [רוגזה וכליתה די רגז M: circellus vid transp super
למישציה [לשיצי ... אמר | I למישיצי [לשיצי | I דרגז [די רגז | וכליתה
[לחוד | M מנכון [מתכון [leg יתכון, emendt ושמע מימריה דיי׳ לי אמר
עליכון [דיי עליכון | M תקף רוגזה דיי׳ [רגז ממ׳ דיי 20 || I להוד
delt et del: dittogr ex v 19 | אהרן ... וצליית ובעית] circellus extra
debitum loc; [אה׳] אוף על עסקי [וצליית] M | לחוד [להוד I ||
21 נסבת [ו׳ I | ואוקדת [קד׳ I | ⟨נחלה⟩] ita leg pro נורא textus;
ab ipso *sofer;* לנ׳ I || 22 ובבית יקידתה [ו׳ית יק׳] I | ובניסיונה
prob שאלת תחמ׳ M: ובמי מצותה ובקברי שאלת תחמדתה מרג׳ [.... מרגזין
est lectio conflata || 23 שלח [leg אשלח] ישלח M | [עולו ויריתו
ליה ולא ביכול׳ ... [בשם מימ׳ דיי קד׳ | I דיה׳ [די יהבית | M סוקו ורותו
M | [קדישה | I קד׳ [בקל | I לקל || 24 דחכמת [די חכמית M.

25 ואשטתחית בצלו ובעית רחמין מן קדם ייי ארבעין יומיא וית
ארבעין לילותה די צליית ארום אמר ייי למשיציה יתכון:
26 וצליית ובעית קדם ייי ואמרית בבעו ברחמין מן קדמיך ייי אלהים
לא תתחבל עמך ואחסנותך די פרקת בתוקפך די אפקת מן מצרים
ביד תקיפה:
27 אדכר ברחמיך טבייה לאברהם ליצחק וליעקב לא תסתכל
לקשיותהון דעמא האיליין ולא לחוביהון ולא לסורחניהון:
28 דלא ימרון דיירי דארעא די אפקת יתן פריקין מן תמן על דלא
הוות יוכלא מן קדם ייי למיעלה יתהון לארעא די מלל להון ועל
דהווה סני יתהון [אפיק יתהון] למקטלה יתהון במדברה:
29 ⟨ואינון⟩ עמך ואחסנתך די אפקת פריקין בחילך רבה ובאדרעך
מנטלתה:

25 ואשטתחית בצלו ובעית] praem ית 1.° ארבעין | M וצליית ובעית
[די צליית | I לילון [לילותה | I וא׳ [וית ארבעין | M יומין [יומיא | M?
רחמין + [ובעית 26 || I לשיצי [למשיציה | M מימריה [ייי | I דצ׳
די | I דפ׳ [די פרקת | I ינך [ואחסנותך | I c תח׳ prob leg [תתחבל | M
ברחמיך | I יד׳ [אדכר 27 || I ממ׳ [מן מצרים | I דא׳ [אפקת
[לקשיו]תיה; I בק׳ [לקשיותהון | I 2.° לעבדיך + ;1.° I לע[בדיך] [טבייה
|| M לחוביהון [לסורחניהון | M לרישעתיהון I; בח׳ [לחוביהון | M
28 [דיירי | I מת׳ [מן תמן | I דא׳ [די אפקת | I דירי et [דיירי]ה
[אפיק יתהון] | I דמל׳ [די מלל | M מן בגלל דלא הו׳ [על דלא הוות
desider omiss ex homoiotel || 29 ⟨ואינון⟩] desider in text; add in
marg ab autore var lectionum; והנון M.

25 ואשטתחית בצלו ובעית רחמין מן קדם ייי ארבעין יומיא ית
ארבעין לילוותה די צליית ארום אמר ייי למשיציה יתכון:
26 וצליית ובעית קדם ייי ואמרית בבעו ברחמין מן קדמיך ייי אלהים
לא תתחבל עמך ואחסנותך די פרקת בתוקפך די אפקת מן מצרים
ביד תקיפה:
27 אדכר ברחמיך טבייה לאברהם ליצחק וליעקב לא תסתכל
לקשיותהון דעמא האיליין ולא לחוביהון ולא לסורחניהון:
28 דלא ימרון דיירי דארעא די אפקת יתן פריקין מן תמן על דלא
הוות יכלא מן קדם ייי למיעלה יתהון לארעא די מלל להון ועל
דהווה סני יתהון [אפיק יתהון] למקטלה יתהון במדברה:
29 ⟨ואינון⟩ עמך ואחסנתך די אפקת פריקין בחילך רבה ובאדרעך
מנטלתה:

25 ואשטתחית בצלו ובעית] praem ית 1.° ארבעין | M וצליית ובעית
[די צליית | I לילון [לילוותה | I ואר׳ [ית ארבעין | M יומין [יומיא | M?
רחמין + [ובעית 26 || I לשיצי [למשיציה | M מימריה [ייי | I דצ׳
די | I דפ׳ [די פרקת | I ׳נך [ואחסנותך | c I תח׳ prob leg [תתחבל | M
ברחמיך | I יד׳ [אדכר 27 || I ממ׳ [מן מצרים | I דא׳ [אפקת
[לקשיו]תיה; I בק׳ [לקשיותהון | 2.° I לעבדיך + ;1.° I לע[בדיך] [טבייה
|| M לחוביהון [לסורחניהון | M לרישעתיהן ;I בח׳ [לחוביהון | M
28 [דיירי]ה [דיירי et דירי | I דא׳ [די אפקת | I מת׳ [מן תמן | I
[אפיק יתהון] | I דמל׳ [די מלל | M מן בגלל דלא הו׳ [על דלא הוות
desider omiss ex homoiotel || 29 ⟨ואינון⟩] desider in text; add in
marg ab autore var lectionum; והנון M.

CAPUT X

1 בשעתה ההיא אמר יי לי אמר משה חצוב לך תרין לווחין דאבנין
כקדמייה וסק לוותי לטורא ותעביד לך ארון דקים:
2 ואכתב על לווחייה ית דבריה די הוון על לווחייה קדמייה די
תברת ותשוי יתהון בארונה:
3 ועבדית ארון אעין דשיטין וחצבית תרין לווחין דאבנין כקדמיה
וסליקית לטורא ותרין לווחי בידי:
4 וכתב על לווחייה ככתבה קדמייה ית עשרתי דבריה די מלל
ממריה דיי עמכון בטורה מן גו להבי אשתה ביום כנשות קהלא
ויהב יתהון לי אמר משה:
5 וכוונית ונחתית מן טורה ושווית ית לווחייה בארונה די עבדית והוון
תמן היך מה די פקד יתיה ממרה דיי:
6 ובני ישראל נטלו מן ברייה דיעקן למוסרה תמן אתכנש אהרן
ואתקבר תמן ושמש אלעזר בריה בכהונתה רבתה מִן בתריה:
7 מן תמן נטלו לגדגדה ומן גדגדה ליטבתה ארע בית נחלין דמייה:

10 1 [אמר יי] אמר מימריה דיי M | [וסק] וסק M | כקדמייה כקדמיין וסוק
[דקים] דקים I: N I corr דקיס c TM || 2 [ואכתב] ותכתוב M | [די הון]
ועבדית 3 || I ושוי [ותשוי] M [די] תברית ;I דת' [די תברת] I דהון
[וכתב] 4 || M ut v I כקדמיין [כקדמיה] M ואעבדית ארונה [ארון
I מטו' [מן טורא] 5 || I מגו [מן גו] M עשתרי [עשרתי] M וכתבית
[בריה דיעקן] 6 || I מ' [ממרה] I דס' [די פקד] I דע' [די עבדית
מברה דע' [דיע' [filii]; בריה [putei] et בידיה conflantur ברייה prob in
מן 7 || I מב' [מן בתריה] I ית' [אתכנש] M באירוותה [בריה] I leg]
M. דמיין [דמייה] I ארעא נחלין דמיין [ארע ... דמייה] I מת' [תמן

8 בשעתה ההיא אפריש ייי ית בנוי שבטה דלוי למסבול ית ארון
קיימה דייי למקום קדם ייי למשמשה קדמוי ולמברכה בשם ממרה
קדישה עד זמן יומא הדין:
9 בגין כדין לא הווה לשבטה דלוי חלק ואחסנה עם אחוי קרבנוי
דייי אינון אחסנתיה היך מה דמלל ייי אלהכון עמכון:
10 ואנה קמית בטורה כי(ו)מייה קדמייה ארבעין יומין וארבעין לילוון
ושמע קל ממרה דייי בקל צלותי אמר משה לחוד בזמנה ההיא
ולא הווה רעווה מן קדם ייי למחבלה יתכון:
11 ואמר ייי לי אמר משה קום אזיל למטלן קדם [עמא] ייי וייעלון וירתון
ית ארעא די קיימת לאבהתהון למתן להון
12 וכדון ישראל מה ייי אלהכון שאל מן לוותכון ארום אלהן למידחל
מן קדם ייי אלהכון ולמהלכה בכל ארחן דתקנן קדמוי ולמרחום
ית אולפן אורייתא ולמפלח קדם ייי אלהכון בכל לבביכון ובכל
נפשתכון:
13 למטור ית מצוותה דייי וית קיימוי די אנה מפקד יתכון יומא הדין
למייטב לכון:
14 הא לייי אלהכון שמיא ושמי שמיא ארעא וכל מה דאית בה:

8 [למקום | I בני [בנוי | M מימריה דיי׳ ית שבטא [ייי ית ... שבטה
[ממרה קדישה עד | M ולמשמשה יתה [למשמשה קדמוי | M למיקום למפלח
אחוי קרבנוי | M לא [לא | M מן בגין [בגין 9 || M [מ׳] דיי׳ עד
|| M להון [עמכון | M יי׳ הוא ;אחוי circellus transp post [דייי אינון
10 כיזמייה in text | קדמייה | M קדמאי [קל | M dittographia [כי(ו)מייה
לא | I הדא [ההיא | I להוד [לחוד | M לי אמ׳ [בקל צלותי אמר | del
למיעול [למטלן ק׳ 11 || M בעא מימריה דיי׳ [הווה רעווה מן קדם ייי
[שאל | M וכדו [וכדון 12 || c TM O Ps עמא emend [ייי | M קדם
ולמהלכה | M אלה הן למדחול [אלהן למידחל | I מל׳ [מן לוות׳ | M תבע
[ולמפלח | I ית [אור׳] [ית אולפן אורייתא | M למהלכה באורחה [בכל ארחן
[מצוותה | I למנטר [למטור 13 || I לבכון [לבביכון | M ולמפלח
[הא לי 14 || M למייטבה [למייטב | M דא׳ [די אנה | M פיקודי
I. דא׳ [מה דאית | M הא קדם

15 לחוד באבתכון אתרעי ממרה דיי למרחמה יתהון ובחר בבניהון
מן בתרהון בכ⟨ו⟩ן מן כל אומייה כיומא הדין
16 ותגרזון ית ערלת טפשות לבביכון וקדליכון קישייא לא תתקפון תוב:
17 ארום יי אלהכון הוא אלהא ⟨על כל אלה ורבון על כל ריבונייה
אלה⟩ רבה גיברה ודחילה די לא נסיב אפין בדינה ולא מקבל
שחוד דממון:
18 עבד דיניהון דיתמיה ודארמלתה ורחם גיורה למתן ליה מזון
ואצטלי:
19 ותרחמון ית גיורה ארום גיורין הוויתון בארעא דמצרים:
20 מן קדם יי אלהכון תהוון דחלין וקדמוי תהוון מצליין ובאולפן
אורייתה תתבקון ובשמיה קדישה תהוון משתבעין ומקיימין:
21 הוא תשבחתכון והוא אלהכון די עבד עמכון ית רברבתה וית
דחילתה האליין די חמיין עייניכון:
22 בשובעין נפשן נחתון אבהתכון במצרים וכדן שוי יתכון יי אלהכון
ככוכבי שמיא לסוגי:

15 לחוד] להוד I | באבתכון] leg באבהתכון; לא' M | אתרעי] ית' I | למרחמה] ו add a *sofer:* leg מיה ' ? vel חומה ' ; למרחום M || יתהון] a scriba primo יתכון; postea יתלון, demun יתהון | בבניהון] בזרעיית בניהון M ; בתרהון] מב' I | בכ⟨ו⟩ן] בכין a *sofer*, בכון ab autore var lectionum; בכוותכון M | מן כל] מכ' I || 16 ערלת טפשות לבביכון] לא תק' ... M קשיות לבביכון M | קשייא] leg קשיא I ; לא תתקפון תוב] לא תקשון עוד M 2.° || 17 ⟨על כל ... ריבונייה אלה⟩] desider in text; add in margine superiore litt quadratis ab autore var lectionum | ⟨אלהא ⟨על ... ריבונייה⟩] I [א' ע' כ'] 'היא [אלהא ⟨על כל אלה⟩ | I דל' [די לא ; M אלהון דאלהיה ורבתהון [ת delt et del] דרבונייה דממון] ממ' I || 18 ואצטלי] ואסט' I < στολή, sed cf Jastrow. *Dictionary*... 1950, p 90; ולבוש M || 20 מן קדם יי ... ומקיימין] קדם יי' אלהכון תצלון ויתיה תפלחון בקרבנה ובמימרה תדבקון ובשמיה תימון בקושט' M | דחלין ... M תדחלון וקדמוי תפלחון ובשים ממר' || M רברבייה] רברבתה I | דע' [די עבד M | שבחכון [תשבחתכון 21 חמין] M || 22 נחתון] prob emend נחתין; נח[תו] I | במצרים] I. וכדון] I | למ' וכדו

CAPUT XI

1 ותרחמון ית אולפן אורייתה דיי אלהכון ותטרון מטרתיה וקיימוי
וסדרי דינוי ומצוותה כל יומיא
2 ותידעון יומא הדין ארום לא ית בניכון די לא חכימו ודלא חמון
ית אולפן אורייתה דיי אלהכון ית תוקפיה וית ידיה תקיפתה
ואדרעיה מנטלתה:
3 וית ניסי פרישתה וית עבדוי משבחתה די עבד בגו מצרים לפרעה
מלכא דמצרים ולכל ארעיא:
4 ומה די עבד לחיילוותהון דמצריי לסוסוותהון ולארתכיהון די אציף
ית מוי דימה דסוף על אפיהון בזמנה די רדפו בתריכון ושיצי
יתהון ממרה דיי עד זמן יומא הדין:
5 ומה די עבד לכון במדברה עד מעלכון עד אתרה הדין:
6 ודי עבד לדתן ולאבירם בנוי דאליאב בר ראובן די פתחת ארעא
ית פמה ובלעת יתהון וית אנשי בתיהון וית משכניהון וית כל
קאמיה דהווה ברגליהון בגו עמא בני ישראל:
7 ארום עיניכון חמיין ית כל עבדוי דיי רברביה די עבד:

11 1 ותרחמון] ותתרחמון M; prob lectio transf ad 10,19 | ותטרון] ותטרתון in text | ומצוותה] ופיקודייה M || 2 די לא] דל׳ I | חכימו] חכימין M | ודלא] ולא I; ודי לא M | ית תוקפיה וית ידיה תקיפתה] ואדרעא [prob emend] ואדרעיה M | וית תוקפה וית ידה תוק׳ [leg תקי׳] M |; ואדרעה] 3 ניסי ... משבחתה] leg נ׳ פרי׳ משב׳ אתוי וית עובדוי; ארעיה] leg ארעיא M | דמ׳ מלכא דמצרים] I דע׳ די עבד M | I דע׳ די עבד] M ודי עבד ומה די עבד] 4 || I אר]עא [leg ארעה] M בזמן בזומנה] M | דאטיף I; דא׳ די אציף] I תיכהון ולארתכיכון] M מן בתריכון ושיצי בתריכון ושיצי] I דר׳ די רדפו ומה די 5 || I מיע׳ מעלכון] I דע׳ די עבד] M ודי עבד עבד] 6 || I די פתחת ברייתא קאמיה ... בני יש׳] M בתי׳ אנשי בתיהון] I פומ׳ פמה] I דפ׳ חמיין] 7 || I דבר׳ דהווה ברגל׳] M דאית בעצתא דקודרה בגו בבי י׳ [forte leg חמין] M חמון] I דע׳ די עבד.

8 ותטרון ית כל מצוותה די אנה מפקד יתכון יומא הדין מן
בגלל דתתקפון ותיעלון ותירתון ית ארעא די אתון עברין לתמן
למרת יתה:
9 ומן בגלל די תארכון יומין על ארעא די קיים יי לאבהתכון למיתן
להון ולבניהון ארע עבדה פירין טבין נקיין כחלבה וחליין וטעימין
כדבשה:
10 ארום ארעא די אתון עלי(ן) לתמן למירת יתה לא כארעא דמצרים
היא די נפקתון מן תמן די תזרעון ית זרעיכון ותשקון ברגליכון
כגנתה דירקא:
11 וארעא די אתון עברין לתמן למירת יתה ארע דטוורין ודבקען מן
מטרה דנחית מן שמייא היא שתייה מייה:
12 ארעא דיי אלהכון תבע יתה בתדירה עייני דיי אלהכון בה
מסתכלין בה מן ראשה דשתה ועד סופה דשתה:
13 ויהווי אין משמע תשמעון למצוותה דאוריתא די אנה מפקד יתכון
יומא הדין למירחם ית אולפן אוריתה דיי אלהכון ולמפלח קדמוי
בכל לבביכון ובכל נפשתכון:
14 ואתן מטרה דארעכון בזמניה בכיר ולקיש ותכנשון עבוריכון
וחמריכון ומשחיכון:
15 ואתן עשבה באפי ברה לבעיריכון ותיכלון ותשבעון:

8 דתתיקפון [דתיתק' [דתתקפון ¦ I דא' [די אנה | M פיקודוי [מצוותה
[leg M | [די תארכון 9 ¦| M למירות [למרת ¦ I דא' [די אתון
[עבדה | M ולזרעיית בני' [ולבניהון | M ממריה דיי' [ייי | M דתיסגון
in עליך [עלי(ן) | I דא' [די אתון 10 ¦| I כדב' [כדבשה ¦ M דעבד
text, ' a *sofer;* [מן תמן | I דנ' [די נפקתון ¦ M למירות [למירת | I עללין
[לתמן | I דא' [די אתון 11 ¦ I כני' [כגנתה | I יתה + [ותשקון ¦ I מת'
[דנחית ¦ M דטורין ובמשרין [דטוורין ודבקען | M למידות [למירת | I תמ'
מיים [מייה | M תשתון [תשתין prob leg] מים [היא שתייה מייה ¦ M דנחת
| M משמוע [משמע 13 ¦| M משוטטן בה מ' [מסתכלין בה מן 12 ¦| I
¦ I דא' [די אנה | M לפיקודוי די א' [למצוותה דאוריתה די אנה
[ואתן מטרה דא' 14 || M ולמפלוח [ולמפלח ¦ M למירחום [למירחם
[עבוריכון וחמריכון | I א' [דארעכון | I מטר [מטרה ¦ M ואישוי מטר א'
[ע'] מן אודריכון [איד' prob corr] חמריכון מן מעצירבון [מעצריכון leg]
M || 15 ברה] + מזון M.

16 אזדהרו לכון דלא יטעי לבביכון ותסטון ותפלחון קדם טעוון
אחרנין ותסגדון להון:
17 דלא יתקף רוגזה דיי בכון ויעצור ית שמיא ולא יהוי מטר וארעא
לא תתן פירי עללתה ותסופון בופריע מן עלוי ארעא טבתה
דממרא דיי יהב לכון:
18 ותשוון ית פתגמייה האליין תדירין על לבביכון ועל נפשתכון
ותקטרון יתהון לסימן על אדרעיכון ויהוון לתפילין על בית אפיכון:
19 ותלפון יתהון לבניכון ותהווין הגיין בהון במייתביכון בגו בתיכון
ובהלכותכון באורחה ובדמככון ובקומכון:
20 ותכתבון יתהון על מזוזיין ות(ק)בעון יתהון בתרעי בתיכון ובסיפי
קורייכון:
21 מן בגלל דיסגון יומיכון ויומי בניכון על [ארעא] די קיים ממרא
דיי לאבהתכון למיתן לכון כיומי שמיא על ארעא:
22 ארום אן מטור תטרון ית כל מצוותה הדה די אנה מפקד יתכון
למעבד יתה למרחם ית אולפן אורייתה דיי אלהכון למהלכה
בכל אורחן דתקנן קדמוי ולמדלקה באולפן אורייתה:

16 לבביכון] לביכון I | קדם טעוון] לטעוון M | אחרנין] superadd
a *sofer* || 17 ויעצור] mut in ויעצר ab autore var lectionum qui
addit ויעצור M ; יתן] תתן I | פירי עללתה] ית עללתה M | ותסופון]
+ דיי | I מא' [מן עלוי ארעא] I בפ' [בופריע | M ותיתצון [ותשתצון]
אלהכון M || 18 לבביכון] לביכון I | נפשתכון [נפש]כון I; haec vid
var lect | ותקטרון] [leg ותקטרון] ותטרון M ; ויהוון] למיהוון M | לתפילין]
' a *sofer* ' cf 6,8 || 19 במייתביכון] ' בכון I | ובקומכון] ובקימכון
440 Nu R; ובמקמכון M | cf 6,7 || 20 ות(ק)בעון] ותטבעון sic in text;
[leg ותתנון ut 6,9 vel ותכתבון] ותקבון M ; קורייכון ... בתרעי] על
דיסגון] 21 || cf 6,9 I ; קירויכון] קורייכון M | תרע בתיכון ועל קורי'
דס' I; יסגי M ; [ארעא]] desider in text | די קיים] דק' I | ממרא]
[ממר]י[א] ab I; ירא I || 22 מטור] מטר I | מצוותה הדה די אנה]
M | למרחום] למרחם I | דא' [די אנה] פיקודייה האליין די א'
M. בשם מימריה [באולפן אורייתה | ב + [ולמדקה | M בא' [בכל אורחן

23 ויטרוד ממרה דיי ית כל אומיא האליין מן קדמיכון ותירתון אומין
רברבן ותקיפן מנכון:
24 כל אתר דתדרס כף רגליכון בה לכון יהוי מן מדברה וטור בית
מקדשה מן נהרא רבה נהרא דפרת ועד ימה אחרנייה יהווי תחומכון:
25 לא יקום מלך ושולטן באפיכון פחדכון ודחלתכון ישווי ייי אלהכון
על אפי כל ארעא די תדרכון בגווה היך מה דמלל לכון:
26 חמון דהא אנה כען סדר קדמיכון יומא הדין סדר ברכתה ולווטייה:
27 ית ברכתה די תשמעון למצוותה דיי אלהכון די אנה מפקד יתכון
יומא הדין:
28 ולווטיה אין לא תשמעון למצוותה דיי אלהכון ⟨ותְסטון מן ארחה
טבתה⟩ די אנה מפקד יתכון יומא הדין [למהלכה בתר טעוון]
אחרניין די לא חכמתון:
29 ויהווי ארום יעיל יתכון יי אלהכון לארעא די אתון עלין לתמן
למירת יתה ותתנון ית ברכתה על טורא דגריזים וית לווטייה על
טורא דעיבל:

23 ויטרוד [ו]ושיצי M | ותקיפן ספין I || 24 דתדרס די תי׳ I; מן מדברה M | ממ׳ מן נהרא I | מנ׳ מן נהרא I | אחרנייה מערבייה M || 25 ישווי ... מלך רב ושליט קודמיכון אמתכון ודחלתכון נתן M; cf 440 Nu | בה [leg תדרסון] תסדרון M; דת׳ I || 26 דהא תדרכון ב׳ I | דין הדין M | אנה יהב ק׳ אנה כען סדר קדמיכון I | דא׳ אנה I ; דת׳ תשמעון 27 || M ברכתה וחילופיהון סדר׳ ... ולווטייה M וחילופיהון ולווטיה 28 || I דא׳ די אנה M לפיקודוי למצוותה cf 110, 440, Nu, R | למצוותה M לפיקודוי (ותסטון מן ארחה טבתה) desider in text, add in marg a scriba [non I, M] | דא׳ די אנה I M | דין הדין I | [למהלכה בתר טעון] desider in text; in text legitur hîc ex homoiotel [cf v praec] והקללה ולווטייה, id est, initium v 28; ... ולמפלח ... M | דל׳ די לא I || 29 דא׳ די אתון I | לווטייה על M למירות יתה אשווי ית בר׳ למירת יתה ותתנון ית בר׳ חילופיהון ע׳ M; cf vv 26,28.

30 הלא אינון יהיבין בעבר ירדנה מן בתר ארח מטמעי שמשה
בארעהון דכנעניי דשרין במשרה כל קבל גלגלה סמיך למישרי
חזוזה:
31 ארום אתון עברין ית ירדנה למיעל למירת ית ארעא דיי אלהכון
יהב לכון ותרתון יתה ותשרון בגוה
32 ותטרון למיעבד ית כל קיימיה וית סדרי דינייה די אנה סדר
קדמיכון יומא הדין:

CAPUT XII

1 אלין קיימיה וסדרי דינייה די תטרון למעבד בארעא די יהב יי
אלה אבהתכון לכון למירת יתה כל יומיא די אתון חיין וקיימין
על ארעא:
2 מיספה תסייפון ית כל אתרייה די פלחו תמן אומיה די אתון
משיציין יתהון ית טעוותהון ⟨על⟩ טוריה רמייה ועל גלמתה ותחות
כל אילן משבח:
3 ות⟨יס⟩תרון ית מדבחיהון ותתברון ית קיימתהון וטעוותהון תוקדון
בנורא ⟨וצלמי⟩ טעוותהון תקצצון ותסיפון ית שמהן מן אתרה
ההוא:
4 לא תעבדון כדן קדם יי אלהכון:

30 הנון מן מעבר יורדנה בתר אורח מיעלי שמשה בארעהון [אינון ... גלגלה
יתה [גלגלה | I מב׳ [מן בתר | M דכנענאי דיתבין במשרא כל וקבל גלג׳
קיימיה 32 || M יורדנה למיעול למירות [ירדנה למיעל למירת 31 || I
| M יהב [סדר | I דא׳ [די אנה ; M קיימייה וסדרי [די׳] [רת סדרי דינייה
דין [הדין I.
12 1 [אלין אליין M ! [די יהב ! I דיהב [למירת | M למירות [די אתון
| I ׳רה [אתרייה ; M משיצייה תשיצון ית [מיספה תסייפון 2 || I דא׳
[די פלחו I | דפ׳ [ית טע׳ | M ית [ס׳] | ⟨על⟩] desider in text, add in
I || 3 תסיתרון in text | [קיימתהון] leg prob קמתהון, cf
7,5 | [תוקדון] [וטעוותהון תוקד׳ | M וטעוותהון ⟨וצלמי⟩] a censore nigri
coloris atramento delt | cf 7,5 || 4 כן [כדן M.

5 ארום אלהן לארעא די יתרעי ייי אלהכון מן כל שבטיכון למישרייה
ית איקר שכינתיה תמן לבית מוקדשה תתבעון ותהוון עלין בדחלה:
6 ותיתון לתמן ית עלוותכון ונכסת קודשיכון וית מעשרכון וית
אפרשות ידיכון ונדריכון ונדבדיכון ובכורי תוריכון ודעיניכון:
7 ותיכלון תמן קדם ייי אלהכון ותחדון בכל אושטות ידיכון אתון
ואינשי בתיכון די ברך יתכון ייי אלהכון:
8 לא תעבדון ככל מה דאנן עבדין הכה יומא הדין גבר כל דשפר
ותקן באפוי:
9 ארום לא אתיתון עד כדון לנוחתה ולאחסנותה דייי אלהכון יהב
לכון:
10 ותעברון ית ירדנה ותשרון בארעא דייי אלהכון מחסן יתכון ויניח
לכון מכל בעלי דבביכון מן חזור חזור ותשרון לרוחצן:
11 ויהווי אתרא די יתרעי ייי אלהכון בית למשרייה איקר שכינתיה
תמן תמן תיתון ית כל מה די אנה מפקד יתכון עלוותכון ונכסת
קודשיכון מעשרכון ואפרשות ידיכון וכל שפר נדריכון די תדרון
לשמה דייי:
12 ותחדון קדם ייי אלהכון אתון ובניכון ובנתכון ועבדיכון ואמהתכון
וליוויי די בקורייכון ארום לית להון חלק ואחסנה עמכון בפלוג
ארעא:

5 [אלהן] אלא הן | M דאת' [די יתרעי] די יתרעי | I מכל [מן כל] מכל | I [ית איקר] ית איקר
יקר M | [מוקדשה תתבעון ותהוון עלין] מקדשה תהוון תבעין ותעלון לתמן
6 [ותיתון לתמן ית על'] תיתון לתמן עלוו' | M [ונכסת] תכיסת
M || 7 [מעשרכון] מעשרכון | M [ונדבדיכון] ונסיבתכון | M [ודעיניכון] ודעני' leg
c I || 7 [דבר ברך] דב' I; דב' מן מה דב' | M || 8 [דאנן] די אנן | M
לנוחתה | M [אתיתון] עלתון | M || 9 [דשפר ותקן באפוי] על דשפר בא' | M
לבית מוקדשה דמתקרי בית; 1.° M ולבית מוקדשה ולאחסנתה [ולאחסנותה]
אחסנתה [מ] 2.° M נייחה ולארעא דישראל דמתקריי | M || 10 [מכל] מן כל | M
[לרוחצן] לרוחצה | M || 11 [איקר] יקר | M תיתן, [תיתון] תיעלון | M [די אנה]
[ונכסת קודשיכון מעשרכון] ונכיסתהון [ונכיסתכון] [emendt et leg] דא' | I
[ואפרשות ידיכון] ידכ[ון] [וא'] | I [שפר] מה דשפר | M
[וליוויי די בקור'] וליוואי דאית בקר' | M [חלק] חלק | M
12 [תדרון] תפרשון | M [ואחסנה עמכון בפלוג ארעא] delt ab autore lectionum; חולק | M
עמכון M: nempe leg עמכון ואחס' sine add בס' א'.

13 אזדהרו לכון דלא תקרבון עלוותכון בכל היידין אתר די תשכחון:
14 ארום אלהן באתרא די יתרעי ממרא דייי בחר מן שבטיכון תמן
תקרבון עלוותכון ותמן תעבדון ית כל מה די אנה מפקד יתכון:
15 לחוד בכל תוחמדת נפשתכון תכסון ותיכלון בשר כברכתיה דייי
אלהכון יהב לכון בכל קורייכון דמרחק מן קודשייה ודדכי מן
קודשיה כחדה יאכלון יתיה כבשרה דטבייה וד"אלייה:
16 לחוד דמה לא תאכלון על ארעא תשפכון ⟨יתיה⟩ כמיא:
17 לית אתון רשיין למיכל בקורייכון מעשר תיניין עיבוריכון חמרכון
ומשחיכון ובכורי תוריכון ועניכון וכל נדריכון ⟨די תדרון⟩ ונדבתיכון
ואפרשות ידיכון:
18 ארום אלהן קדם ייי אלהכון תיכלון יתיה באתרה די יתרעי ייי
אלהכון בה אתון ובניכון ובנתכון ועבדיכון ואמהתכון וליוי די
בקורייכון ותחדון קדם ייי אלהכון בכל אושטות ידיכון:
19 אזדהרו לכון דלא תשבקון ית ליוי כל יומיכון על אר(ע)כון

13 היידין] אתר די תחמון M ... די תשכחון : אי' I
14 אלהן] אלה הן M ; די יתרעי] דית' I ; ממרא דייי] יי' M | מן שבטיכון]
I 'שכון נפשתכון] I ; לחוד] להוד I ; 15 דא' I ; די אנה I משׁ'
יאכלון] I קרויכון קורייכון] M ; די יהב כברכתה M יהב
תאכ' M ; 16 לחוד] להוד I . אדמה דמה] I | ⟨יתיה⟩] add in M .
17 לית אתן [א'] עמי בני ישראל לית M מעשר תיניין עיבוריכון
עי' M ; תוריכון] תורכון I . ועניכון] ודע' I ; ⟨די תדרון⟩] desider in
text; add in I M ; ונסיבתכון וא' M | ידיכון] ידכון I ; ונדבתיכון ואפר'
18 אלהן] אלא הן M | די יתרעי] דיית' I | אמהתכון] הותכון I '
[ב]קירויכון בקורייכון] M | וליוואי דאית בק' וליוחי די בקור' I ||
19 ליוחי] ליואי M | אר(ע)כון] אראכון in text; ' a *sofer*.

20 ארום יפתה ייי אלהכון ית תחומיכון היך מה די מלל (לכון)
ותימרון איכל בשרא ארום תתחמד נפשכון למיכל בשר בכל
תוחמדת נפשיכון תיכלון בשר:
21 ארום יירחוק מנכון אתרה די יתרעי ייי אלהכון למשרייה איקר
שכינתיה תמן ותיכסון מן תוריכון ומן עניכון די יהב ייי לכון היך
מה די פקדית יתכון ותאכלון בקורייכון בכל תוחמדת נפשיכון:
22 לחוד היך מה דמתאכל ית בשרה דטבייה ודאיילה כדן תיכלון
יתיה דמרחק מן קודשייה ודדכי מן קודשייה כחדה ייכלון יתיה:
23 לחוד אתוקפו דלא למיכל אדמה ארום אדמה הוא נפשה לא
תאכלון נפשה עם בשרה:
24 לא תאכלון יתיה על ארעא תשפכון יתיה כמיא:
25 לא תיכלון יתיה מן בגלל דייטב לכן ולבניכון מן בתריכון ארום
תעבד דשפר ותקן קדם ייי:
26 לחוד קודשיכון די יהוון לכון ונדריכון תטענון ותייתון לאתרה די
יתרעי ייי:
27 ותקרבון עלוותכון בשר ודם על מדבחה דייי אלהכון ודם נכסת
קודשיכון ישתפך על מדבחה דייי אלהכון ובשרה תיכלון:

20 די מלל] דמלל I | (לכון)] desider in text, add in I | איכל] M וכל | בכל] M ; למיכל | למיכל] M אתחמדת | תתחמד] M ניכול
21 די יהב] I מת' | מן תוריכון] M יקר | איקר] I דית' | די יתרעי] M מימריה דיי' | ייי] I דיהב
22 לחוד] M דפקד ; I דפ' | די פקדית] M ; cf v 15 | תיכלון] M תיכלון | ייכלון] I ייכל' | תיכלון] M כן | כדן] I להוד
23 לחוד] I להוד | אדמה] I דמה 1.° | אדמה] I אדמה 2.° | דמא] M | הוא] M היא
24 תשפכון יתיה] [leg? תשתפכין] M תשתפכון ; M; cf M v seq
25 דייטב לכן ולבניכון] דייטב in text a *sofer:* forte leg דייטיב cf v 28;
תעבדון] תעבד ... | I מבת' | מן ב' ; M למייטבה לכן ולזרעיית בניכן
תטענון] I דיהוון | די יהון] I להוד | לחוד] M מה דשפר ותקן
26 די יתרעי] I דית' | די יתרעי] M תיסבלון ותיעלון לאתר' | ותייתון לאתרה
27 בשר ודם] M בשרא ואדמה | [די] M איתרעי ממריה דיי' | ייי
נכסת] M. נכיסת

28 טורו ושמעו ית כל פתגמייה האיליין די אנה מפקד יתכון מן בגלל
דייטיב לכון ולבניכון מן בתריכון עד לעלם ארום תעבדון מה
דשפר ותקן קדם ייי אלהכון:
29 ארום ישיצי ייי אלהכון ית אומייה די אתון עלין לתמן למטרד
יתהון מן קדמיכון ותירתון יתהון [ותשרון] בארעהון:
30 אזדהרו ! לכון דלא תתקלון מן בתריהון בתר דישתיצון מן קדמיכון
דלא תתבעון לטעוותהון למימר היך הוון פלחין אומייה האיליין
ית טעוותהון ואעבד כדן לחוד אנה:
31 לא תעבד כדן קדם ייי אלהכון ארום כל דמרחק קדם ייי די סני
ורחיק עבדו לטעוותהון ארום לחוד ית בניהון וית בנתהון יוקדון
בנורא לטעוותהון:

CAPUT XIII

1 ית כל פתגמא די אנה מפקד יתכון יתיה תטרון למעבד לא תופסון
עלוי ולא תמנעון מניה:
2 ארום יקום ביניהון נביא שקר או חלם חלמין ויתנון לכון את או
סימן:

28 ושמעו [ושמעו M . ושמועו M | [די] מפ' [די אנה מפקד M | דייטיב [למייטבה
M | מן בגלל ... תון in text, sed delt a *sofer* | [מן בתריכון I מבתריכון
29 די אתון [דאתון I | עלין [עלין I עללין I | למטרד [למירות M | [ותשרון]
desider in text et M; ejus loco habetur lectio מן קדמיכון postea
deleta | 30 אזדהרו [אזדהרו in text, : mendose a *sofer* add; יזד'
M | דישיצי יתהון מק' ;I דש' ... [דישתיצון מן ק' . I מבת' [מן בתריהון I
להוד [לחוד M | כן אוף אנן [כדן לחוד אנה . M כען יפלחון [הוון פלחין
I | 31 קדם ... [כל דמרחק ... ורחיק | לא תעבדון כן קדם [לא תעבד
M | דסנה עבדו [די סני ורחיק עבדו | M על [כל [prob leg מה דסני ומרחק
M. יוקדון [יוקדון M | אוף ;I להוד [לחוד I | דס' [די סני
13 1 נביא שקרא 2 | M יומא הדין + [יתכון I | דא' [די אנה
חלמייה נותן [prob emend [ונתן לכון [חלמין ... סימן | M נבא או [או
M. אתין או סימנין

3 וייתי אתה או סימנה די מלל לכון למימ׳ נזיל בתר טעוון אחרנין
די לא חכמתון יתהון ונפלח קדמיהון:
4 לא תשמעון למילוי דנבייא שקרא ההוא או לחלם לחלמייא ההוא
ארום מנסי ייי אלהכון יתכון למדע הא אית רחמין ית אולפן
אורייתה דייי אלהכון בכל לבבכון ובכל נפשתכון:
5 בתר ממרה דייי אלהכון תהלכון ומן קדמוי תהוון דחלין ית
מצוותיה תטרון ובקל ממריה תשמעון וקדמוי תפלחון בלבה שלמה
ובאולפן אורייתה תדבקון:
6 ונביא שקרא ההוא או חלם חלמייה ההוא יתקטל ארום מלל מילין
דשקרין קדם ייי אלהכון דאפק יתכון פריקין מן ארעא דמצרים
ודי פק יתכון מן בית שעבוד עבדייה ל(מיטעי) יתכון מן אורחא די
פקד יתכון ייי אלכון למהלכה בה ותעב(ר)ון עבדי בישתה מן
ביניכון:

3 ייתי אתה] M ייתון אתייה | M די מלל] I דמלל | לכון] M עמך | נזיל] M נזל | די לא] M דלא | I יתהון | למימ׳] in fine lineae, leg למימר | נפלח קד׳] M ונפלח להון | 4 ההוא ... למילוי] M לפתגמייא דנבייא ההו׳ | לחלמייא] in text sed *lamed* initialis vid del; M לחלם לחלמייא | M מבדק ה׳ [מנסי ... | M לחלומי חלמיה; I [לחלם] חלמ׳ | ייי אלהכון] M אין + I litt quadratis | אית תתהלכון וקדמוי תפלחון ית [תהלכון ... תטרון 5 | I רח׳ [רחמין | ונביא 6 | M ובשם ממריה תדב[קון] [בלבה ... תדב׳ | M פיקודי תט׳ | M חלומי [leg חלומי] חל׳ [חלם חלמייה | M ונבייא ההו׳ [שקרא ההוא | M דפרק ואפ׳; I די א׳ [דאפק | M שקר על יי׳ [מילין דשקרין קדם ייי | [מן בית] I ודס׳ superadd a *sofer;* ר [ודי פק | I מא׳ [מן ארעא | I מב׳ [מיט׳] supplet verb a censore [שעבוד עבדייה ל(מיטעי) יתכון | I דס׳ [די פקד | M שעיבודה [leg שיעבובה] למיסטי יתכון deletum; I אלכון] ita in text a *sofer* | ותעב(ר)ון] vel ותבערון; ותעבדון in text; M ותעב׳ [vid a ipso M delt] תתרחקון.

7 ארום יטעי יתך אחוך ברה דאמ(ך) או ברך או ברתך או אתה
חובך או חברך רחמך דחביב עליך כנפשך בטומרה למימר ניזיל
ונפלח כען טעוון אחרניין די לא חכמתון אתון ואבהתכון:
8 מן טעוותהון דאומייה די חזור חזור לכון דקריבין לכון או דרחיקן
(מנ)כון מן סייפי ארעא ועד סייפי ארעא:
9 לא תצבון לה ולא תשמעון למילוי ולא יחוסון עייניכון עלוי ולא
תחוסון ולא תכסון עלוי:
10 ארום מקטל תקטלון יתיה ידיכון ישלטון ביה בקדמיתה למקטלה
יתיה וידיהון דכל עמא באחריתה:
11 ותירגמון יתיה באבניה וימות ארום בעא ל(מיטעי) יתכון מן בתר
ממרה דיי אלהכון דאפק יתכון פריקין מן ארעא דמצרים מן בית
שעבוד עבדייה:
12 וכל ישראל ישמעון וידחלון ולא יוסיפון למעבד כפיתגמא בישה
הדין ביניכון:
13 ארום תשמעון בחדה מן קורייכון דיי אלהכון יהב לכון למשרי
תמן למימר:

7 אמן [אמ(ך)] in text | יסטי [יטעי] M | אתה חובך] leg אתתה; אתתה
דר' [חברך] leg דדמכה חובך [בחו' leg] או עובך M; Ps legit בעובך;
דר' [רחמך] TM אשת חיקך contra אשת חוקך > איתת קיימך O habet
תפלוח [ונפלח כען טעוון] sic delt a *sofer*, sed prob retinend; כען I
מן 8 M ואנשי בתיכון [ואבהתכון] I | דלא [די לא] M לטע'
דר' M דקריב לוותכון [דקריבין לכון] M דאית [די] I מטע' [טעוותהון
לכון] in text, a *sofer*; מניכון [דר'] M עד [ועד] I | 9 לא
M תחוסון [עי'] [יחוסון עיינ'] M לה [למילוי] M ולא תחמדון [תצבון]
10 מקטל [מקטל] M יפשטון [ישלטון] M בקדמיתה [בקדמיתה] M; שרוייה בשירויא
בעא (למיטעי) 11 M בסופה [באחריתה] I ל' [למקטלה] Ps
M תבע למסטייה יתכון מעילוי יי' [למיטעי ...] a censore rasum; דיי
I מאר' [מן ארעא] M די פרק ואפק [דאפק] I; די א' I מב' [מן בתר
[מן בית] I מב' [שעבוד עב'] שעבודייה [מאב[ית] M; ita vid leg מאב',
sed fortasse leg [מאר[עא] || 12 ריסופון [יוסיפון] M || 13 [למשרי
למשרייה M.

14 נפקו גברין בני עיצן בישן מן ביניכון ואטעון ית דיירי קרתיהון
למימר ניזיל ונפלח קדם טעוון אחרנין די לא חכמתון:
15 ותתבעון ותחקרון ותשאלון יאות והא מן קושטא אתכוון פתגמא
אתעבדת מרחקתה הדא ביניכון:
16 מקטל תקטלון ית דיירי קרתה ההיא לפתגם דחרב תשיצון יתה
וית כל מה דאית בה וית בעירה לפתגם דחרב:
17 וית כל ע⟨ד⟩יתה תכנשון לגו מצע פלטיה ותיקדון בנורא ית קרתא
וית כל עדיתה גמיר קדם ייי אלהכון ותיהוי צדי לעולם לא תתבני
תוב:
18 ולא ידבק בידיכון מן חרמה מן בגלל דיחזור ממרה דייי מן תקוף
רוגזיה ויתן לכון רחמין וירחם עליכון ויסגי יתכון היך מה דקיים
לאבהתכון:
19 ארום תשמעון בקל ממרה דייי אלהכון למיטר ית כל מצוותה די
אנה מפקד יתכון יומא הדין למיעבד מה דשפר ותקן קדם ייי
אלהכון:

14 [מן ביניכון] M יפקון גוברין חייבין מן [נפקו גברין בני עיצן בישן מן
דיסטון ית יתבי קורייכון למ' [ואטעון ית דיירי קרתיהון למימר] I מבינ'
טבאית [יאות] 15 I דלא [די לא] M נזל ונפלוח [ניזיל תפלח] M
M קושטין אזדמן פת' [קושטא אתכוון פתג'] I קוש' [מן קושטא] M
[דיירי] M מקטול [מקטל] 16 I יתעבדת [אתעבדת] I ית' [אתכון
M ביזתה; in text עהיתה [ע⟨ד⟩יתה] 1.° 17 M שיצן [תשיצון] M יתבי
M גמורה [גמיר] M בזתה [עדיתה] 2.° M פלטייוותה ות' [פלטיה ותיקדון
M תל [צדי] M עוד [תוב] M 18 [ידבק] huc vid referenda varia lect
מנדעם M 1.°; מדעם + [בידיכון] יח[זור] [ית[דבק] M; sed fortasse leg
דישווה עליכון [ויתן לכון רחמין] I מת' [מן תקוף] 3.° M כל מן דעם
M 2.°; I לק' [בקל] 19 M די ק' [דקיים] M יתכון [עליכון] M רח'
I. דין [הדין] I דא' [די אנה] M סיקודוי [מצוותה] M למיטור [למיטר

CAPUT XIV

1 חביבין אתון קדם ייי אלהכון לא תעבדון חבורן חבורן בפולחנה
נכרייה ולא תשוון רשום על בית אפיכון על נפש דמית:
2 ארום עם קדישין אתון קדם ייי אלהכון ובכון אתרעי ייי למהוי
לשמיה לעם חביבין היך סגולה מן כל אומיה די על אפי ארעא:
3 עמי בני ישראל לא תאכלון כל מרחקה:
4 דא בעיר די תאכלון תור אמר באמריה וגדי בעיזיה:
5 איילין וטבין ויחמורין ואלין ודייצין ותורי בר ורימאנין:
6 וכל בעירה דפרסתה סדיקה ומטליף טלפין בתרתין פרסתה מסיק
גררה בבעירה יתה האכלון
7 לחוד ית אילין לא תאכלון מן מסקי גררתה ומן סדיקי פרסתה
דסדיקה ית גמלה וית ארנבא וית טפסה ארום מסקין גירה אינון
ופרסתהון לית היא סדיקה מסאבין אינון לכון:

14 1 חביבין] prob praemitt בנין c 440, Nu, R, O, Ps et TM; *incipit* heb: בנים אתם | תעבדון חבורן חבורן] תתגייסון חבורן חבורן לאבאשא M; M vertit heb גדד loco גדד | בפולחנה] ית׳ I; לטמא׳ M; ita leg c 110, 440, Nu, R qui omnes legunt לטמי נפש\א דמית; cf Lv 21,1 || למהוון ליה לע׳ [למהוי לשמיה לעם] I ית׳ [אתרעי] M ובכן [ובכון] 2 M דמרחק [מרחקה] 3 M דאית ע׳ [די על] I מכ׳ [מן כל] M || M בר עיזיה [בעיזיה] I דתיכלון [די תאכלון] I M בעירה [בעיר] 4 ותורי בר M ותור [ב׳] [ותורי בר] I ׳צון [ודייצין] M איילן [איילין] 5 sic ורימאנין [ורימאנין] M ברא [בר] M ותורין ורימאנין [ודימאנין] [leg ודאמנין] 6 דמטלף טלפין ופרסתה סדיקה [דפרסתה ... גררה] cf Lv 11,3 | M תרתין פרסן מסקה גרא [אילן] I להוד [לחוד] 7 טלפי [סדיקי ... גמלה] I ומס׳ [ומן סדיקי] I ממסקי [מן מסקי] I דן [leg? גמ׳] M טלפה וסתיקה ר׳ [ארנבא] M ארנבתה [טפסה] M | M סבזה [ה׳] M סתיקה [היא סדיקה] 440 גררא הינון; M גרדן הנון [גירה אינון] הנון [אינון] M | cf Lv 11,4.

8 וית חזירה ארום מטלפין טלפין הוא ולא גרי מסאב הוא לכון מן
בשרהון לא תיכלון ובנבלתהון לא תקרבון:
9 ית אילין תאכלון מן כל מה די במיא כל דאית ליה סנפרין
וקשקשין [יתיה תאכלון]
10 [וכל דלית ליה סנפרין וקשקשין] לא תאכלון מסאב הוא לכון:
11 עמי בני ישראל כל צפר דדכיה תאכלון:
12 ואיליין די לא תיכלון מינהון נשרא וברגזה ואיזה:
13 ובת ביתה וית אייבו ודייתה למינה:
14 וית כל מן עורבא למינו:
15 וית ברת נעמיתה וית חטפיתה וית צפר שחפה וית בר נצצה
למינה:
16 וית צידה וית קפופה ואותייה:
17 וקקה וית שרקרקה וית שלינוניה:
18 ודייתה חוורתה ואכומתה למינה וגנר טורא והרפתה:
19 וכל שרץ עופה מסאב הוא לכון לא יתאכלון:
20 עמי בני ישראל כל עוף דדכי תאכלון:

8 מטלפין] מטלף M ; גרי] prob leg גרר ut Lv 11,7; מתגורר M | cf Lv 11,7 || 9 אילין] דן M | מן כל] מכל I | מה די] דאית M | ליה] בה M | סנפרין וקשקשין] ציצין וחרספין M; cf v seq ; וקשקשין] ׳סקן M | [יתיה תאכלון]] desider in text, omiss c v seq ex homoiotel | cf Lv 11,9 || 10 [וכל דלית ליה סנפרין וקשקשין]] desider in text, cf v 9; prob var lectio ציצין וחרספין M v praec valet etiam pro hoc v | cf Lv 11,10 || 11 דדכיה] דכ׳ I; דדכי M || 12 ואיליין] ודן M | די לא] דלא I | וברגזה ואיזה] ועזוה וברמזה M | cf Lv 11,13 . 13 ובת ביתה] ות׳ M; confer וַוְתָה 440; וותא Nu R | למינה] נה׳ I; למינהן M | 14 מן] superadd a *sofer* י | למינו] leg למינה c Lv 11,15; למיניהן M in Lv 11,15 || 15 ברת] [בר]ה I | למינה] למינהון M ; cf Lev 11,16 .; 16 וית צידה] [וית א]ותייה M; hoc verb invenitur in fine v | cf Lv 11,17 || 17 שרקרקה] in Lv 11,18 text et M שרקריתה | וקקה] וית קקה M | [וית שלינוניה] [שלינו]נא I, cf Lv 11,17 ; cf Lv 11,17-18 || 18 [וחרפתה] וית נגוד M | [ונגר] ופדה׳ I; וית חרפדה M 1.°; וערפדא M 2.° | cf Lv 11,19 || 19 שרץ] שרצא דעוף M.

21 לא תאכלון כל נבלה לתותבייה מן בני עממיא די בקורייכון תתנון
יתה ויכלון יתה או מזבנה תזבנון יתיה לבני עממיא ארום עם
קדישין אתון קדם ייי אלהכון עמי בני ישראל לא תבשלון ולא
תאכלון בשר וחלב מערבין כחדה דלא יתקף רוגזי ונבשל עבוריכון
צרירין דגנה וקשה מערבין כחדה:
22 עמי בני ישראל מעשרה תעשרון ית כל עללת זרעיכון מה דאתון
מפקין וזרעין באפי ברה ומכנשין עללתה דכל שתה ושתה:
23 ותאכלון קדם ייי אלהכון באתרה די יתרעי למשרי יקר שכינתיה
תמן מעשר תניין עבוריכון חמרכון ומשחכון ובכורי תוריכון ודעניכון
מן בגלל דתלפון למדחל מן קדם ייי אלהכון כל יומיא:
24 ארום יסגי מנכון אורחה ארום לית אתון יכלין למסברה מעשרה
תניינה ארום ירחק מנכון אתרה די יתרעי ייי אלהכון למשרייה
ייקר שכינתיה תמן ארום יברך יתכון ייי אלהכון:
25 ותפרקון מעשרה ת(ני)נה בכסף ותצורון כספא בידיכון ותיזלון
לאתרה די יתרעי ייי אלהכון בה:
26 ותזבנון בכספא ככל מה די תתחמד נפשיכון בתורין ובען ובחמר
חדת ובעתיק ובכל מה די תשאל יתכון נפשיכון ותאכלון תמן קדם
ייי אלהכון ותחדון עמי אתון ואנשי בתיכון:

21 מב׳ [מן בני | M לגייודיה דאית בקי׳ [לתותבייה ... די בקוד׳ I
M תזבנון יתה לבר [מזבנה ת׳ ... לבני I יתיה [יתה | I דבקי׳ [די ב׳
לית אתון רשין למבשלה ולמיכול בשר בחלב [לא תבשלון ... כחדה [l.°]
די את׳ [דאתון | I ׳עכון [׳עכון leg] [זרעיכון 22 M מערבין כחדה
עמי בני ישראל + [ושתה | M וכנשין עללן בכל [ומכנשין עללתה דכל M
לית אתון רשאין למעשרה מן פרי שנה עד פרי שנה M; 110, 440, Nu,
R habent hanc eandem paraph sed addunt ולמיכול [למעשרה], et pro
עד פרי 440, Nu, R habent ועד פירי, 110 et Ps על פירי | 23 די
M ועדרי עני׳ [ודעניכון | M עבר׳ [תניין עבוריכון | M דית׳ [יתרעי
24 ארום [למסברה מעשרה M ו׳ add a *sofer*; למסבול טרחותה
[ותפרקון 25 M ירחוק [ירחק | I [מע]שר [מעשרה | M ומעשרה
[די יתרעי | M ותצרסון [ותצורון | in text תמנה [תנ(י)נה | M ותפרשון
דתח׳ [די תתחמד | I ית כל [ככל | M כספה [בכספא 26 I דית׳
I; יתחמד [די] M | I דת׳ [די תשאל | M ועתיק וכל [ובעתיק ובכל
M. תשאול [תשאל

27 וליוי די בקורייכן לא תשבקון יתהון ארום לית להון חלק ואחסנה
עמכון בפלוג ארעא:
28 לסוף תלת שנין דיומין ת(פ)קון ית מעשר עללתכון בשתה תליתיתה
דהוא שנת מעשר מסכנייה ותצנעון יתיה בקורייכון;
29 וייתון לוויי ארום חולקהון חלק ואחסנה עמכון בפלוג ארעא
וגיזריה ואיתמיה וארמלתה דבקורייכן ויאכלון וישבעון מן בגלל
די יברך יתכון ייי אלהכון בכל עובד ידיכון די תעבדון:

CAPUT XV

1 עמי בני ישראל לסוף שבע שנין דיומין תעבדון שמטה:
2 ודן סדר דינה ושמטתה ישמט כל גבר מרי חוב ית ידיה דיוזיף
בחבריה לא ידחק ית חבריה וית אחוי ארום איתקרית שמטה
קדם ייי:
3 ית בר עממיא את רשיי למדחק יתיה דיהוי לך גב אחוך עברייה
תשמט ידך:

27 דבקורייכן [די בקורייכן I ; ארום] ויתן ליואי ארום M; duo priora verb pertinent ad initium v 29 ; חלק] חולק M || 28 ת(פ)קון] בשתה ההיא ותצנעון יתה בק' [בשתה ... ותצנעון יתה תנקון in text M ; תליתיתה] יתיה I ; מסכנייה] כינא' || 29 וייתון לוויי] M in v 27 ; חולקהון] leg prob לית להון c v 27 TM et ceteris vers | חלק] M חולי' ; ואיתמיה] וית' I ; דבקורייכן] דיבק' I; דאית בקר' M | די יברך] דיבד' I דתע' [די תעבדון I.

15 1 שמטה] שמיטתה M || 2 ודן] + הוא I | סדר דינה ושמטתה] דיוזיף בחבריה לא I יד [leg? ידיה] M פסק שמיטתה אשמט שמטה I יתקרית] איתקרית I די יר' [דיוזיף M דיוזיף לחבריה לא ת נוכרייה [ית בר ... גב אחוך 3 || M שמיטתה לשמה דיי [ק' יי M. בר עממיה תהון דחקין די יהוי לך מן אחוך

4 לחוד אין תטרון מצוותה דאורייתי חלף כן ⟨ארום לא יהווי בכון מסכינין⟩ ארום מברכה יברך יתכון ממרה דיי בארעה דיי אלהכון יהב לכון אחסנה למירת יתה:

5 לחוד אין משמע חשמעון בקל ממרה דיי אלהכון למטור למעבד ית כל מצוותה הדה די אנה מפקד יתכון יומא הדין:

6 ארום יי אלהכון ברך יתכון היך מה די מלל לכון ותזופון לאומין סגין ואתון עמי לא תצרכון למיזף ותשלטון באומין סגין ואינון בכון לא ישלטון:

7 ארום יהוי ביניכון מסכינין חד מן אחיכון בחדה מן קורייכון בארעכון דיי אלהכון יהב לכון לא תתוקפון ית לבביכון ולא תקפצון ית ידיכון מן אחיכון מסכינייה:

8 ארום מפתח תפתחון ית ידיכון לה ומזבדה תזבדון לה כמסת חסרוניה די יתחסר לה:

9 אזדהרו לכון דלא יהוי פתגם דחטי בתר לבכון זידנה למימר קרבת שתה שביעייתה שנת שמטתה ויבאש באפוך[יז] באחוך מסכינה ולא תתן לה ולא יצוח עלך קדם יי דלא יהווי בך חובה:

4 לחוד] להוד I ¦ חלף כן ... אין תטרון] add N | דאורייתי] ית׳ I ¦ ארום] praem ארום לא יהווי בכון מסכינין I; quae verb desider in text, omiss ex homoiotel; ברם ארום לא יהווי בכון מסכינין M ¦ ממרה דיי בארעה] יי בא׳ M ¦ למירת] למירות M ‖ 5 לחוד] להוד I ¦ משמע] משמע M . למטור] [prob corr ל׳טר] ׳טור I ¦ ולמעבד ... די אנה] דא׳ I ‖ 6 די מלל] דמ׳ I ¦ די אנה] ית כל פיקודייה האליין די אנה M ¦ בכון] בני ישראל + [עמי M ¦ ואינון] והנון M ¦ ותזופון] ותזופון I ¦ תתוקפון] תיקפון I ¦ מן אחיכון] מא׳ I ¦ לא ישלטון] לא ישל׳ בכון I . 7 מן אחיכון] מא׳ I ‖ 8 מפתח] מפתוח M ¦ ומזבדה תזבדון] מחפה תחפון M ¦ די יתחסר] דתח׳ I ‖ 9 אזדהרו] יז׳ I ¦ זידנה] בזידנו M . שביעייתה] idem M | שמטתה] דשמיטת M ¦ ויבאש ... עלך] דלא [leg מסכינייה] מסקי׳ I ¦ ולא יצוח עלך] prob dittographia ex v seq [תתן לה ולא] et leg ויצוח עלך; תתנון לה ויצבוח עליכון M ¦ דלא יהווי] ויקבול עלך M. בך חובה] ויהווי עליכון חר׳ M.

10 מתן תתן לה ולא יבאש באפך כד תיהווי יהיב לה ארום מן בגלל
פתגמא הדין יברך יתכון ייי אלכון בכל עובדיכון ובכל אושטות
ידיכון:
11 ארום אין נטרין בני ישראל אולפן אוריתה ועבדין פיקודיה לא הוי
ביניהון מסכינייה בגו ארעא בגין כדין אנה מפקד יתכון יומא הדין
למימר מפתח תפתחון ית ידיכון לאחיכון למסכינייה ולצריכיכון
בארעכון:
12 ארום יזדבן לך אחוכון עבריה או אחתכון עברייתה ויפלח קדמך
שית שנין ובשתה שביעיתה [תשלח] יתיה לחירותה מן לוותך:
13 וארום תשלח יתיה לחירותה מן לוותך לא תשלח יתיה ריקן:
14 מזודא תזוויד ליה מן ענ(ך) מן אדרך ומן מעצרתך מן מה די
ברך יתך ייי אלהך תתן לה:

10 [אלכון | M באפיכון בזמן דתתנון לה [באפך כד תיהווי יהיב לה
אין נטרין ... בגו 11 || M עובד ידיכון [עובדיכון | superadd a *sofer*
אין נט' [ ] 440, Nu] אין נטרין הינון ישראל] ישראל מצוותה [ארעא
דאורייתה לא הווי בכון מסכינין ברם אין שבקין הנון מצוותה דאורייתה ארום לא
| I דין [הדין | M כן [כדין | I יכון [ביניהון | M פסקין מסכינייה בגו ארעא
[ולצריכיכון בא' | I מס' [למסכינייה , M למימר מפתוח [למימר מפתח
M אחוכון [אחיכון [prob corr [אחוכון 12 || M ולצריכייה דאית בא'
קדמך | I [א]חד' [אחתיכון vel אחותכון M; [leg אחייתך [אחוותך [leg [אחתכון
שית [שנין + דיומין M; cf v 18 | [תשלח]] desider
גבך שת M; cf v 18
in text | מל' [מן לוותך 13 || I מל' [לחירותה I רות' | מל' [מן לוותך I;
[leg גבר [ריקן M מן כל מצווה + 14 || M [מזודה תזוויד ליה
a ענ' [מן ענ(ך) | M 2.° [מ'] תזוודן; M 1.° מזודרזה תזודרו לה a *sofer* mutat
in ענך a I; מע' I | ומא' [מן אדרך I | [ומן מעצרתך [leg [ומאצרתך
I |. ד'ב' [די ברך I | לה ... [יתך I יתכון ייי אלהכון תתנון לה M.

15 ותתכרון ארום עבדין משעבדין הוויתון בארעא דמצרים ופרק
יתכון ייי אלהכון ובגין כדן אנה מפקד יתכון ⟨ית פתגמא הדין⟩
יומא הדין:
16 ויהווי ארום יאמר לך לית אנה נפק לחירותה מן לוותך ארום
ירחם יתך וית אנשי בייתך ארום טב לה פלח קדמך:
17 ותסב ית מרצעה ותתן באדניה ובתרע בית דינה ויהווי לך עבד
משעבד עוד לעולם ולחוד לאמהתך עבדיתה תעבד כדין:
18 לא יבאש באפך בזמנה די תשלח יתיה לחירותה מן לוותך ארום
בכפלה אגריה דאגירה פלח קדמיך שית שנין דיומין ויברך יתכון
ייי אלהכון בכל מה די תעבדון:
19 כל בכורייה די יתילדון בתוריכון ובעניכון דיכדייה תקדשון לשמה
דייי אלהכון עמי בני ישראל לא תפלחון בביכורי תוריכון ולא
תגזון בכורי עניכון:
20 קדם ייי אלהכון תיכלון יתיה שתה בשתה באתרה די יתרעי ייי
אלהכון אתון ואנשי בתיכון:
21 וארום יהווי ביה מום חגיר או סמי כל מום ביש לא תקרבון יתיה
קדם ייי אלהכון:

15 ותתכרון leg] ותדכרון | ופרק] ופרק ואפק M | ובגין כדן אנה] מן ⟨ית פתגמא הדין⟩] desider in text; affertur ab I || M בגין כן אנא כען
16 לחירותה מן לוותך ארום ירחם יתך וית אנשי] leg גבך] מן גבר
17 ותתן || M גבך קדמך] I מלוי מן לוותך] M רחמית יתך וית אנ׳
באדניה ובתרע] [vid dittog] ותרצע יתיה באדנה בא׳ M | עוד] leg עד
לעולם] leg לעלם | ולחוד] ולהוד I; ואוף M | כדין] כן M
18 יבאש] יבעש M 1.°, 2.°, alter delt | בזמנה] בזמן M | די תשלח] דת׳ I
קדמיך] בדיפלה M | בכפלה] בכופ׳ I; [διπλός =] מל׳ I | מן לוותך] גבך M | די תעבדון] דת׳ I
19 בכורייה] בכרייה I | די יתילדון] דית׳ I | לא תפלחון בביכורי] לית אתון רשאין למפלוח בב׳ M | תגזון] למגז
20 שתה בשתה] בכל שנה ושנה M | די יתרעי] בכרי I || בכורי] בכרי M
21 מום חגיר] מום דפסיל M. || I דית׳

22 בקורייכון ? תיכלון יתיה דמרחק מן קדשיה ודדכי כחדה תאכלון
יתיה כבשרה דטבייה ודאיילה:
23 לחוד ית אדמא לא תיכלון על ארעא תשפכון יתיה כמיא

CAPUT XVI

1 טורו ית ירחא דאביבה ותעבדון פסחא קדם ייי אלהכון ארום בזמן
ירחה דאביבא אפיק יתכון ייי אלהכון פריקין מן ארעא דמצרים
בלליא ועבד לכון נסין וגבורן באיממה:
2 ותיכסון נכסת פסחא קדם ייי אלהכון ען ותורין באתרה די יתרעי
ייי למישריה איקר שכינתיה תמן:
3 לא תיכלון עלוי חמיע שובעה יומין תיכלון עלוי פטירין לחם דצער
ארום בבהילו נפקתון פריקין מן ארעא דמצרים מן בגלל דתדכרון
ית יומא דנפקתון פריקין מן ארעא דמצרים כל יומי חייכון:
4 ולא יתחמי לכון חמיר בכל תחומיכון שובעה יומין ולא יבית מן
בשרא מה די תכסון בלילי יומא טבה קדמייה דפסחה עד צפרה:
5 עמי בני ישראל לית אתון רשיין למיכס ית נכסת פסחא בחדה מן
קורייכון דייי אלהכון יהב לכון:

22 מן קדשיה] מק׳ I; מן קדשה M | ודדכי] [vid leg ודכי] ותר I | דטבייה] די טב׳ I || 23 לחוד] להוד I | אדמא] דמא I.

16 1 אפיק יתכון] פרק ואפיק M; bis in marg, semel mendose refertur ad ותעבדון, post דאביבה ; מן ארעא] מא׳ I | ארעא דמצרים באיממה] מצרים עבד לכון ניסין בליליה פיסחא M | בלליא ועבד לכון נסין || I דית׳ | די יתרעי] פסח I ; פסחא] נכיסת I || 2 נכסת] בימ׳ I דתדכרון ית] מא׳ I | מן ארעא] לחמא ענייא דמסכינו M | לחם דצער 3 דנפקתון] דתתכרין יום יום מפקנותכון מן ... יומא] superadd a מן ארעא] מא׳ I || 4 מן בשרא] מב׳ I | די תכסון] דת׳ I || *sofer* אלהכון] מק׳ I | מן קורייכון] למיכוס ית נכיסת M | למיכס ית נכסת 5 אלהך] אלהן M. [prob leg

6 אלהן לאתרא די יתרעי ייי אלהכון למשרייה איקר שכינתיה תמן
תיכסון נכסת פסחא ברמשא במטמעי שמשא בְזמן אפקותהון
פריקין מן מצרים:
7 ותבשלון ותיכלון באתרה די יתרעי ייי אלהכון ביה ותקדמון
בצפרא ותזלון למשכניכון:
8 שיתה יומין תאכלון פטירין וביומא שביעיה כנישת חדוה קדם ייי
אלהכון לא תעבדון עבידה:
9 עמי בני ישראל שובעה שבועין דיומין תמנון לכון מ⟨ן⟩ די את משרי
מגלה דחצדה למחצד בעומרא דאנפותה תשרון לממני שובעה
שבועין דיומין:
10 ותעבדון חגה דשבועיה היא עצרתה קדם ייי אלהכון כמסת אושטות
ידיכון די תתנון היך מה די יברך יתכון ייי אלהכון:
11 ותחדון קדם ייי אלהכון אתון ובניכון ובנתכון ועבדכון ואמהתכון
וליווי[1] וגיורייה ויתמייה וארמלתה די ביניכון באתרא די יתרעי ייי
אלהכון למשרייה איקר שכינתיה תמן:
12 ותדכרון ארום עבדין משעבדין הוויתון בארעא דְמצרים ותטרון
ותעבדון ית קיימיה האיליין:
13 חגה דמטליה תעבדון לכון שבעה יומין במכנשיכון עבורה מן
אדרא וחמרא מן מעצרתה:
14 ותיחדון [2]? עמי בזמני מועדיכון אתון ובניכון ובנתכון ועבדיכון
ואמהתכון וליווי וגיורייה וארמלתה די בקורייכון:

6 אלהן] אלא הן M | נכסת] נכיסת M | אפקותהון] דנפקתון M ||
6;7;11 די יתרעי] דית׳ I | 9 מ⟨ן⟩] מי[1] prob a *sofer;* emendt מן ab
autore var lectionum | למחצד ... תשרי מגלה לחצדה] די את משרי
למחצוד M | תשרון] שרון M | 10 די יברך] די ברך M ||
11 ותיכון] ׳תיכון I | וליווי] וליוואי M + דאית בקורייכון I, sed
haec lect mendose ponitur super ויתמייה וארמל׳; desider in text |
דבינ׳ I; [בי׳] דאית M || 12 משעבדין] משועבדין M |
במצ׳ I || 13 מן אדרא] מא׳ I || 14 עמי בזמני
וליוואי M. | וליווי] אתון בזמן חגי מועדיכון M; מועדיכון]

15 שובעת יומין תחגון קדם ייי אלהכון באתרה די יתרעי ייי ארום
יברך יתכון ייי אלהכון בכל עללתכון ובכל עובד ידיכון ותהוון
לחוד עמי חדיין:
16 תלתא זמנין בכל שתה יתחמי כל דכוריכון קדם רבון כל עלמיא
ייי אלהכון באתרא די יתרעי בחגה דפטיריה [ובחגה דשבועיא]
ובחגה דמטלייה עמי בני ישראל לית אתון רשין למתחמיא קדם
ייי אלהכון ריקנין מן כל מצוה:
17 גבר כמסת אושטות ידיה כברכתה דייי אלהכון די יהב לכון:
18 דיינין וסרכין תמנון לכון בכל קורייכון דייי אלהכון יהב לכון
לשבטיכון וידונון ית עמא דינין דקשט:
19 לא תסטון בדינה ולא תסבון אפין בדינה ולא תקבלון שחוד דממון
ארום שוחדה מסמי עייני [1]נסבוי ומטלטל מלוי זכיה בדינה:
20 קושטא קושט׳ תהוון רדפין מן בגלל דתיחון ותירתון ית ארעא דייי
אלהכון יהב לכון:
21 לא תצבון לכון אשרה כל אילן סמיך למדבחה דייי אלהכון
דתעבדון לכון:
22 ולא תקימון לכון [..]קיימה די סני ורחיק קדם ייי אלהכון:

15 דית׳ [די יתרעי | I דית׳ [לחוד | I להוד [לחוד עמי חדיין | I עמי להוד ח׳
M || 16 שנה [שתה | M דכוריכון׳ + [דכוריכון | M עמי בני ישראל ת׳ 1.°; M תבעין
אולפן קד׳ M 2.° | דית׳ [די יתרעי | I [ובחגה דשבועיא]] desider in
text | מכ׳ [מן כל | I ;| 18 לכון 1.°] + לשבטיכון M; inter לכון et
בכל vacuum sub (par.) שופטים | קורייכון [קירוויכון | M דקשט [׳שוט
I ׳| 19 בדינה 1.°] די׳ I; דינייה M ! שחוד דממון [בדינה ולא ת׳
ולא תסבון שוחד דממון M | נסבוי] emend(?) דסבוי; sed cf Ps |
בדינה ... ומטלטל [נסבוי ומערבב ומקלקל מליהון דזכאי בשעת [חכימייה
דינהון M || 20 [קשט׳ in fine lineae | [תהון רדפין רהטין M ||
21 [אשרה [prob leg קמה] קיימה M transf ad v 22 | [דתעבדון | I די ת׳
M in v seq || 22 [תקימון לכון קיימה [תקים לך קיימה כל אילן סמיך
למדבחה דייי אלהכון די תעבדון לכון M quod transf est ad v praec
exceptis תקים לך quae sunt varia lectio M hujus v 22 | [די סני
... דסני I.

CAPUT XVII

1 לא תקרבון קדם ייי אלהכון תור ואמר די יהווי ביה מום כל מילה
דפסילה ארום מה דסני ומרחק קדם ייי אלהכון אינון:
2 ארום ישתכח ביניכון בחדה מן קורייכון דייי אלהכון יהב לכון
גבר או אתה די יעבד מה דסני ומרחק קדם ייי אלהכון למעברה
בקיימיה:
3 ואזל ופלח קדם טעוון אחרנין וסגד להון ולשמשא או לסהרא או
לכל חילוות שמייא די לא פקדית:
4 ויתני לכון ותשמעון ותתבעון יאות והא מן קושטא אתכוון פתגמא
אתעבדת מרחקתה הדה בישראל:
5 ותפקון ית גוברא ההוא או ית אתתה ההיא די עבדו ית פתגמא
בישה הדין לגו קורייכון ית גוברא או ית אתתה ותרגמון יתהון
באבנייא וימותון:
6 על פם מימר תרין סהדין או על פם תלתה סהדין יתקטל מן
דמתחייב להתקטלה לא יתקטל על פם סהד חד

17 1 [תקרבון] תכסון M | [ואמר] אמר M | [מילה דפסילה ארום] M | [מן קורייכון] 2 הוא M || [אינון] מן leg prob [מה] פתגם ביש ארום M
[ואזל ופלח] 3 על קיים M || [בקיימיה] די עבד I | [די יעבד] מקו׳ I
[פקדית] דלא I | [די לא] M | [וסגד] וסגוד M | [ויפלוח לט׳] וזל ויפלוח לט׳ M | [ק׳ טעוון
קושטא אתכוון פתגמא] M טבאית [יאות] M | [ויתני] 4 ויתנון a *sofer* ׳
M || מרחקה [מרחקתה] I ית׳ [אתעבדת] M קושטין אודמן פת׳
קריי׳ [קורייכון] I בגו [לגו] I גברא [1.°] M גוברא | [ותפק] 5 ותפקון
מן דמתחייב | M מימר + [2.°] על פם | M מיתמר [מימר] 6 M
M. מימר שה׳ + [3.°] על פם ס׳ | M קטולא [leg קטילא] לאית׳ [להתקטלה]

7 ידוי דסהדיא יפשטן ביה בקדמיתה למיקטל יתיה וידי כל עמא
באחרייתה ותבערון עבדי בישתה מן ביניכון:
8 ארום יתכסי מנכון פתגם בדינה בין אדם דבתולין לאדם דקטולין
בין דיני ממון לדיני נפשן בין מכתש צרעתה למכתש נתקה מילי
דיונין בקורייכון ותקומון ותסקון לאתרה די יתרעי יי אלהכון ביה:
9 ותתון לוות כהניא וליוויי ולוות דייניה דייהווי ממנ׳ ביומיא האינון
ותתבעון ויתנון לכון ית עסק דינה:
10 ותעבד על פם פתגמא די יתנון לכון מן אתרא ההוא די יתרעי
ממריה דיי ותתטרון למעבד כל מה די ילפון יתכון:
11 על פם גזירת אוריתה די ילפון יתכון ועל סדר דינה די יימרון
לכון תעבדון לא תסטון מן פתגמא די יתנון לכון לא לימינה ולא
לשמאלה:
12 וגוברא די יעבד בזידנו דלא למשמע למלוי דכהנה דקיים מעתד
למשמשא תמן קדם יי אלהכון או לדינה ויתקטל גברא ההוא
ותבערון עבדי בישתא מישראל:
13 וכל עמא ישמעון וידחלון ולא יזידון תוב:

7 וידוי [leg ויד] וידי כל עמא באחרייתה ותבערון ¦ M ידיהון [ידוי
8 בדינה ... בין מכתש] בין מכתש ¦ I מיב׳ [מן ביניכון ¦ M כל עמא בסופא ותשיצון
אדם ¦ M 1.°; לסדר דדין בין אדם דקטולין לבין אדם דבתולין בין מכתש
דם דכי לדם מסאב בין דיני נפשא לדיני ממונא בין [דבתולן ... בקורייכון
M 2.° מכתש סגיר למכתש חליס מילוי [מילן ד leg] פלוגתא בבית מדרשיך
M דמצו [דיונין | I [דבתול]ן ;דבתולין leg prob [דבתולן | I דם [אדם
[דייהווי | M וליואי [וליוויי | M ותיתון [ותתן 9 || I דית׳ [די יתרעי
[עסק דינה ¦ M יהון ממניין ביומא [ייהווי ממני ביומ׳ ¦ I ויהוי [דיה׳ leg]
די | M ותעבדון על מימר [ותעבד על פם פתגמא 10 || M עסקא דדינה
[די יתרעי | I להן [לכון | M יהון [יחון leg] יתנון | I די[ת׳] [יתנון
[כל | ותטרון leg] sic in text, ' a *sofer*, nempe leg [ותתטרון ¦ I דית׳
סדר | M [על פם] אימר אוריית׳ [על פם גזירת אוריתה 11 ¦| M ככל
לימינה ולא ¦ I די[ת׳] [די יתנון ¦ I מפ׳ [מן פתגמא ¦ M סדרי דינייה [דינה
[די יעבד | M וגברא [וגוברא 12 || M לימין ולא לשמיל [לשמאלה
דקאים למשמשה [דקיים מעתד למשמשא | M למשמוע [למשמע | I דיע׳
|| M מישר׳ [מישראל | M ותישיצון [ותבערון | M לדינייה [לדינה | M
13 עוד [תוב M.

14 ארום תיעלון לארעׄ דיי אלהכון יהב לכון ותירתון יתה ותשרון
בגווה ותימרון אמני עלינן מלך ככל אומייא די חזור חזור לן:
15 ממני תמנון עליכון מלך [ ] לית אתון רשין למשווייה עליכון
גבר בר עממין די לא מן אחוכון בר ישראל הוא:
16 לחוד לא יסגי לאׄ סוסוון ולא יחזור ית עמא למצרימׄה מן בגלל
למסגייה ליה סוסוון ויי במימריה אמר לכון לא תוספון למחזור
באורחא הדין תוב עד לעלם:
17 ולא יסגי ליה נשים ולא יסטן לבבה וכסף ודהב לא יסגי לה
לחדא:
18 ויהווי כד די יתיב על כורסי מלכותיה ויכתוב לה ית תניי אוריתה
הדה בגו ספר מן קדם ⟨כהנייה וליוויא:
19 ותיהווי עמיה ויהוי קרי ביה כל יומוי חיויי מן בגלל דיליף למדחול
מן⟩ [קדם] יי אלהיה למטור ית כל פתגמיה האיליין וית קיימיה
האיליין למעבד יתהון:

14 לארעׄ] in fine lin: לארעא | אמני] נשווייה M | די] דאית M || 15 ממני תמנון] משווייה תשון M | [ ]] desider in text, omiss ex homoiotel, די יתרעי יי אלהכון ביה מגו אחוכון תמנון עליכון מלך, cf O : די לא] דלא I | מן אחוכון] מא׳ I; אחיכון M || 16 לחוד] להוד I | לאׄ למצרימׄה] sic a *sofer*, leg למצרימה | ויי במימריה] leg לה a *sofer*, leg ויי במימריה | אמר] ומרה דיי׳ אמ׳ M | תוספון] תוסיפון M | למחזור] למח]זר I | הדין תוב עד הדה M || 17 נשים ולא יסטן לבבה] sic; נשין דלא יסטון ליביה N | 18 כד די יתיב] כד ית׳ I | תניי] תנוי primò a sofer, emendt תניי; שבח M | ⟨כהנייה וליוויא⟩] ⟨ ⟩ desider in text; affertur in M; כהנייה וליוואי [...] מן ספר על M || 19 ⟨ותיהווי עמיה ויהוי קרי ביה כל יומוי חיויי מן בגלל דיליף למדחול מן⟩] desider in text, add in M a 2 m; קדם desider | יומוי חיויי] leg יומי חייוי | פתגמיה האיליין וית קיימיה] פתגמי שבח אורייתה הדה וית קיים M.

20 דלא יתקף ליבביה מן אחוי ודלא יסטי מן מצוותה דאוריתה לא לימינה ולא לשמאלה מן בגלל די יאריך יומין על מלכותיה הוא ובנוי בגו עמא בני ישראל:

CAPUT XVIII

1 לא יהווי לכהנייא לליוויי כל בני שבטה דלוי חולק ואחסנה עם ישראל קורבנוי דיי ואחסנותיה יאכלון:

2 ואחסנה לא יהווי ליה ביני אחוי קרבנוי דיי אנון אחסנותיה היך מה דמלל להון:

3 ודין יהווי סדר דיניהון דכהנייא מן לוות ⟨עמה מן לוות⟩ נכסי נכסתה אין תור אין אימר ויתן לכהנה אדרעא ולחייה ארעייה ורקיתה:

4 שרוי עבוריכון חמרכון ומשחיכון ושירוי גזזי עניכון תתון להון:

5 ארום בהון אתרעי יי אלהכון מן כל שבטיכון למקום למשמשה בשם מימרה דיי קדישא הוא ובנוי כל יומיה:

20 מצוותה ... | I ממ׳ [מן מצוותה | M יתרברב ליביה [יתקף ליבביה
עמא בני | I דיא׳ [די יאריך | M פיקודייה לא לימין ולא לשמיל [לשמאלה
I ישר[אל] [ישר׳

18 1 [לליוויי | I ולי׳; M וליוואי׳ [בני שבטה | [prob leg ש׳] I בש׳
M ואחסנותיה [ואחסנתיה | I קורבניא [קורבנוי | I חלך [חולך
2 מה דמלל | M מימריה דיי׳ הוא אחסנתיה [קרבנוי דיי אנון אחסנותיה
I; desider in text, omiss ex homoiotel ⟨עמה מן לוות⟩] I מלו׳ [מן לוות 3 | M מה דמלל
ארעייתה [ארעייה | M נכוסי נכיסן [נכסי נכסתה
M | ורקיתה] ita explicit v; desider in N et S verbum וקיבתא quod
habetur in O Ps c TM || 4 חמרכון] [חמ]ריכון | I גזזי [גזי; I גזי
M || 5 בחח] לה׳ | M אתרעי] יתרע׳ | I מן כל] מכל | I למשמשה]
I לשמ׳; M ולמ׳ | M קדישא הוא] הוא M.

6 וארום ייתון ליווי מן חדא מן קורייכון מן כל ישראל מן אתרא
די איתותב לתמן וייתי בכל תוחמדת נפשיה לאתרא די יתרעי ייי:
7 וישמש בשם מימרה דייי אלהיה ככל אחוי ליווי דקיימין ומשמשין
תמן קדם ייי:
8 חלק כחלק יכלון בר מן מותרי קורבנוי דאחסינו להון אבהתהון:
9 ארום אתון עללין לארעא דייי אלהכון יהב לכון לא תלפון
למעבד כמרחקתהון דאתרא "אינון:
10 לא ישתכח ביניכון גבר מעבר בריה וברתיה בנורא לא קסמי קסמין
ולא חדודי עינין ולא נטורי נחשין ולא חרשין:
11 וחברי חבורין בישין ושאלי אובה ומסקי זכורון ותבעין אולפן מן
מיתייה:
12 ארום סני ומרחק קדם ייי כל דעבד אלין ובגלל מרחקתה האלין
ייי אלהכון טרד יתהון מן קדמיכון:

6 קרייכ' [קורייכון | I מח' [מן חדא | M ליוואי בהדה [ליווי מן חדא
די הנון תותבין [די איתותב לתמן וייתי בכל תוחמדת | I דאי' [די איתותב | I
[ליווי 7 || M מימריה [ייי | I דית' [די יתרעי ; M תמן וייתה כל תוח'
ליוואי M ; 8 [חלק [vel חול'] חל' M; circellus mendose positus
super חלק ex «incipit» hebr | ˙בר] ˙ vid delt ab autore var lectionum;
חל[ק'] M, prob leg חלק [בר מן] ¦ אבהתהון [מותרי ... זבונייה דזבינו
... ממותרי קורבניא דיכלון כהניא דאוריתו להון cf Ps ! M לה על אבהתה
" superadd a *sofer;* [דאתרא "אינון 9 || אלעזר ואיתמר אבהתכון
ולא חדודי | M בכון דמע' [ביניכון גבר מע' 10 M דאומייא ההנון
עינין] c 440 Nu R C¹ leg חרורי ..., cf M. Jastrow, *Dict.* sub verb
חרודי; N Ps 440 Nu R C¹ falsò interp TM מְעוֹנֵן ut עין loco || ענן
[זכורון | M ואסרי חוון ועקרבין וכל מיני רחשין ש' + [וחברי ... ושא' 11
ita *sofer* scripserat, זכורון postea; זכורין M || 12 [סני | M מן דסני
ייי] + אלהכון M | [אלין | M אליין [ובגלל | M ומבגלל I.

13 עמי בני ישראל שלמין תהוון בעבדה טבה עם ייי אלהכון:
14 ארום אומייה האיליין די אתון משצי יתהון לחדודי עיינין ולקסמי
קסמין אנון שמעין ואתון עמי בני ישראל לא כוותהון יהב לכון ייי
אלהכון:
15 נבי מן ביניכון מן אחיכון כוותי יקים לכון ייי אלהכון למלוי תהון
שמעין:
16 ככל מה די שאלתון מן קדם ייי אלהכון בטורא דחורב ביום
התכנשות קהלה למימר לא אוסף למשמע ית קל־ממרה דייי אלהן
וית אשתה רבתה הדה לא אחמי תוב ולא אמות:
17 ואמר ייי לי אמר משה הא שפר ותקן כל מה די מלילו:
18 נביא אקים להון מן גו אחיהון כוותך ואישווי דבירוי בפומיה וימלל
להון ית כל מה די אפקד יתיה:
19 ויהוי גברא די לא ישמע לדיברוי די ימלל בשם ממרי אנה במימרי
מתפרע מיניה:
20 לחוד נבייא די יזיד לממללא פתגם בשם ממרי ית מה די לא
פקדית יתיה לממללא ודי ימלל בשום טעוון אחרניין ויתקטל נבייא
ההוא:

13 תהון קדם ייי [טבה עם ייי | M שלמים בע׳ [שלמין תהון בעבדה
14 M || [לחדודי עיינין | M ירתין [משצי | I דא׳ [די אתון
cf v 10; a *sofer* | י׳ [אנון | M [ול׳] קסומייה [ולקסמי קסמין | M [לח׳] עייניה
[לא כוותהון ... אלהכון | M 1.° ואת לא כוותהון [ואתון עמ׳ ב׳ יש׳ לא כוות׳
מבינ׳ [מן ביניכון מן אחיכון 15 || M לא כן יהב בחולקך ייי אלהך
[ככל 16 || M למ׳ תשמעון [למלוי תהון שמעין | M דכ׳ [כוותי | I מא׳
דכ׳ M; circellus vid mendose positus, et דכ׳ vel est repetitio ejusdem
M v 15 vel leg דש׳, nempe [אלתן]ככל דש, absque מה [די שאלתן
כנשות [התכנשות | M בחורב [בטורא דחורב | M תשאלון [שאלתון | I דש׳
[ואמר 17 || M עוד ולא נמות [תוב ולא אמות | M למשמע [למשמע | M
M | טבאת מלילו כל מה [הא שפר ותקן כל מה | mendose in text ואמר :
דכוותך [כוותך ... בפומיה | I מגי [מגו leg] [מן גו 18 || I דמ׳ [די מלילו
mendose : אפקד [אפקד : | M עמהון [להון | M ואשר פתגמי בפומיה
in text || 19 [די לא | I דל׳ [די ימ׳ | I דימ׳ [מתפרע | I את׳ I; אתפ׳
M || 20 להוד [לחוד | I דיז׳ [די יזיד | I דיז׳ [בשם ממרי | M בשמי [די
[לא דלא I | ימלל [ימלל M.

21 וארום תאמרון במחשבת לבבכון אכדן נדע פתגמא די לא מלל
יתיה ממרא דייי:
22 די יימלל נבייא בשם ממרה דייי ולא יהווי פתגמא ולא יתי הוא
פתגמא די לא מלל יתיה בזידינו מליל יתיה נבייא לא תדחלון
מיניה:

CAPUT XIX

1 ארום ישיצי ייי אלהכון ית אומייא דייי אלהכון יהיב לכון ית
ארעהון ותירתון יתהון ותשרון בארעהון ובבתיהון:
2 תלת קרוין דשיזבו תפרשון לגוֹוך בגו ארעכון דייי אלהכון יהב
לכון למרת יתה:
3 תכוונון לכון אורחא ותתלתון ית תחום ארעכון די יאחסן יתכון ייי
אלהכון ויהווין לכון למערק לתמן כל דקטיל בשלו:
4 ודן עסיק קטולא די יערק תמן ויחי די יקטול ית חבריה בלא ידע
והוא לא הוה סני יתיה לא מן דאתמול ולא מן דקדמוי:

21 במחשבת לבבכון] בלבביכון M | אכדן] איכדין I; היך כען נדע M | פתגמא] [פ'] ית I | די לא] דלא I | מלל] transp דייי M ad v 22: בשם ממרה דייי et ממלל M | יתיה] [יתיה] I | In margine habetur ממלל דייי; in text מלל יתיה ממרא דייי || 22 בשם ממרה דייי] cf v praec | תדחלון] תוֹעון M; תדחלון M delt ab ipso scriba var lectionum.
19 1 בארעהון] בקורייהון M || 2 קורין] קורין I | לגוֹוך] " a *sofer;* leg לך | אלהכון יהב] יהב I || 3 אורחא] באר I | יאחסן] דקטיל M | ויהווין] ... דקטיל למיעירוק תמן כל דקטל M | יחסן בתקיף דלא [בשׁ'] M; cf 4,42 || 4 יתיה] לה M | בשלו] דיק' I | מן דאתמול] מדא' I | מן דקדמוי] מדקדמוי I.

5 ודי ייעול עם חבריה בקורשא למקטב קיסין ו(ת)דחף י(ד)יה
בסיקורא למיקוץ קיסא וישמט פרזלא מן קיסה ויארע ית חבריה
ויקטל יתיה הוא יעריק לחדה מי קרייתה האליין וייחי:
6 דלא ירדוף תבע אדמא בתר קטולה ארום יזדעזע לבביה ויארע
יתיה ארום תסגי לאֹ אורחא ויקטל יתיה ויתחייב בנפשה ולה לית
סדר דין דקטולין ארום לֹה הוה סני יתיה לא מן דאתמל ולא מן
דקדמוי:
7 בגין כדן אנה מפקד יתכון למימר תלת קורי שיזבו תפרשון לכון:
8 ואין יפתי יי אלהכון ית תחומיכון היך מה די קיים לאבהתכון ויתן
לכון ית כל ארעא די מלל למיתן לאבהתכון:
9 ארום תטרון ית כל מצוותה הדה למעבד יתה דאנה מפקד יתכון
יומא הדין למרחם ית אולפן אורייתה דיי אלהכון ולמהלכה
באורחן דתקנן קדמוי כל יומיא ותוספון לכון תוב תלת קורי שיזבו
על תלתי קרייתה האיליין:
10 ולא ישתפך אדם זכי בגו ארעכון דיי אלהכון יהיב לכון לאחסנה
דלא יהווי עליכון חובת שפיכות אדם זכי:

5 ודי ייעול] ודיע׳ I | בקורשה] leg c 440 Nu R Ps O בחורשא | למקטב] למקטוע M | ו(ת)דחף] c Ps; ויזדחף in text; ויתקוף M c 440 | יד(ד)יה] יתיה in text | בסיקורא] < securis | פרזלה ... למיקוץ] sic in Nu R | מי קרייתה] I ויירע | ויארע] M למיקטוע קיסין וישמוט בורזלה ירדף תבוע] מק׳ ;מן ק׳ I; קורייתה [מן] M || 6 ירתע] M c 440; sed delt ab ipso autore var lect | דמא] I יזדעזע | אדמא] M | לאֹ] sic a *sofer* pro לה; cf infra · סגת א׳ M | תסגי ... I ויירע | ויארע] M ויקטול יתיה נפש ... בנפשה] לֹה] sic a *sofer* pro לא; cf praec לאֹ | הוה סני׳ יתיה] circellus vid mendose positus; סני הוא לה M | מן דאתמל] I מא׳ | מן דקדמוי] I מלק׳ || 7 קורי] קוריין I primo sed ab ipso I emendt קוריי; M קוריין || 8 תחומיכון] I ׳מכון | די מלל] I דמ׳ || 9 יתה דאנה] I דאנה | M יתהון די א׳ | דאנה] I דין | הדין] I א׳ | M ׳חה | באורחן] M למרחום | למרחם] I תוב תלת | קרייתה] I קריי | קורי] M עוד תלת קוריין דשיז׳ | קורי שיזבו M; I delt ab ipso scriba var lectionum || 10 אדם 1.°] I דם | לאחסנה] אחס׳ M c Ps O | אדם 2.°] דם M.

11 וארום יהווי גבר סני לחבריה ויכמן לה ויקום עלוי ויקטול יתיה
ויתחייב בנפשיה ויעדוק מן לחדה מן קריתה האיליין:
12 וישלחון חכימי קרייתה ויסבון יתה מן תמן וימסרון יתיה בידוי
דתבע אדמא ויקטל יתיה:
13 ולא יחוסן עייניכון עלוי ותבערון שפוכי אדמה זכייה מן ישראל
וטב לכון:
14 לא תארע תחומא דחברך מה דאתקינו קדמייה באחסנתכון די
תאחסנון בארעכון דיי אלהכון יהב לכון למירת יתה:
15 לא יקום סהד בגבר לכל חובה ולכל סרחון בכל סרחון די
יתחייב על פם תרין סהדין או על פם תלתה סהדין יקום פתגמא:
16 ארום יקום שהד דשקר בגבר למסהדה עלוי סחדי דשקר:
17 ויקומון תרין גברייה דאית להון דינה קדם יי לקדם כהנייה ודייניה
די יהוון ממגיין ביומיא האינון:
18 ויתבעון דייניה יאות והא שהד דשקר הוא שהדה שקר אסהיד
באחוי:

11 ויכמן לי M | ויכמון עלוי [ויתחייב בנפשיה M | נפש [מן לחדה M | מן del c Ps, O, S; לחי I | מק' [מן קריתה I || 12 קור' [קרייתה I; דתבוע [דתבע I | מת' [מן תמן I | superadd a *sofer* ' [יתה M | קרתה M | דמ' [אדמא I | ויתקטל [ויקטל יתיה I || 13 ולא [ולא יחוסן עיי' ותשיצון חובת שפיכות אדמה [ותבערון ... מן ישראל M | תחוסן עיי' cf [תארע I || 14 מי' [מן ישראל I | דמ' [אדמה M | זכייה מן ישר' vol II, p 21*; תשני M | דאתקינו [דאתקינו | די א' [מה ... באחסנ' | די תחם יתיה קדמאי M || למירות [למירת M | [די] תחסנון I; דת' [די תאח' I | 'נו' M; באחסנותכון 15 [סהר בגבר [ס'] חד בגבר M | סרחון [1.° סרחון | סרחונין M | [סרחון די ... תרין 1.°, 2.° | מימר [1.°, 2.° M | פם M | סרחון חובה דאיתחייב על מימר תרין cf 17,6 || Variae lectiones Dt 1,1-19,15 ab uno eodemque scriba rubro atramento sunt exaratae, una excepta מימר M 2.° 19,15; adnotationes 19,16-20,5 procedunt ab ipso librario sed nigro atramento || 17 [גברייה M | גוברין | דינה M | מצו [לקדם M | קד' I; וקדם M | [האינון M | ההנון M || 18 [יאות M: הא טבאית | הא del vel postp | שהדי [שהדו leg] דשקר אסיד שהדו דשקר אסיד [שהד ... באחוי באי M.

19 ותעבדון לה היך מה דאתחשב למעבד לאחוי ותבערון עבדי
בישתה מן ביניכון:
20 ומה דאשתיירו ישמעון וידחלון ולא יוספון למעבד תוב כפתגמא
בישה הדין ביניכון:
21 ולא ייחוסן עייניכון נפש תשלומי נפש עין תשלומי עין שן תשלומי
שן [יד תשלומי יד] רגל תשלומי רגל:

CAPUT XX

1 ארום תפקון לסדרי קרבה על בעלי דבביכון ותחמון סוסוון
ורוכביהון עם סגין מנכון לא תדחלון מנהון ארום ייי אלהכון עמכון
דאפיק יתכון פריקין מן ארעא דמצרים:
2 ויהוי כד תקרבון לסדרי קרבא ויקרב כהנה וימלל לעמא:
3 ויאמר להון שמעון כען ישראל אתון קריבין יומא הדין לסדרי
קרבה על בעלי דבביכון לא יתבר לבביכון לא תדחלון ולא
תפחדון ולא תתברון מן קדמיהון:
4 ארום ייי אלהכון דאיקר שכינתיה מדברה ביניכון למסדרה לכון
סדרי קרביכון עם בעלי דבביכון למשיזבה יתכון:

19 דאתחשב] דאיתחשד M | מן ביניכון] מב׳ I || 20 דאשתיירו] דמשתיר M | תוב] עוד M | בישה הדין] הדה מן בישה M || 21 ייחוסן] יסן׳ I; תחוסן M | [יד תשלומי יד] desider in text.

20 1 בסעדכון די א׳ [עמכון דאפיק | ורכבין] ורכבין M | דאפיק] דיא׳ I | מן ארעא] מא׳ I || 2 כד תקרבון] בזמן די תקרבון M | תקרבון] די ת׳ I | ויקרב] ׳רוב I | לעמא] לוות עמא׳ M || 3 שמעון] ׳ער sic I | לבכון] לבביכון I | הדין] קרב׳ I | קריבין] תתברון] תשרתתון M: cf תירתתון Ps in hoc v || 4 דאיקר] [vid leg תירתתון] שכינתיה מדברה ... למס׳ דמדבר קדמיכון למ׳ M: circellus vid mendose positus | למשיזבה] ולמ׳ M.

5 וימללו סרכיה עם עמא למימר מן הוא דן גברא דבנה בית חדת
ולא שכליל יתיה ייזיל ויחזור לבייתיה דלא ימות בסדרי קרבה
וגבר אחרן ישכליל יתיה:
6 ומן הוא גברא די נצב כרם ולא אפריק פירוי יזיל ויחזור לבייתיה
דלא ימות בסדרי קרבא וגבר אחרן יפֹק יתיה:
7 ומן הוא גברא די אריש אתה ולא נסב יתה יזיל ויחזור לבייתיה
דלא ימות בסדרי קרבה וגבר אחרן יסב יתה:
8 ויוספון סרכייה למללה עם עמא ויימרון מן הוא גברא דדחל מן
חובוי וליביה תביר על עבידתיה יזיל ויחזור לבייתיה ולא יימסי
ויתבר ית לבהון דאחוי כלבביה:
9 ויהוון כד ישלמון סרכייה למללה עם עמא וימנון רברבניה
חיילוון ברישי עמא:
10 ארום תקרבון לקריה למסדרה לקובלה סדרי קרבה ותכרזון
עלווה מילין דשלם:

5 וימללו] ילון M | עם] לוות M | דן גברא] גב׳ I | דא] דן גברא M: ex v 7 [ריש] דא, vel leg [גב]רא ? | דבנה] די ב׳ I | ייזיל] ילך M | ויחזור] יח׳ I | [דרי] לס׳ I; cf v seq || 6 Variae lectiones 20,6-15 ab ipso scriba sed iterum rubro atramento | הוא] + דן M | אפריק] פרק יתיה יזל ויח׳ M | [אפריק פירוי יזיל ויחזור] דנ׳ I | [בסדרי] לס׳ I; cf v praec | [יפֹק יתיה] פרקה מן כהנה M | [פירוי] superadd a *sofer;* [י׳] פרק M 1.°; יפרקנה(?) M 2.° || 7 [גברא די אריש] מן הוא גברא M | לוות] [עם] M || 8 נסב] [יסב] M | דן גברא די ארס מן גברא דדחלה ותביר ליבה מן חובה ד(?)ביידיה יהך ויחזור [...] כלבביה prob [עבידתיה] M | לבייתיה ולא יגרום לאחוי לתברא לבהון היך לביה I | לבבהון] [לבהון] M | יח׳; I | [יימסי] ימ׳ I | עיבֹ; emend עבירתיה כליביה] M || 9 [ויהוון] prob emend [ויהוי] | [ישלמון] חסלו M | לוות] [עם] M | [חיילון ... וימנון] M || 10 [לקובלה] ומנון רברבי חילוותה I. עליה] [עלווה] | M ותקרון עליה [ותכרזון עלווה] | M עליה

ספרייה
עמך רבקה הישראלי חשלם
מתמטיקה וזיה חלמודית
יד הרב הרצוג, ירושלים

11 ויהווי אין שלם תענה יתכון ותפתח לכון ויהווי כל עמא די ישתכחון
בגווה יהווי לכון למסקי מסין ויפלחון קדמיכון:
12 ואן לא תשלם לכון ותסדר לקבליכון סדרי קרבה ותקפון עליה:
13 וימסר יתה ייי אלהכון בידיכון ותקטלון ית כל דכורה לפתגם
דחדב:
14 לחוד נשייה וטפלייה ובעירה וכל מה די יהווי בקרתה וכל
⟨עדיתה⟩ תבזון לכון ותיכלון ית ביזת בעלי דבביכון דיהב ⟨לכון⟩
ייי אלהכון:
15 כדן תעבד לכל קרייתה דרחיקן מנכון לחדה די לא מן קרי
אומייה האליין אנון:
16 לחוד מן קורייתהון דאומייא האליין דייי אלהכון יהב לכון אחסנה
לא תקיימון מנהון כל נישמה:
17 ארום משיצייה תשיצון חתיי ואימוריי כנעניי ופריזיה וחיוויה
ויבוסייה היך מה די פקד יתכון ייי אלהכון:

11 [שלם תע׳ [2.° תע׳ ;1.°] מילין דשלם תעני M *bis* | [ותפתח לכון
M | דמשתכחין בה יהוון [די ישתכחון ... יהוי | M ותפתוח לכון פילוחתה
M | ישלמן עמכון [תשלם לכון 12 || M לכון [קדמיכן | M מס׳ [למסקי
עלה [עליה | I לקוב׳ [לקבליכון | M ויעבדון עמכון סד׳ [ותסדר ... סדרי
I || 13 וימסור [וימסר | M || 14 להוד [לחוד | I טפ׳ [וטפלייה | M
[ע׳ תבזון | in text עתידה [(עדיתה) | I כל [2.° וכל | I דיה׳ [די יהוי
[leg תבזון [ביזתה תובן | M דיהב [די יהב | I (לכון)] charact quadrato add
in M | ייי אלהכון לכון [(לכון) ייי אלהכון | M || 15 [כדן תע׳ ... קרייתה
[מן] קוריה; I מקרי [מן קרי | I דל׳ [די לא | M כן תעבדון לכל קרייתה
M | הנון [אנון | M In hoc v desinit rubrum atramentum pro var
lectionibus Dt; exinde adhibetur atramentum nigri coloris. In v seq
alius librarius pergit adnotationem var lectionum || 16 [לחוד
[מנהון כל | M קורייה אומ׳ [קור׳ דאומיא | I מק׳ [מן קורייתהון | I להוד
יתהון חתאי ואמוראי [חתיי ... כנעניי 17 || I נש׳ [נישמה | M כ[ל
I | חי׳ [וחיוויה | M וכנעני ופריזאי וחיוואי ואיבוסאי [כנעניי ... | M וכנעני
ה vid delt | ויבוסייה [די פקד | M דפק׳ [די פקד M.

18 מן בגלל די לא יילפון יתכון למעבד ככל מרחקתהון די פלחו
לטעוותהון דלא תתחייבון קדם יי "להכון:
19 ארום תקפון על קריה יומין סגין למסדרה לקובלה סדרי קרבה
למכבוש יתה לא תחבלון ית אילנה למעברה עלוי כל מין דפרזל
ארום מניה תאכלון ויתיה לא תקצון ארום לא היך הבר נשה
אילנה דאפי ברא למעירק מן קדמיך בשעת עקתיה:
20 לחוד אילנה דאתון ידעין די לא אילן עבד פירין הוא יתיה
תחבלון ותקצון ותבנון כרכומין על קרתה דהיא עבדה עמכון
סדרי קרבה עד זמן דתכבשון יתיה:

CAPUT XXI

1 ארום ישחכח קטיל בארעא דיי אלהכון יהב לכון למירת יתה
קטיל ומטלק באפי ברה לא אתודע מן קטיל יתיה:
2 ויפקון חכימיכון ודייניכון וימשחון לקרייתה די מן חזור חזור
לקטילה:

18 דלא | M [די] עבדו ;I דיפ׳ [די פלחו | M דל׳ [די לא
superadd a *sofer* || א "[להכון | M ותתחיבון קדם ה׳ [תתחיבון קדם יי
19 עליה סודריה [לקובלה ... למכבוש | M תקפון לק׳ [תקפון על קריה
מין דפורי׳ [מין דפרזל | I ליה [לקובלה | M [סדרי leg] קרבא ולמתפוס
M | דפרזל] [ד vid delt et del]; I דברז׳ [תקצון | M תשצון [הבר
אילן חקלא לאיטמרה מן קדמך בכרכה [אילנה ... עקתיה | M כב׳ ;I כבר
M | ציירה | M דאפילו [דאפי in text sed לו delt | למערוק [למעירק | M
I | להוד [לחוד 20 || M קודמכון בשעת עקת׳ [קדמיך בשעת עקתיה
[ותקצון | M למיכל הוא יתי׳ [אילן עבד פירין הוא יתיה | I דיל׳ [די לא
דיהיא [דהיא | M שור מקף ;I, cf Ps קר[קומין] [כרכומין | M ותישרצון
M | דהיא עבדה [ומן דתכבשון | I דע׳ [דהיא עבדה | M די תכ׳ ;I דת׳
M.

21 1 1.° קטיל] [var lect 3.° זקטיל] I קטול [למירת | M למירות | לא
[קטיל יתיה | I יתיידע [אתודע | M לית אנן ידעין מן קטל [אתודע מן קטיל
M | ית קרייתא דאית חז׳ [לקרייתה די מן חזור 2 || I קטל [יתי׳]
I. דק׳ [לקטילה

3 ותהווי קרתה די קריבה לקֹילה ויסבון חכימי קרתה ההיא עגלת
ברת תורין די לא אתפלח בה די לא סלק עליה שעבוד דניר:
4 ויחותון חכימי קרתה ההיא ית עגלתה לנחיל דבייר די לא אתפלח
ביה ולא יזדרע ויקטלו תמן ית עגלתה בנחלה:
5 ויקרבון כהנייה בנוי דלוי ארום בהון אתרעי ייי אלהכון למשמשה
קדמוי ולמברכה בשם ממריה דייי קדישה ועל מימר פומהון יהווי
כל דין וכל מכתש:
6 וכל חכימי קרתה ההיא דקריבין לקטילה יסחון ית ידיהון על
עגלתה דקטילה בנחלה:
7 ויענון ויאמרון ידינן לא שפכן ית אדמא הדין ועינין לא חמון יתה:

3 די קריבה] דקריבה M | לקֹילה] ט superad a *sofer* | ברת] בת I בגווה] בה M | אפלח] אתפלח I; ית׳ 1.°, 2.° I דל׳ 1.°, 2.°] די לא M | בנולא] עליה | [ביה] prob transp ad v seq [נאל]; integer text vid leg בנאלא שעבוד דניר [leg ׳יחת] דלא סליק עלה דכר ולא אטרחא; cf Jastrow, sub נאלא || 4 ויחותון] וינחתון M | דבייר] בייר M | די יז[רע] יזדרע M | אפלח ביה] אתפלח ביה I | ית׳ אתפלח] דל׳ I | לא ויקטלו] ויקטלון I; [ex TH זועפרו] ויקטרון M; cf דקטורה v 6 || I | 5 אתרעי] ית׳ I | למשמשה] לשמ׳ I | קדמוי] יתיה M | קדישה ועל ע[ל] M | ריב דין] I וכל מצו מכתש] M || 6 יסחון] ישזגון M | דקטילה] [leg דקטירה] דקטורה M; cf v 4 || 7 שפכן] ׳כו I; שפכו M | אדמא] דמא I | חמן יתיה] דשפך יתיה [vid corrupt] דידן [חמ׳] M; cf דדין דשפך 440; דְמִן דִין דיש׳ Nu R; N idem ac 440 absque punctis.

8 כהנייא יימרון כפר לעמך ישראל די פרקת יי ולא תשוי חובת
שפיכות אדם זכיי בגו עמך ישראל ויתכפר להון אדמה הדין:
9 ואתון תבערון ⟨אדמה זכייה מן ביניכון ארום תעבדון⟩ מה דשפר
ותקן קדם יי:
10 ארום תפקון לסדרי קרבה על בעלי דבביכון וימסר יתהון יי
אלהכון בידיכון ותשבון מנהון שבייה:
11 ותחמי בשביתה איתה שפירת חזוון ותתרעי בה ותיסב יתה לך
לאיתה:
12 ותעל יתה לגו ביתך ותספר ית ראשה ותצמי ית טופרייה:
13 ותעבר ית לבושיה שביתה מן עלווה ותיתב בגו בייתיך ותבכי ית
אבוה וית אמה ירח דיומין ובתר כדן תיעול לוותה ותזדמן לוותה
ותיסב יתה לך לאתה:
14 ויהווי אין לא תתרעי בה ותשלח יתה ברשות נפשה ומזבנה לא
תזבן יתה בכסף לא תתגר עלה חלף די יהבת רשותך עלה:
15 ארום ייהווין לגבר תרתין נשין חדה רחימא וחדא סנייא וילדן לה
בנין רחימתה ושניתה ויהווי ברא בכורא דסניתא:

8 כהנייא יימרון כפר [עמך | I דיפ׳ [די פרקת | M כפר | M בית + | אדמה [דמה I; + זכייה M || 9 ⟨אדמה זכייה מן ביניכון ארום תעבדון⟩ [מה דשפר | ⟨ ⟩ desider in text; add in M ab alio scriba | ⟨אדמה⟩ in text || 10 וימסר [ימסור M | שביין [שבייה M || 11 [ותחמי I דמה | ותתרעיבה [ותתרעי בה M | חזוון [חזויו M | אתה [איתה M | ותחמון מן I יהא׳; M טופריה [טופרייה M | ותקצץ [ותצמי text || 12 ומוותר [ובתר I דיומ׳ [דיומין M | בכייה [בגו ... I מע׳ [עלווה M כן תעל עלה ותזדמן לוותה לך [כדן תיעול ... I [ומבתר leg] | בתר [חלף M לא תעביד בה פרגמטייה (πραγματεία = negotium) | [לא תתגר עלה I יתה [בה M איתרעית [תתרעי 14 || I יתו׳ [לאתה דסניתא | I בוכרא [בכורא I ׳נייתה [ושניתה 15 || I דיה׳ [די יהבת דסניתא a scriba var lectionum; ׳נייתא I; לס׳ M.

16 ויהווי ביומא די יחסין ית בנוי ית מה די יהווי לה לית הוא רשי
למקדמה ית ברא דרחימתה קדם ברה דסניתה בכורא:
17 ארום ית בכורא ברה דסניתה יקרב למיתן חולק בכופלה בכל
מה די ישתכח ליה ארום הוא שרוי צעריה דידיה הוא סדר דינה
דבכורתה:
18 ארום יהווי לגבר בר סורוון ומורוון לית הוא שמע בקלה דאבוי
ובקלה דאימיה וירדון יתיה ולא ישמע להון:
19 ויתפשון ביה אבוי ואימיה ויפקון יתיה לוות חכימי קרתה ולתרע
בית דינה:
20 ויימרון לחכימי קרתה בנן דין סורוון ומורוון לית הוא שמע בקלן
אכל בבשרה ושתי בחמר:
21 וירגמון יתיה כל עמא דקרתה באבנייה וימות ותבערון עבדי
בישתה מן ביניכון וכל ישראל ישמעון וידחלון:
22 וארום יהווי בגברא סדר חובת דין דקטולין ויתקטל ותצלבון יתיה
על קיסה:

16 דסניתה] M לברא [ברה] I דיה׳ [די יהווי] I דיח׳ [די יחסין
דסנייתא I | בוכרא [בכורא] I | Hic explicit novissimus scriba var lectionum et deinceps, usque ad finem Dt, resumit opus adnotationum primus scriba Dt, qui abhinc utitur atramento nigri coloris || 17 בוכרא [בכורא] I | דסניתה [דסנייתא] I | יקרב [יקדם ישתמודע] M: lectio conflata [למיתן] + לה I: desier in text | [חולק בכופלה] חל׳ ולא [דידיה הוא סדר] I | דיש׳ [די ישתכח] M | תריין הולקין; I בכס׳ [חוי] vel [ייהוי] ס׳ [lectio dubia] [ולה ?leg] M | ליה [דידיה הוא] I | [דבכורתה
[וירדון] M | סרהון ומרוד [סורוון ומורוון] 18 || I בורותה [בו[כ]רותה leg] [ויפקון] M | ית[יה] [ביה] 19 || M יקבל מנהון [ישמע להון] M וילקון
בנן דין 20 || I בי׳ [בית] M | לת׳ [ולתרע] I | לחכימי [לוות חכימי] I | ׳קו
דבשר ושתי [בבשרה ושתי בחמר] M | ברן הדן סרהון ומרוד [סורוון ומורוון
M | ויקטלון יתיה ותשצון עב׳ [ורמות ותבערון עבדי 21 || M דחמר
[מן ביניכון] מבי׳ I || 22 [בגברא סדר חובת דין] leg in ordine M; בגבר
חובה סדר דין M.

23 לא תבית נבלתיה על קיסה ארום מקבר תקברון יתיה ביומה ההוא
ארום ליט קדם ייי כל דצליב ולא תסאבון ית ארעכון דיי
אלהכון יהיב לכון אחסנה:

CAPUT XXII

1 לא תחמי ית תורא דאחוך או ית אמריה טעיין ותכסי עיינך מנהון
מחזרה תחזור יתהון לאחוך:
2 ואין לית ⟨הוא⟩ קריב לאחוך לוותך ולית את חכים יתיה ותעיל
יתיה לגו בייתך ויהווי עמך עד זמן די יתבע יתיה אחוך ותחזר
יתיה לה:
3 וכדן תעבד לחמרא וכדן תעבד ללבושה וכדן תעבד לכל אבידתה
די יאבד מניה ותשכח יתיה לית רשיי למכסייה עיינך מניה:
4 לא תחמי ית חמריה או תורה ⟨דאחוך⟩ מטלקין באורחא ותכסי
עיינך מנהון משבוק תשבוק מה דבלבך עלוי ומפרוק תפרוק ומטעון
תטעון עמיה:

23 מקבר] מקבור M | תסאבון ... ליט] יקר שכינתיה [leg? בזיו] ולא תס׳ [leg מצלב] אצלב M; cf Ps. דיי׳

22 1 יתהון לאחוך] ותפלג נפשך M | ותכסי עיינך] יתה ליה M || 2 ואין] ואם I | ⟨הוא⟩ לית] הוא desider in text, add in M | לית קריב לאחוך] לאחוך dittogr, leg אחוך; לא קריב הוא אחוך M | את חכים יתיה] חכמת ית׳ M | ותעיל] ותכנש M | לגו ב׳] לוותך M | עמך] גבך M | יתבע] תבוע M | יתיה אחוך] אחוך יתיה I || 3 וכדן] כן M 1.°, 2.°; וכן M 2.° | ללבושה] [leg לאסטליתאה] לאסטליתא׳ M; < στολή | אבידתה] יתיה] תיבד מנה M | יאבד מניה] דייב׳ M | די יאבד] ייבידת אחוך M | לית רשיי ... מניה] לך רשו למטמרה יתיה M || 4 חמריה או] לית] M | יתה ⟨דאחוך⟩ תורה] ⟨דאחוך⟩ superadd; leg prob in hoc ordine ית חמריה ותכסי עיינך] נפלין M | מטלקין] ית M | תורה] דאחוך או תורה M; cf v 1 | משבוק] ׳בק I | תשבוק] ׳בק I | דבלבך] די ב׳ ותפלג נפשך I | ומפרוק] ית מה דאית בלבך M | ומטעון תטעון] ׳רק I | מה דבלבך] ׳עון ׳עון I.

5 לא יהווי מני זיינה דגבר על אתה ולא ילבש גבר לבוש דאתה
ארום סני ומרחק קדם ייי אלהכון כל דעביד אלין:
6 ארום יארע קן דצפרין קדמיכון בארחה בכל אילן או על ארעא
גוזלין או בעיין ואמהון רביעה על גוזלייה או על בעייה לא תסבון
אמהתה עם בנייה:
7 משלחה תשלחון ית אמהתה וית בניה תסבון לכון מן בגלל דייטיב
לכון בעלמא הדין ותארכון יומין לעלמא דאתי:
8 ארום תבנה בית חדת ותעבד סייג לאגרך ולא תשווי חובת שפיכות
אדם זכיי לגו בייתך דלא יפול מן דחמי לה למיפל מניה:
9 לא תזרעון כרמיכון כלאים דלא תאבדון מליתה דזרעא די תזרעון
ועללתה דכרמא:
10 עמי בני ישראל לא תרדון בתור ובחמר תריהון קטירין כחדה:
11 לא תלבשון שעטנז עמר וכדן מערבין כחדה:
12 צניפן תעבדון לכון על ארבעתי זבית גוליכון די תתעטפון בהון:
13 ארום יסב גבר אתה ויזדמן לוותך ויסני יתה

5 יהווי] תה׳ I | מני זיינה ... ע׳] מן דגבר ע׳ M | ילבש] id M; sed prob emend ילבוש | סני] ד״ס׳ [leg? מן] מה M | דעביד אלין] עבד אלין M | בעיין] leg ביעין M | יארע] תארע M | דצפרין] צפ׳ M | 6 || תשלחון] תשלח M | מן] ביעין; בי׳ leg | בעייה] ׳התה M | ואמהון] ביעין M || 7 בגלל] מב׳ I | יומין ... בגלל דייטיב] למייטבה לכון ותסגון ייומין M | [leg גפוף] געוף M | סייג] ביית M | בית] 8 || superadd ל | לאגרך] לא׳(= לאגרך) M; circellus mendose positus super ולא | לאג׳ loco דם] לגו בייתך I | בבייתך M | למיפל] ׳פול M || | כלאים] כר]מכ׳ I | 9 כרמיכון] c TM; עירובין O Ps | תאבדון מליתה] עלתה [prob corr תקדשון] תקשון M | די תזרעון] דת׳ I || 10 תריהון] כחדה ... מערבין כחדה M || 11 וכדן] leg וכתן || 12 צניפן תע׳ M 2.° צניפן וציצייתה תעבד לך; M 1.° גדילן דציצית תעב׳ לכ׳ | ארבעתי] M 1.° ארבע גדפי טליתה דטתתעטף [vid leg דתתע׳] בה ... בהון | [די] תכסון ביה; I דתת׳ [די תתעטפון M | צניפת גולי׳ I; ׳תא זוית leg M | cf 110, 440, Nu, R.

14 וישווי עלה עלילן דמילין ויפק עלה שם בישן ויימר ית אתתה הדה
נסבית וקרבית לוותה ולא אשכחית לה סהדוון:
15 ויסב אבוה דרביתה ואמה ויפקון ית סהדוותה דרביתה לוות חכימי
קרתה לתרע בית דינה:
16 ויימר אבוה דרביתה לחכימייה ית ברתי יהבית לגברא הדין לאתה
וסני יתה:
17 והא הוא שווי לה עלילן דמילין למימר לא אשכחית לברתך
סהדוותה ואלין אנון סהדוותה דברתי ויפרשון שושיפה קדם חכימי
קרתה
18 ויסבון חכימי קרתה ההוא ית גברא וירדון יתיה:
19 ויקנסון יתיה מאה סלעין דכסף ויתנון לאבוה דרביתה ארום אפיק
שום ביש על בתולתה ברת ישראל וליה תיהוי לאתה לית הוא
רשיי למשבקה יתה כל יומוי חיוי:
20 ואין קשוט הוה פתגמא הדין לא אשתכחו סהדון לרביתה:

14 עלילן דמילין] [leg ערר] ממלין ערד M; cf Ps ערר דמילין ; [לרביתה] עליה M | [בישן] leg prob בישו; ביש I , [וקרבית] וקרבת M , [סהדוון]
דטליתה קדם חכ' [דרביתה לוות חכ' I ויפיקו [ויפקון 15 | M בתולין
M , עלין [עלילן 17 ; I ושנא [וסני | M דטליתה [דרביתה 16 ; M
אסטליתה [שושיפה ; I יון [סהדוותה ; M הנון [אנון | M בבר' [לברתך
M ; M זחין [סלעין | M ויזמן [ויקנסון 19 || M וילקון [וירדון 18 ;
[ואין 20 || M בתולת יש' [בתולתה ברת ישר' | M דטליתה [דרביתה
M. לטליתה [לרביתה | M אשכחון ;I יש' [אשתכחו | M קושטה [קשוט | I ואם

21 ויפקון ית רביתה לתרע בייתה דאבוה וירגמון יתה עמא דקרתה
באבנייה ויקטלון יתה ארום עבדת מרחקתה הדה בישראל למזנייה
בייתיה דאבוה ותבערון עבדי בישתה מן ביניכון:
22 ארום ישתכח גבר משמש עם אתה נסיבת גבר וימותון לחוד תריהון
גברה דמשמש עם אתתה ואתתה ותבערון עבדי בישתה מן ישראל
23 ארום יהווי רבי בתולה מארסה לגבר וישכח יתה גבר בקרתה
וישמש עמה:
24 ותפקון ית תרויהון לתרע קרתה ההיא ותרגמון יתהון באבנייה
וימותון ית רביתה על עסק די לא צווחת בקרתה וית גברא על
עסק די צער ית אתתה דחברה ותבערון עבדי בישתה מן ביניכון
25 ואין באפי ברה ישכח גברה ית רביתה דמארסה ויתקוף בה גברא
וישמש עמא (ותקטלון ית גברא דשמש עמא) לבלחודוי:
26 ולרביתה לא תעבדון כל מן דעם ביש לית לרביתה סדר דין
דקטולין ארום היך מה די קיים גבר על חבריה ויקטול יתיה ומחייב
בנפשיה כדן הוא פתגמא הדין:
27 ארום באפי ברא אשכח יתה צווחת רביתה דמארשא ולית מן
דמשיזיב יתיה:

21 בייתה ... ויפקון ית טליתה מן תרע בית [ויפקון ית] M | הדה בישראל [
בייתיה [ביש׳ M | ותבערון [יתה׳ M | ותישיצון M | מן ביניכון [מבינ׳ I ||
22 נסיבת [לחוד ¦ M ויתקטלון [וימותון ¦ M יבה׳ | I [ל]הוד [דמשמש
אתתה [אתה I | ותבערון [ותישיצין M ¦ מן יש׳ [מיש׳
23 רבי [ut TM consonant; cf v 28; טלייה M || 24 וימותון [דיש׳ M; cf v 29
I || ותעבדון [דצ׳ I | דלי׳ [די צער I ¦ די לא [דיתקטלון יתהון
מן בינ׳ [מבי׳ I || 25 רביתה [טליתה M ¦ ויתקוף [ויתוקף M | עמא [
(ותקטלון ... עמא) [desider in text ex homoiotel, add in M; leg עמה | leg
(דשמש) I | ריק׳ [...] M; ויתקטל גב׳ [(ותקטלון ית גברא) | leg עמה
ולרביתה ... דקטולין [ולטליתה לא תעבד פתגם ביש לית 26 || I ש׳
מן דעם [מדעם I | די קיים [דקטולה חובה לטליתה M | דקטול I | דק׳ I
ומחייב [ת superadd a *sofer* | בנפשיה כדן הוא פתגמא [נסש
דמשיזיב [דשיזב׳ I. 27 רביתה [טליתה M || כן פת׳ M | וקטיל

28 ארום ישכח גבר רבי בתולה די לא אתארסת ויתפוש יתה וישמש
עמה וישתכחון תריהון:
29 ויתן גברא דמשמש עמה לאבוה דרביתה חמשין סלעין דכסף וליה
תהוי לאתה חלף די צער יתה ולית הוא רשיי למשבקה יתה כל
יומי חיוי:

CAPUT XXIII

1 לא יסב גבר ית אתתה דאבוי ולא יבזי כנף עריתה דאבוי:
2 לא ייעול דפסיק ודמסרס בקהל כנשתה דייי:
3 לא ייעול ממזר בקהל כנשתה דייי לחוד דר עשיריי לא יתחשב
להון בקהל כנישתה דייי:
4 לא ⟨יעלון⟩ עמוניי ומואביי בקהל כנשתה דייי לחוד דר עשריי לא
יתחשב להון בקהל כנשתה דייי עד לעולם:
5 על עסיק די לא אקדימו יתכון בלחמא ובמיא באורחא בזמן
אפקותכון פריקין מן מצרים ודי אגרו עליכון ית בלעם בר בעור
חלמיא דמן ארם נהרים למלוט יתכון:

28 רבי] cf v 23; טליה M | די לא] דל׳ I | אתארסת] ית׳ I; ארסת M | וישתכחון] וישכ׳ I | 29 דמשמש] די שמש M | דרביתה] דטליתה M | חלף] חולף M | די צער] דצע׳ I.

23 1 יבזי כ׳] יפרסם כנפה M | 2 דפסיק ודמסרס] כל דפסיק M 2.° | 3 לחוד] דפסיק] גידה ודמחבל בהתייה; M 1.° וכל דמסרס להוד I | יתחשב] ייעלון M | 4 ⟨יעלון⟩] desider in text, add in margine; יעול M | עמוניי ומואביי] עמונאי ומואבאי M | לחוד] להוד I | די לא] ס׳ I | 5 עסיק] leg ע׳ לעלם | עד לעולם] ייעלון M | יתחשב] דנפקתון; I נפקתון די | אפקותכון] במזון ובמיין M | בלחמא ובמיא] דלא I | מן מצרים] מארעא דמצ׳ I | ודי אגרו עליכון] באר׳ בכון sic M, בארי prob corrupt loco אגרו vel extra debit locum, nempe בכון M 1.° et בארי[מ] M 2.° | בעור חלמיא מן] פתור חלמיה מן M | נהרים] bis in text, sed altera vice in fine lineae.

6 ולא צבא ייי אלהכון למשמע ללוטוי דבלעם והפך ייי אלהכון
לכון ית קללה לברכה ארום רחמכון ייי אלכון:
7 לא תתבעון שלמיהון ולא לטבותהון כל יומי חייכון עד לעלם:
8 לא תרחקון אדומיי ארום אחיכון אנון לא תרחקון מצריי ארום
דיורין הוויתון בארעהון:
9 בנין מה די יתיילדו להון דר תליתי יתחשב להון בקהל כנישתה
דייי:
10 ארום תפקון מישרי על בעלי דבביכון ותזדהרון מכל מילה בישה:
11 ארום יהווי בכון גבר די לא יהווי דכי מן קרי דליליה ויפוק מן
לבר מן משריתה ולא ייעול לגוא משרייתה:
12 ⟨ויהווי לעידוני רמשה יסחי במיה וכמטמעי שמשה ייעול לגו
משריתה⟩
13 ואתר מזמן יהווי לכון לבר מן משריתה ותפקון תמן לברה:
14 וסכיין יהוון קביען במאזני זייניכון והווי במייתבכון לבר ותחפור
ביה ותחזור ותכסי ית מפקניך:

6 ולא צבא ייי אלהכון למשמע ללוטוי דבלעם] M, ut הק׳ [קללה , M [למש]מוע לב׳ | M רחם יתכון [רחמכון ; M לווטייה לברכן [קללה לבוכה ; TM הקללה
יומי | M וטבתהון [ולא לטבותהון 7 | M יומיכון עד לע׳ [חייכון עד לעלם | M הוא 2.° ; M הנון 1.° [אנון 8 | M ולא 2.° [מצריי ; M מצראי [דיורין | M גיורין [די יתיילדו 9 | M לסדרי קרבה [מישרי 10 | M יעלון [יתחשב ; I דיתיילדון
מילה ; M פתגם ביש [בישה 11 | M דל׳ [די לא ; I קראי ל׳ [קרי דליליה | M לא [ולא ; I ממ׳ [מן משריתה ; I ל[בר] [מן לבר 12 | M ויהוי)
[לעידוני ... לגו משריתה] tot v desider in text, add in marg | cf 440, Nu, R 13 | I ממש׳ [מן משריתה 14 | I [וסכיין יהוון leg? ... וסיכין;
[leg במיתכון [במייתבכון | leg ויהוי [והווי ; M וסכינה תהווי קבעה לכון
[במיתבכון] I | ריעייך [מפקניך] M.

15 ארום ייי אלהכון דאיקר שכינתיה מדברה בגו משיריתכון למשזבה
יתכון ולמסור בעלי דבביכון קדמיכון ויהוויין משיריתכון קדישין
ולא יחמי בכון ערייה דמֶילה ולא יחזר איקר שכינתיה מן בתריכון:
16 לא תמסור עבדה למריה די ישתיזב לוותך מן לוות רבוניה:
17 עמכון ישרי ביניכון באתרא די יתרעי בחדה מן קרייכון לאן דשפר
לה לא תונון יתיה:
18 לא תיהווי איתה נפקת בר מן בנתהון דישראל ולא גבר נפק בר
מן בני ישראל:
19 לא תיעלון אגר דזנו ופרוק כלב לבית מוקדשה דייי אלהכון ⟨לכל
נדר ארום מרחקה קדם ייי אלהכון⟩ לחוד תריהון:
20 לא תוזף לאחוך זפו דממון זפו דכסף זפו לכל מֶילה די יתוזף:
21 לבר עממיה את רשי למיזף ולאחוך לית את רשי למיזף מן בגלל
די יברך יתכון ייי אלהכון בכל אושטות ידיכון על ארעא די אתון
עלין לתמן למירת יתה:

15 דאיקר [דיק׳ I ¦ מדברה [שריח M ¦ ולמסור [ולממסור M | מן בתריכון [מב׳ I || ויהוויין [ויהווי M ¦ יחמי [יהוי M ¦ קדישין [ש׳ M ¦ ויהווי M
16 למריה [לריבתה M ¦ די ישתיזב [דיש׳ I ¦ מן לוות [מלו׳ I ||
17 די יתרעי [דית׳ I ¦ לאן דשפר [דש׳ I; [דשפר] (ה)במ M ¦ תונון [
18 איתה [אי]תת [בר׳ I ¦ ברה [מב׳ I ¦ מן בנתהון [תצערן M ¦
19 תיעלון [תע׳ M ¦ דזנו ופרוק [מבנוי דיש׳ I ¦ מן בני ישראל
[prob leg דזנו] M; cf דזנו ופירוג כלב Nu ¦ ופרוק [ריק]ופ I; in
לכל נדר ארום מרחקה מן קדם⟩ [מקדשה ¦ פרג M מק׳ I M leg radix
מרחקה מן⟩ [desider in text ex homoiotel, add in marg ¦ ייי אלהכון]
20 יתוזף ... [וזפו leg] [זפו וזפי מן דסני ומרחק ק׳ M ¦ [קדם
21 יברך ... די [לכל M ¦ כל I ¦ [חפו דיפו vel חפו] דכסף חפו דדהב יזפו כל פתגם די יחף
תהוון מחפין לאחוך עיברייה [למיזף ... די יברך 21 ¦ דית׳ I ¦ [די יתחף
[אושטות I ¦ דיב׳ [די יברך M ¦ לא תזופון מן בגלל יבר׳ M ¦ איש׳ M ¦ [די אתן
[למי]רות [למירת I ¦ דא׳ M.

22 ארום תפרשון פרוש דנדר קדם ייי אלהכון לא תְשהון למשלמא
יתיה ארום מתבע יתבע יתיה ייי אלהכון מן לוותְכון דלא יהווי
בכון חובה:
23 וארום תתמנעו מן למדר לא יהווי בכון חובה:
24 פירוש שפוותכון תטרון ותעבדון היך מה דנדרתון קדם ייי אלהכון
נדבה די מללתון בפומכון:
25 ארום תיעול כאריס בכרמיה דחברך ותאכל ענבים דצורכה
ותשבע ולגו מניך לית איפשר לך למתן:
26 ארום תיעול ⟨כ⟩אריס בקיימתיה דחברך ותקטוף פירוכין בידיך
ומגל דחצד לא תעבר על קיימתה דחברך:

CAPUT XXIV

1 ארום יסב גבר אתה ויפרין ויזדמן לוותה ויהווי אין לא אשכחת חן
וחסד קדמוי ארום אשכח בה עריה דמלה ויכתב לה אגרת שיבוקין
וישוי בידה וישלח יתה מן בייתה:
2 ותפוק מבייתיה ותזיל ותתנסב לגבר אחרן:

22 תפרשון פרוש דנדר] תדרך נדר M | מתבע יתבע] מתבוע יתבוע M | תתמנעו 23 דלא יהווי] דלא אזדהרו M || מן לוותכון] מלו׳ I | מן למדר] מל׳ I || 24 פירוש ... מן למדר] תפסקון מלמִנדור M | בפומכון] מ׳ [בפו]מכון M; מן דמפק מן פומכון תיטרון למיעבד היך מה דתנדרתון דמ׳ [די מל׳ M | קדם יי׳ אלהכון נדיבה היך מה די מלל [forma conflata] M | בכרמה דחברך ותאכול ... לתתן 25 בכרמיה׳ superadd a *sofer;* I || ⟨כ⟩אריס 26 ענבין מה דנפשך בעייה ותשבע ולמאניך לא תשוי M || שובולין מלא ידך ומגל לא תשוי פירוכין ... על קיימתה] באריס in text | על קיימ׳ M.

24 1 ויפרין] < φερνή | ויזדמן לוותה ויהווי] ויפרֹין וישמש עמה ויה׳ M | אגרת שיבוקין] דמלין ויכתוב M | דמלה ויכתב] באפוי M | מן בייתה] מבייתיה I || 2 ותפוק ותתנסב לגבר אחרן] ותזיל ... אחרן M | ותפק מב׳ מבייתיה M | ויתן] דש׳ M | וישוי] ׳רה I; לגב[רה] I.

3 וישני יתה גברא אחרייה ויכתוב לה אגרא דשיבוקין וישווי בידה
ויטרוד יתה מן בייתיה ארום ימות גברא אחרייה די נסב יתה ליה
לאתה:
4 לית הוא רשיי בעלה קדמייה די שבוק יתה למיחזור למיסב יתה
לה לאתה מן בתר דאסתאבת לגבר אחרן ארום מרחקה הוא קדם
ייי ולא תחייבון ית ארעא דייי אלהכון יהב לכון אחסנה:
5 ארום יסב גבר אתה כשירוי לא יפוק לחיל קרבה ולא יעבר עלוי
כל מן דעם בישׁ זכיי מזמן יהווי לבייתיה שתה חדא ויחדי ית
אתתיה די נסב:
6 עמי בני ישראל לא תהוון אסורי חתנין וכלין ולא תמשכנון ריחייה
ארום כל דעבד כדן בחובי נפשן הוא חביל:
7 ארום ישתכח גבר ג⟨נ⟩ב נפשא מן אחוי מן בני [ישראל] ויתג⟨ר⟩
בה ויזבן יתיה ויתקטל גנבה ההוא ותבערון עבדי בישתה מן
ביניכון:

3 ויכתוב] M ויכתב | אגרא דשיבוקין] I ירת שיבוק | ויטרוד] I וישלח
4 די] I ' | לאתה] I דנ' | די נסב] I מביית' | מן בייתיה] M .
בתר ... ארום מרחקה] I [לא]תו | לאתה] M שבק | שבוק] I דשבק | שבוק]
M תסאבון | תחייבון] I דיס' | דאסתאבת] M בתר דסאב יתה ארום מר'
5 כשירוי] M מן שירוי | יפוק] I [י]פק | מן דעם] I מדעם ... | מן דעם
M; ex [וי]חד | ויחדי] M פתגם זכיי יהוי בבייתיה | זכיי מזמן יהווי לבייתיה
verbo חדד, sed fortasse est var lectio pro חדא | די נסב] M דנ' ;
6 חביל ... לא תהוון] [del] ארום צרכי הוא | לא תמשכנון ריחייה ורכבה
נפשא הוא ממשכן ולא תהוון אסורי חתנין וכלין ארום כל דעביד אלין כפר
לא תהוון לית אתון רשיין למיסב משכונה M 1.°; בחיוויה דעלמא דאתי
ריחייה ורכבה גרם [leg ברם] לית אתון רשאין למיהוי אסרין חתנין וכלתין
M 2.° | מלמקרב ארום כאשדיות אדם זכיי הוא מתחשב ונפשתה הוא ממשכן
7 ב⟨נ⟩גבב] in text | נפשא] I נפש | מן אחוי] cf 110, 440, Nu, R ||
ויתג⟨ר⟩] in text; desider omnino | [ישראל]] I מב' | מן בני] I מא'
a *sofer* | בישתה] M בישה | מן ביניכון] I מיבי'.

8 אזדהרו במכתש צרעתה למיטור לחדה ולמעבד ככל מה די ילפון
יתכון כהנייא וליוויא היך דפקד יתכון תטרון למעבד:
9 עמי בני ישראל הוון דכירין ית מה די עבד יי אלהכון למרים
באורחא בזמן אפקותכון פריקין מן מצרים:
10 ארום תוזף לחברך זפו כל מה דעם לא תיעול לגו בייתיה
לממשכנה משכונה:
11 לברה תקום וגבראַ די את מוזף לה יפיק לוותך ית משכונה לברה:
12 ואין גבר מסכן הוא לא תידמוך במשכניה:
13 מחזרה תחזר לה ית משכוניה עם מטמעי שמשה וידמוך בלבושיה
ויצלי עלך ולכון תיהווי זכו קדם יי אלכון:
14 לא תעצי אגריה דאגירה דמסכינה וצריכה מן אחיכון או מן
גיוריכון די בארעכון בקורייכון:

8 אזדהרו] יז׳ I | ילפון] דיל׳ I ; יהון [יחון leg] M | 9 די עבד] M [דפק]דו [דפקד I | ל[יוויא] M: וליוואי [וליוויא
תוזף 10 I ממ׳ [מן מצרים M דנפקתון פריקין [אפקותכון פריקין I ; תחפון [leg c Ps לחבריכון מחפו כל מדנעם [דעם ...
[מה דעם M ; תזופון לברה תקום 11 I מדעם ;מן ד׳ leg משכונה ... לגו בייתיה [לגו בייתיה M לבייתיה לממשכנה משכונה
דא׳ [די את M בשוקה תעמוד [לברה תקום 11 I ׳כניה [משכונה
|| M ידמוך גבך משכונה [תידמוך במשכניה 12 M בשוקה [לברה 2.° | I
משכונה במעליה שמשא וידמוך באיסטליתא ויברך [משכוניה ... תיהווי 13
superadd a *sofer* ; cf 440, Nu, R || ה [אלכון ; M יתך ולך תיהווי
דמסכינה | M תטלום [דאגירה] [תעצי אגריה לאגירה | M תעצון [תעצי 14
דב׳ [די בארעכון ; M דאית [די | I ודמ[סכינה] [וצריכה I | cf 440, Nu, R.

15 ביומיה תתן אגריה ולא יטמע עלוי שמשא ארום מסכן הוא ולאגר
פעליה הוא מסר קדמך ית נפשיה אזדהר לך דלא יצוח עלך קדם
ייי דלא יהווי בתרך חובה:
16 לא ימותון אבהן בחובי בנין ובנין לא ימותון בחובי אבהן גבר
בחובי נפשיה ימות:
17 לא תסטי דיניה דגיורייה ויתמייה ולא תמשכון לבושה דארמלתה:
18 ותדכרון ארום עבדין משעבדין הוויתון במצרים ופרק יתכון ⟨ייי
אלהכון מן תמן בגין כדין אנה מפקד יתכון⟩ למעבד ית פתגמא
הדין:
19 ארום תחצדון חצדיכון בחקליכון ותנשון עמר באפי ברה לא
תחזרון למיסב יתה ולגיוריה לייתמייה ולארמלתה יהווי מן בגלל
די יברך יתכון ייי אלהכון בכל עובד ידיכון:
20 ארום תשמטון זיתיכון לא תיכלון עוללתה מן בתריכון לגיוריה
וליתמי ⟨ולארמלתה⟩ יהווי:

15 ביומה תתן לה אגריה ולא [non patet sed ו ביומיה ... עלוי
יטמע שמשא [יטמע עלוי שמשא ; habetur in TM M 1.° תטמוע על׳
ומן בגין אגריה הוא סבל לך [c TM ליה] ית נפ׳ [ולאגר ... חובה M 2.°
דלא M [נפשיה] דלא יצווח עליכון קדם יי׳ אזדהרו דלא יהוי בכם חובה
בחובי 16 | M דיקבול עלך קדם יי׳ [יצוח עלך ק׳ יי׳ ; cf 440 Nu R
1.°] in text praecedit על delt a *sofer* ; [ובנין לא ימותון ולא ימו׳ בנין I,
sed I mendose ponitur supra «incipit» heb et supra ימותון 1.° בחובי
[נפשיה ימות בחובוי יתקטיל M | 17 [תסטי ita nunc text primum
mendose scriptus I דין גיו׳ [דיניה דגיורייה ; 18 [משעבדין משיע׳
[leg [משוע׳ I ופרק] + ואפק M ⟨יי׳ ... יתכון⟩] desider in text,
additur in margine ⟨מן תמן⟩] מת׳ I ⟨כדין⟩] כן M | 19 [חצדיכון
חצדכון M ; [עמר] עו[מר M תחזרון] תחזור M | יתה] superadd a
sofer : [די יברך] דיב׳ I ; [עובד ידיכון] אושטות ידי׳ M | 20 [תשמטון
תוקרון; בער heb < תיכלון ... בתריכון לגיוריה] תיכלון M תתרון
⟨ולארמלתה⟩] יתהון מן בתריכון לג׳ [leg תבקרון; non תתבקרון Nu] M |
desider in text; affert I | יהוון] יהוון M.

21 ארום תקטפון כרמיכון לא תבערון עוללה מן בתריכון לגיוריה
וליתמיה ולארמלתה יהווי:
22 ות⟨ד⟩כרון ארום עבדין משעבדין הוויתון בארעא דמצרים בגין כדין
אנה מפקד יתכון למעבד ית פתגמא הדין:

CAPUT XXV

1 ארום יהווי דינין ביני גברין ויקרבון לדינה קדם דייניה וידונון יתהון
ויזכון ית זכייה ויחייבון ית מן דחמי ליה למחייבה:
2 ויהווי אין מרדו אתחייב למלקה חייבה וירבע יתיה דיינה וימחי
יתיה קדמוי כמסת חובתיה במניין:
3 ארבעין ימחי יתיה לא יוסף דלא יוסף לממחי יתיה על אלין מחה
רבה ויתבזי אחוך קדמיך:
4 עמי בני ישראל לא תזמון תורה בדרכיה:
5 ארום ישרון אחין כחדא וימות חד מנהון ובר לית ליה לא תתנסיב
אתתה דמיתה לברה לגבר חלוני יבמה יזדמן לוותה ויסב יתיה לה
לאיתה ויבם יתה:

21 לגיוריה ... עוללה] primum M | טוטלוותהון מן בתריכון לג׳ עוללה a *sofer* ' retento | עוללה, dein עוללה
22 [ות(ד)כרון] M יהוון [יהווי | M || ותתכרון in text, ' a *sofer* | משעבדין] [מ]שו[ע׳] I | בארעא] מן א׳ M |
בגין] primum מין a *sofer*, dein ut vid ab ipso *sofer* emendt בגין | כדין] כן M.

25 1 לדינה קדם דייניה | M מצו ביני תריין גוברין [דינין ביני גברין
[וידונון] M לוות דייניה וידונון ; M לוות דיניה חייבה [ית] M | [ית מן דחמי ליה למחייבה
[למחייבה] ד producta a *sofer* super litteram ab ipso erasam ' [דחמי
אית [אין leg] מין דינה [אין ... וירבע יתיה | I אם [אין 2 ' I למת׳
[אין] צורך [צריך cf 440, Nu, R חייבה ;1.° M למלקי רשיעה ויכפתיניה
[אלין 3 || sic mendose in text :כמסת : [כמסת ' 2.° M למלקי וירב׳
בשעת דרכייה [בדרכיה 4 || M מלקות יתירה [מחה רבה ; M אליין
+ [ובר | I מת [prob leg ומת] [וימות 5 ; M; cf 440 [leg דרכיה
M. תיהווי [תתנסיב | M דכר

6 ויהווי בכורה די תולד [יקום] על שמה דאחוי מיתה ולא יתמחק
שמיה מן ישראל:
7 ואין לא יתרעי גברא למיסב ית יבומתיה ותסק יבמתיה לתרע בית
דינה לחכימיה ותימר סרב יבמי למקמה לאחוי שם בישראל לא
צבא למייבמה יתי:
8 ויקראון ליה חכימי קרתיה ומללון עמיה וייקום ויימר לא אתרעיית
למיסב יתה:
9 ותקרב יבומתיה לוותיה לעיני חכימיה ותשלף סנדלה מעילווי רגלה
ותירוק קדמוי ותיעני ותימר כהדן סידרא י⟨ת⟩עבד לגברא די לא
צבה למיבני ית בייתה דאחוי:
10 ויתקרי שמיה בישראל בייתה דשלפי סנדלה ומבטלה מצוות יבומה:
11 ארום יתנצון גבריה כחדה גבד ואחוי ותקרוב אתתה דחד מנהון
למשיזבה ית בעלה מן ידוי דדין דמחי יתה ותפשוט ידה ותתוקף
בבית בהתתיה:

6 בכורה] בוכ׳ I ; תולד] תלד M | [יקום] O Ps; < דת׳ I ; די תולד] in text et in marg ; מיתה] דן דמית M , יתמחק] ימ[חק] I || 7 יבומתיה] ליב׳ I transp loco סרב , ית יבומתיה M | ויסוק] ותסק ; I יבמי מאן יבמי להקים לאחוי [leg לאחיו] שם בישראל לא אבא [אבה TM] ...] יתי || ותימר בלישן בית קודשא קדמי׳ יבמי M lingua hebr, cf Ps qui legit superadd a *sofer;* 8 ויקראון] ויקרון M ; קרתיה ומללון עמיה] אתרעיית למיסב יתה ; I ׳לו ומללון] M קרתה וימללון עמה חפצתי לקחתה M lingua hebr || 9 ותקרב ... ותשלף] ותקרוב יבמתה לוותיה ותטלע סנדליה [σάνδαλον] רגליה] ותשלף ... רגלה M | קדם חכימייה ותשלוף ככה יעשה לאיש אשר לא יבנה את בית] כהדן סידרא ... דאחוי M | ימינה אחיו M, lingua hebr | ידעבד] in text ; לגברא] לגבר M || ⟨ת⟩עבר] דשלפי 10 primum a *sofer* דשלפה, deinde ut vid ab ipso *sofer* emendt ;דשלפי שלופי׳ M , מצוות יבומה] מצוותה דיב׳ M | cf 110, 440, Nu, R ; 11 גבריה] גוברין M | ותקרוב] ריק׳ M | למשיזבה] לש׳ I | ותתוקף] תקף[ות] I c 440, Nu, R ; בבית בהתתיה] ותפשוט] ריפשט M ; [leg קוט׳] קוטני׳ [בב׳] M; בבית קשנוי 440; בבית קיסטי Nu R; בבית קטנוי C[1]; sed leg juxta Jastrow, בבית קִיסְטֶמִיה.

12 ותקצון ית כף י⟨ד⟩ה לא יחוסן עייניכון:
13 לא יהווי לכון בכיסיכון מתקל רב ומתקל זעיר מתקל רב למהווי
נסב בה ומתקל זעיר למהווי יהב בה:
14 לא יהווי לכון בבתיכון מכלה רבה ומכלה זעירה מכלה רבה
למיהווי נסב בה ומכלה זעירה למיהווי יהב בה:
15 מתקלין שלמין וקשיטין יהווי לכון מכלן שלמן וקשיטן יהווי לכון
מן בגלל די יארכון יומיכון על ארעא דיי אלהכון יהיב לכון:
16 ארום סני ומרחק קדם יי אלהכון כל דעבד אלין כל דעביד
שקר:
17 עמי בני ישראל הוון דכירין ית מה די עבדו לכון דבית עמלק
באורחא בזמן אפקותכון פריקין מן מצרים:
18 די ארעו יתכון באורחא והוון מקטלין בכון כל דהוה לביה מהרהר
מן בתר ממרי ה⟨וו⟩ה ענגא פלט יתה ודבית עמלק קטלין יתיה
ואתון עמי בני ישראל הויתון לעיין ומשלהיין ולא דחילו דבית
עמלק מן קדם יי:

12 ותקצון] ותקצצון M | י⟨ד⟩ה] יתה in text | יחוסן] ס׳ון I | עייניכון] עלוי + M, cf LXX, Peš, Vulg | 13 מתקל רב ... יהב בה] מתקלין רברבין למיהווי זבן בהון ומתקלין זעורין למיהווי מזבן בהון M; cf 110, 440, Nu, R | 14 מכלה רבה ... יהב בה] מכלן ומכלן זעירה למיהווי זבן בה ומכלה זעירה למיהווי מזבן בהון [leg זבה] M | 15 יהווי 1.°] יהוון M 1.° | שלמן] רבן M | יהווי 2.°] יהוון M 2.° | 16 סני] דסני [prob leg מן] מה M | יארכון יומיכון] יסגון יו׳ M | 17 דכירין] דכירין M: ut vid primum | אפקותכון] דע׳ I | די עב׳] זהירין | 18 די ארעו] דיע׳ I; דערעו M | מן בתר] די נפקתון פ׳ M | ה⟨וו⟩ה] ההה in text a *sofer* | מב׳ I; בתר M ç 110, 440, Nu, R | קטלין] מקבלין יתה ומקטלין M | יתה] י superadd a *sofer* | לעיין ומשלהיין] דחילו M | דח׳ I | cf 110, 440, Nu, R.

19 ויהווי בזמנה די יניח יי אלהכון יתכון מן כל בעלי דבביכון מן
חזור חזור בארעא דיי אלהכון יהיב לכון אחסנה למירת יתה
תשיצון ית דוכרנייה דעמלק מן תחות שמיא עמי בני ישראל לא
תנשון הוון דכירין:

CAPUT XXVI

1 ויהווי ארום תיעלון לארעא דיי אלהכון יהב לכון אחסנה ותרתון
יתה ותשרון בגווה:
2 ותיסבון מן שירוי בוכרת כל פירי ארעא די תייתון מן ארעכון דיי
אלהכון יהב לכון ותשוון בסלה ותזלון לאתרא די יתרעי יי
אלהכון למשרייה איקר שכינתיה תמן:
3 ותיתון לוות כהנא די הווי ממני כהנא רבא ביומיה האינון ותימרון
לה אודינן ושבחינן יומא הדין ושבחין יומא הדין קדם יי אלהן
ארום עלינן לארעא די קיים יי לאבהתן למיתן לן:
4 ויקבל כהנא סלא דביכוריה מן ידיכון ויצנע יתיה קדם מדבחה
דיי אלהכון:
5 ותענון ותימרון קדם יי אלהכון לבן ארמייה סבר למובדה לאבונן
יעקב מן שירויה ושיזבת יתיה מן ידיה ונחת למצרים ואתותב תמן
בעם זעיר ואיתברך והוה תמן לאומה רבה ותקיפה ומסגייה:

19 בזמנה די יניח [בזמן דיניח M ; די יניח] דינ׳ I | יתכון] לכון M
דבית [דעמלק M ; דוכרנה [דוכרנייה M | ירות [למירת I מכ׳ [מן כל
M. הוון זהירין לא תנשון [לא תנשון הוון דכירין . I מת׳ [מן תחות . I עמ׳
26 2 [בוכרת בכרת M | פיריה דא׳ [פירי ארעא M | פיריה M | [די תייתון
[איקר ; I דית׳ [די יתרעי ; I בא׳ [לאתרא . M בארע׳ [מן ארעכון I דת׳
[כהנא רבא ביומיה M | די יהווי vel leg ;דיהווי] די הווי 3 | יקר M
[ושבחינן יומא הדין] in repetitione horum verborum M כהן רב ביומ׳
initio pagellae seq habetur ושבחין יומא הדין sed praeferenda prima
lectio quam afferunt 440 [ושבחינן] et Nu, R | [די קיים I דק׳ | [יי
עם לבן ארמייה פלח [אלהכון לבן ... ואתותב 5 | M מימריה דיי׳
אבונן יעקב מן שירוייה ובעה לבן ארמייה למקטול יתיה וערך ונחת למצריימה
I. שרגיה [leg שרויה] [שירויה M | ואתו׳

6 ואבאישו לן מצריי וצערו יתן ושוון עלינן פלחן קשי:
7 וצלינן קדם ייי אלה אבהתן ושמיע קדם ייי קל צלותן וגלי קדמוי
ית צערן וית שעבודן וית דוחקן:
8 ופרק ואפק יתן ייי פריקין מן מצרים בידה תקיפה ובאדרע מנטלה
ובחזוין רברבן ובאתין ובפרישן:
9 ואעיל יתן לארעא הדין[1] ויהב לן ית ארעא הדא ארע עבדה פירין
טבין נקיין כחלבה וטעימין כדובשא:
10 וכדון הא אייתינן ית שרוי בוכרת כל פירי ארעא מן מה די יהבת
לן ייי ותצנעון קדם ייי אלהכון [ותסגדון קדם ייי אלהכון]:
11 ותחדון בכל טובה די יהב לכון ייי אלהכון ולאינשי בתיכון אתון
וליוויי וגיורייה די ביניכון:
12 ארום תשלמון למעשרה ית כל מעשר עללת[כ]ון בשתה תליתייה
דהיא שנת מעשר מסכינייה ותתנון מעשרה קדמייה לליוויי ומעשרה
מסכינייה לגיורייה [ליתמיא] ולארמלתה וייכלון בקורייכון וישבעון:

6 [ואבאישו לן מצראי] M ‖ 7 [ושמיע ... צלותן
שעבודן] I ית צע' [ית צע' I בק' [קל M ושמע מימריה דיי' בקל צלותן
מימריה דיי' [ייי 8 ‖ I דח[קן] [דוחקן M עמלן ית דחקון [ית דוחקן
M מן מצרים] ממ' I ביד [בידה I ב'ין [רברבן I 9 [לארעא ‖ I
prob emend לאתרא c Ps O S (= Barberini) et TM; cf הדין loco
והדא; + טבה M עבדה] דע' M וטעימין] [וט'] וחליין I; cf v 15 ‖
10 בוכרת] בכרת M ממה [מן מה I די יהבת [די יהב' I [ותצנעון קדם
יתה ק' [leg ואצנעו vel ואצנען [ואצנען M [ותסגדון קדם ייי אלהכון]
desider in text et in M ex homoiotel ‖ 11 [ותחדון] mendose in
text: ותחדון; + [huc vid inser] עמי M ‖ טובה [טוב]תה M [די יהב
דביני [די ביניכון I ריה' [vel? רה' [וגיורייה M וליוואי [וליוויי I דיהב
I ‖ 12 [עללת[כ]ון כ desider in text, cf 440 ‖ תליתייה] M ‖
[מע]שר [מעשרה] I ‖ [ליתמייה] desider in text et in marg; cf v 13.

13 ותימרון קדם ייי אלהכון אפרישנן ית קודשיה מן בתינן ולהוד
יהבנן מעשרה קדמייה לליוויי ומעשר מסכינייה לגיורייה ליתמייה
ולארמלתה ככל פיקודייך די פקדת יתן לא עברנן מן מצותך ולא
אנשינן חדה מנהון:
14 לא אכלנן באבילותן מניה ולא אפרש(י)נן מניה במסאבו ולא יהבנן
מיניה ארון ותכריכין על נפש דמית שמענן בקל מימריה דייי
אלה(נן) עבדנן בכל מה די פקדת יתן:
15 אדיק כען ברחמיך טביה מן מדור איקר שכינתך מן שמיא וברך
ית עמך ית ישראל וית ארעא די יהבת לן היך מה דקיימת
לאבהתן ארע עבדה פירין טבין נקיין כחלבה וחֲליין כדובשה:
16 יומא הדין ייי אלהכון מפקד יתכון למעבד ית קיימיה האיליין וית
סדרי דיניה ותטרון ותעבדון יתהון בכל לבבכון ובכל נפשכון:
17 ית מימרה דייי אמלכתון עליכון יומא הדין למיהוי לכון לאלה
פרוק למהלכה באורחן דתקנן קדמוי ולמטור קיימוי ומצוותיה
וסדרי דִנוי ולמשמע בקל מימריה:

13 ית קודשיה] קו׳ I ; מן בתינן] מב׳ I | ולהוד] ולחוד I | לגיורייה] לגיוריה I ; ליתמייה] ׳מה I ; פיקודייך] ׳דך I ; די פקדת] דפ׳ I ; מן מצותך] ׳רה I ; אנשינן] אנש]ית M | חדה מן פיקודיך ולא] מן מצותך ולא I ; מ׳] על I ; 14 באבילותן] בא]בילו M ; אפרשונן] אפרש(י)נן in text ; במסאבו] בסאובה M; בסואבה 440, Nu, R | ארון ותכריכין על נפש דמית] תכריכין M; cf 440, Nu, R ; אלה(נן)] אלהכון in text ; 15 אדיק] לטמ׳ נפ׳ M; בבעו מן מדור בית שכינת קודשך] כען ... שכינתך I ; די יהבת] א]דוק I ; וחליין] וחו׳ I ; כדובשה] וחליין כדובשה M ; 16 מפקד] פקד M | לבבכון ובכל נפשכון] לבביכון M ; 17 למהלכה] ולמ׳ M ; ולמטור] ׳סר I ; ... קיימוי] דיה׳ I ; ובכל נפשתכון] וטעימין כדו׳ M ; בקל מ׳] קיימוי ופיקודוי וסדרי דינוי ולשמוע בקל M ; דִנוי] superadd י a *sofer* | ולמשמע] primum וכמשמע, dein ולמשמע; in text: ולמשמע omnia a *sofer*.

18 ומימרא דיי אמלך יתכון יומא הדין למהווי לשמא לעם חביבין
היך סגולה היך מה די מלל לכון ולמיטר כל מצוותיה:
19 ולמשויה יתכון רמין ומנטלין על כל אומייה די ברא ליקרה
ולתושבחה ולרוממי ולמהווי לשמיה לעם קדישין קדם יי אלהכון
היך מה די מלל:

CAPUT XXVII

1 ופקד משה וחכימיה דישראל ית עמא למימר טורו ית כל מצוותה
די אנה מפקד יתכון יומא הדין:
2 ויהווי ביומא די תעברון ית ירדנה לארעא דיי אלהכון יהיב לכון
ותקימון לכון אבנין רברבן ותשועון יתהון בגירה:
3 ותכתבון עליהון ית כל פתגמי אוריתה הדה במעברכון מן בגלל
די תעלון לארעא דיי אלהכון יהב לכון ארע עבדין פירין נקין
כחלבה וחליין כדבשה היך מה די מלל יי אלהכון לכון:
4 ויהווי במעברכון ית ירדנה ותקימון ית אבנייה האליין די אנא
מפקד יתכון יומא הדין בטורא דעיבל ותשועון יתהון בגירא:

18 למהווי] למהון M . לשמא] prob leg לשמה; cf [לשמיה] D, 440, Nu, R | די מלל] דמ׳ I ; ולמיטר] ׳טור M ; 19 רמין ומנטלין על כל] רמין עלין על כל M, cf D | ומנטלין] + עלין M · ליקרה] דב׳ I , ליקר ולשם ולתושבחתה ולמהוון; leg ׳רוממו] ולתושבחה ולרוממי ... לעם in text, י delt ab ipso *sofer* | די מלל] דמ׳ I. לשמיה] ליִשמיה M עם
27 1 וחכימייה] וסבייה M פיקודייה] מצוותה M · אנה] דא׳ M
ותקימון] יור׳ M · ירדנה] דת׳ I , 2 די תעברון] כען M c D; + כען I
שבח + פתגמי] ׳תוב M ; 3 ותכתבון] ׳בין I · רברבן] ותקיימון M
בזמן די תעברון ית יורדנה מ׳ [במעברכון מן] הדין [הדה M
פירין] דת׳ [די תעלון I · עבדין] עבדה leg c locis paral; דעבדה M ,
וחליין וטעימין כדוב׳ I; וטעימין וחל׳ [כד׳] [וחליין כדבשה] סבין + M ·
ביומה די [במעברכון ... 4 אלה אבהתכון [אלהכון] דמ׳ I | די מלל] M
תעיברון I; בזמן די תעברון ית יורדנה M | די אנא] דא׳ I; + כען M |
ותשעון] דין I | ותשועון] M. הדין

5 ותבנון מדבח קדם ייי אלהכון מדבח דאבנין לא תעברון עליהון
מן דברזל:
6 אבנין טבין שלמן מן מום תבנון ית מדבחה דייי אלהכון ותסדרון
עלוי עלוון קדם ייי אלהכון:
7 ותכסון נכסת קודשין ותיכלון תמן ותחדון קדם ייי אלהכון:
8 ותכתבון על אבנייה ית כל פתגמי אוריתה הדה כתיב חקיק ומפרש
יאות ומתקרא ותרגום בשבעים לשן:
9 ומליל משה וכהנייה ליווויי עם כל ישראל למימר אציתו ושמעו
ישראל יומא הדין איתמניתון לאומה קדם ייי אלהכון:
10 ותשמעון בקל מימריה דייי אלהכון ותעבדון ית מצוותה וית קיימוי
דיאנה מפקד יתכון יומא הדין:
11 ופקד משה ית עמא ביומא ההוא למימר:
12 אילין יקומון למברכה ית עמא על טורה דגריזים במעברכון ית
ירדנה שמעון ולוי ויהודה וישכר ויוסף ובנימן:
13 ואילין יקומון על לווטייה בטורא דעיבל ראובן גד ואשר זבולן דן
ונפתלי:
14 ויענון ליווייא ויאמרון לכל עמה בני ישראל קל תלי:

5 דברזל ... תעברון] מן דפורזל [leg תניפון; cf Ps] תניסון M || 6 תבנון] מן מום | M שלמן וטבן תבנ׳ [טבין שלמן מן מום I || ממ׳ 7 נכסת] מלי שבח אוריתה [ית כל פתגמי אוריתה 8 || M נכיסת M; cf | M די [אר׳] [אוריתה | 440, 110 ית כל מילי שבח אורייתא supra a *sofer* || מ [ותרגום ! M טבאית מ׳ [יאות ומתקרא | M כתב [כתיב 9 איתמ׳ [איתמניתון לאומה קדם | M ושמעו [ושמעו | וליוואי [ליוויי bis sed prima vice in fine lin אתמ׳; M || תהון עם קדישין קד׳ 10 [הדין | M כען I; + דא׳ [דיאנה | M כל פיקודוי וית [מצוותה וית 12 אילין] M אלין | M יר׳ [ירדנה | M [וישכר] sub ש [2.°] jacet I || דין littera mendosa, postea emendt; remanet ' super litteram primam a *sofer* positum || 13 ואילין] M ואלין | M חילופיהון [לווטייה [ע׳] [עמה בני ישראל | M ויענון ליוואי ואמרין [ויענון ליוויא ויאמרון 14 M. בקל [קל | M דיש׳

15 שתה שבטין סליקו לטורה דגריזים ושתה שבטין סליקו לטורה
דעיבל וכהנייה וארונה במצעה וכל ישראל מן הכה ומן הכה
מברכין הוון הפכין אפיהון כלפי טורה דגריזים ואמרין בריך יהוי
גברא דלא יעבד ⟨צלם וצורה⟩ וכל דמו מה דסני ומרחק קדם ייי
עבד ידי אומן ולא ישווי יתיה בטמרה ומלווטייה הוון הפכין אפיהון
כלפי טורה דעיבל ואמרין ליט יהווי גברא די יעבד ⟨צלם וצורה⟩
וכל דמו מה דסני ומרחק קדם ייי עובד ידי אומן וישוי יתיה
בטמרה ועניין כל עמא כחדה ואמרין אמן:
16 ליט יהווי גברא דזלא יקריה דאבוי ודאמה ויאמרון כל עמא אמן:
17 ליט יהווי גברה די יארע תחומה דגברא ויאמרון כל עמא אמן:
18 ליט יהווי גברה די יטעי סמייה באורחה ויאמרון כל עמא אמן:

15 ושתה ... | M אשתה שבטין קמו על טורה [שתה שבטין סליקו לטורא
ואשתה שבטין קמו על טורה דעיבל וארונה וכהנייה וליוואי יהיבין [במצעה
M | כה מברכייה [2.° הכה מברכין | M 1.° כה [1.° הכה | M במצעה
ופתחו פומהון בברכה [ואמרין בריך | M כל וקבל [כלפי | I מהפ׳ [הפכין
דמות [דמו | erasa a censore ⟨צלם וצורה⟩] | M דילא [דלא | M בר[יך]
[ידי] בר נש ודי לא ישווי בטומרא מליטייה [ידי ... הוון הפכין | I ער [עבד | I
די | M כל וקבל [כלפי | I הפיכין [הפכין | M [מלוטייה leg] הוון הפ׳
ידי ... | I דמות [דמו | erasa a censore ⟨צלם וצורה⟩ | I דיע׳ [יעבד
[ידי] בר נש ודי ישווי בטומרה הוון עניין כל עמא אלין לאלין ואמ׳ [ואמרין
M | cf 110, 440, Nu, R | 16 גבר [גברא I: idem in vv 16-21;
[יקריה | M דמבוי אבוי ואמה ויענון כל עמא אמן [דזלא ... אמן | 23-26
a scriba var lectionum emendatum איק׳ ;אקריה I sed ipse scriba I
delet א ita ut habeatur || יק׳ 17 גבר [גברה | I דירע [די יארע I;
ויענון [ויאמרון | prob emend דחברה c 440 Ps O | M דמשני [דגברא
[די יטעי ... ויאמ׳ | I דמטי [דמטעי leg] | I גבר [גברה | 18 M ||
M. דמטעה אכסנייה [ξένος] באורחה דהוא מדמי לסמייה ויענון כל

19 ליט יהווי גברה די יסטי דינה דגיורה דיתמה וארמלתה ויאמרון
כל עמא אמן:
20 ליט יהווי גברה די ישמש עם אתת אבוי ארום בזי עריתה דאבוי
ויאמרון כל עמה אמן:
21 ליט יהווי גברה די ישמש עם כל בעיר ויאמרון כל עמא אמן:
22 ליט יהווי גברה די ישמש עם אחתיה ברת אבוי או ברת אמיה
ויאמרון כל עמה אמן:
23 ליט יהווי גברה די ישמש עם חתנתיה ויאמרון כל עמא אמן:
24 ⟨ליט יהווי גברא די יקטל לחבריה בטומרה ויאמרון כל עמה
אמן⟩
25 ליט יהווי גברה די נסיב שחוד למקטול נפיש אדם זכיי ויאמרון
כל עמא אמן:
26 ליט יהווי גברה די לא יקים ית פתגמי אוריתה הדה למעבד יתהון
ויאמרון כל עמה אמן:

19 גברה] גבר I | דיסטי] די יסטי I | ואמ׳ כל ... די יסטי] דמסט [leg דמסטי] M c 110, 440, Nu, R || 20 גברה] גבר I | סדר דיניה דגיורא ודיתמה ודארמלתה ויענון כל M || דאבוי ... אבוי] די ישמש I | דיש׳] די ישמש M | דמשמש עם אתתה דאבוי] ויאמרון M || 21 גברה] גבר I | דמ׳] די ישמש I; דמשמש M || 22 ברת] ברתה דאבוי או ברתה דאמיה ויענון כל M || אבוי ... ויאמרון כל] וחתנתיה ויאמרון כל I | גבר] גברה 23 || 24 ⟨ליט ... לחבריה בטומרה ויאמרון כל עמה אמן⟩] totus v desider in text, add in M a scriba var lectionum; דישתעי על חבריה לישן תליתאי ויימ׳ כל עמא אמן M ; ⟨ויאמרון⟩] ויענון M || 25 גברה] גבר I | נסיב] דנ[סיב I | אדם ... די נסיב] דמקבל שחוד למקטול נפש אדם M || ויאמרון ...] דם I | אדם] דממון M | ויענון כל עמא 26 גברה] גבר I | לא] דלי I | הדא ... יקים] מקים ית מילי שבח M. | ויאמרון] ויענון ויימרון M | אורייתה הדה

CAPUT XXVIII

1 ויהווי אין משמע תשמעון בקל מימרה דייי אלהכון למיטר למעבד
ית כל מצוותה די אנה מפקד יתכון יומא הדין וישוֹוי ייי אלהכון
רמין ומנטלין על כל אומי ארעא:
2 וייתון עליכון כל ברכתה האליין ויארערן יתכון ארום תשמעון
בקל מימריה דייי אלהכון:
3 בריכין תהוון עמי בני ישראל במה דאית לכון בקוֹרייכון [ובריכין
תהוון עמי בני ישראל בחקלה:]
4 ובריכין תהוון עמי בני ישראל בפרי ולד מעיכון ובפירי ארעכון
ובפירי בעיריכון בקרת תוריכון ועדרי עניכון:
5 בריכון תהוון עמי בני ישראל בסלי ביכוריכון ובתֻנורי אצוותכון:
6 בריכין תהוון עמי בני ישראל ⟨במעלכון לגו בית מדרשכון ובריכין
תהוון עמי בני ישראל⟩ במיפקכון מן בית כנשתכון:

28 1 משמע] מש[מוע M | למיטר] ʿטור M | מצוותה] פקודיי׳ prob leg וישווי] וישוי I | הדין] דין I ! + כען M; דא׳] דא׳ I; די אנה M || ויארעו] ויי׳ר׳ I; ויארערן 2 אומה דא׳] אומי ארעא : יתכון M || haec vel similia verba 3 [ובריכין תהוון עמי בני ישראל בחקלה] desider in N, M || 4 ובריכין] ב[ר׳] M | בני ישראל בפרי] בפ[רי] I ; בריכין סלי ביכורייך ואבטיתך בריכין ... אצוותכון׳ 5 || M ופרי ובפירי] 2.° בריכין סלי ביכוריך ואבטיתך praecedentis?] M ; ובטיתך [leg? ובסתך; vel repetitio vbi תהוון עמי בני ישר׳ ... ⟨בית מדרשכון⟩ 6 || M בס׳ בני ישראל בסלי ⟨במעלכון ... בני ישראל⟩ במיס׳ M | תהוון במעלכון לבתי desider in text ex homoiotel, add in M | ⟨בית בדרשכון⟩ M בתי מדרשכון | מן בית] מב׳ I.

7 ימסור יי ית בעלי דבביכון דקיימין עילווכון למ(בא)שה בכון
תבירי קדל קדמיכון באורחה חדה יפקון לקובליכון לסדרי קרבה
ובשבע אורחן יערקון מן קדמיכון:
8 יפקד יי עמכון ית סדר ברכתה וייתון עליכון באוצריכון ובכל
אושטות ידיכון ויברך יתכון בארעא דיי אלהכון יהב לכון:
9 יקים יתכון יי לשמיה לעם קדישין היך מה די קיים לכון ארום
תטרון ית מצוותיה דיי אלהכון ותהלכון באורחן דתקנן קדמוי:
10 ויחמון כל אומייה דארעא ארום שמיה דיי קדישה איתקרי עליכון
וידחלון מנכון:
11 וישייר יתכון יי אלהכון לטבתה בפירי וולד מיעיכון ובפירי
בעירכון ובפרי ארעכון על ארעא די קיים יי לאבהתכון למיתן
לכון:

7 [עילווכון למ[בא]שה בכון תבירי | M ישווי מימריה דיי' [ימסור יי
לכ[ון] [בכון | M מן עילווכון תב' in text; למאבשה superadd a *safer;*
I לק' [לקובליכון | M יהוון נפקין לקדמותכון לס' [יפקון ... לסדרי |
יי עמכון ... 8 || M אורחין טעיין יהוון ערקין מ' [אורחן יערקון מן
מימריה דיי' יתכון ית ברכתה במכנשון [במכנשכון leg] ובכ' [באוצריכון ובכל
חביבין היך סגולה היך מה [קדישין היך מה | M ליה [לשמיה 9 || M
| M עמה [אומייה 10 || M פיקודוי [מצוותיה | I דקיים [די קיים | M
|| I ית[קרי] [איתקרי | M שם מימריה דיי' [שמיה דיי | I שמה [שמיה
[לט]בה [לטבתה | M מימריה דיי' לטב בפ' [יי אלהכון לטבתה בפירי 11
מימריה [יי | I דק' [די קיים | M ופרי [ובפרי | M ופרי [ובפירי | I
דיי' M.

12 יפתח ייי לכון ית אוצריה טבה ית שמיא למיתן מטרה דארעכון
בזמנה ולמ̇ברכה ית כל עבד ידיכון ותצרכון לאומין סגין ואתון עמי
לא תצרכון:
13 וישווי יתכון ייי למלכין ולא להדיוטין ותהוון ⟨לחוד⟩ רמין לעיל
ולא נחתין לרע זרום תשמעון למצוותה דייי אלהכון די אנה מפקד
יתכון יומא הדין למיטור ולמעבד:
14 [ולא] תסטון מן כל פתגמייא די אנה מפקד יתכון יומא הדין לא
לימינה ולא לשמאלה למיזל בתר טעוון אחרנין למפלח קדמיהון:
15 ויהווי אין לא תשמעון בקל מימריה דייי אלהכון למיטור למיעבד
ית כל מצוותה וקיימוי די אנה מפקד יתכון יומא הדין וייתון
עליכון כל לווטייה האיליין ויארעון יתכ(ו)ן:
16 ליטין תהוון במה דאית לכון בקורייכון וליטין תהוון במה דאית
לכון באפי ברה:
17 ליטין תהוון בסלי בכוריכון ובתנורי אצוותכון:

12 [ייי] מימריה דיי M | [טבה] ביה[ט] I ; [מטרה] ר׳ I | [ולמ̇ברכה] prob circellus mendose positus; ב superadd a *sofer* | [כל עבד ידיכון] cf Gn 16,12, + למחפא; [ותצרכון] עובדי I ; [עבד] אושטות יד׳ M | [עמי לא תצרכון] forte + למיזף c M; ותזפון M ; בני ישראל לא תצרכון M | cf *Neophyti I* II, pp 21*s 13 [ייי] מימריה דיי׳ M ; [להדיוטין] ἰδιώτης | ⟨לחוד⟩ superadd a scriba var lect; להוד I | [די אנה] דא׳ I; + כען M | [למצוותה] לפיקודי M ; [למיטור] ר׳ I ; 14 [ולא] desider in text | [די אנה] לימין ולא ליסמיל [leg לסמיל] [לימינה ולא לשמאלה] דין I ; [הדין] דא׳ I ; [למפלח קדמיהון] [leg קדמ׳] למפלוח קדם M ; 15 [מימריה] פיקודי M | [מצוותה] ולמ׳ M | [למיעבד] ר׳ I | [למיטור] [מימ]רא I ; [ויארעון] ויר׳ I ; ויארעון M | [עליכון] לכון I | כען M ; + דא׳ I; [די אנה] יתכ(ו)ן mendose scriptum primum יתבין vel יתכין et emendt prob a scriba var lectionum || 16 [ליטין ... ברה] ליט [sic ex influxu text hebraici leg ליטין c D] M || תיהוון בקרתה וליטין תהוון באפי ברה 17 [ובתנורי אצוותכון] [leg ובעצוותכון] ובעצפתכון M; cf D.

שמן ו... היתרגלי חשלם
עיבשלוקוסי ... הלחיי
יש תרב הדרש...

18 ליטין תהוון בפרי ולד מעיכון ובפרי ארעכון בקרת תוריכון ועדרי
עניכון:
19 ליטין תהוון במעלכון לגו בית כנישתיכון ובאפקותכון מן גו בית
כנישתכון:
20 יגרי ייי בכון ית מאירתה וית שעמומא וית מזופתה בכל אושטות
ידיכון די תעבדון עד זמן די תשתצון ועד זמן די תסתופון בופריע
מן קדם עובדיכון בישיה די שבקתון אולפן אורייתי:
21 ⟨יגרי ייי⟩ בכון ית מותנה עד זמן די ישצי יתכון מעילווי ארעא
דאתון עלין לתמן למירת יתה:
22 ימחי ייי יתכון בשחפיתה ⟨ובקדחיתה ובדלקיתה ובהור לבה
ובחרבה⟩ ובשדפונה ובירקונה וירדפון יתכון עד זמן די יסופון יתכון:
23 ויהוון שמיא די עלוויכון חסימין היך נחשה מן מחתה לכון טלא
ומטרה וארעא די תחותיכון ברירה היך פרזלה מן למרביה לכון
דתין וצמחין:
24 ישווי ⟨ייי⟩ ית מטרה דארעכון אבק ועפר מן שמיא ייחות עליכון
עד זמן די ישיצי יתכון:

18 ובפרי] ופ׳; cf D || 19 לגו] בגו I | לגו ... כנישתכון] לבתי I || 20 מן גן] מגו I | מן גן] מדרשיכון וליטין תהוון במפקכון מן בתי מדרשיכון M | ייי] מימריה דיי׳ M | שעמומא] שעמומיתא C^c ; מזופתה] מזו[פ]ית׳ I c Ps | ישיצי] תשתצון ועד I | עד דתשת׳] עד זמן די תשתצון I | דת׳] די תעבדון [די] יסוף יתכון בפריע ;I דתס׳ בפ׳] די תסתופון בופריע M | יתכון ועד M || שבקת יתיה] שבקתון אולפן אורייתי I | דשב׳] ד׳ שבקתון M | ידבק מימריה דיי׳ בכ׳ ;I desider in text, add in ⟨יגרי ייי⟩] בכון 21 | ייי יתכון] למירות I | דאתון] די אתו׳ I | דישצ׳] די ישצי M || 22 ובקדחיתה ...⟩] בשחיפה וב׳ M | בשחפיתה וב׳] יתכון מימריה דיי׳ ⟨ובחרבה⟩] desider in text, add in marg | ⟨ובהור⟩] leg? ובהרהור | יסופון] דיסו׳ I | די יסופון] ובשדפונה ובירקונה M | ובשדפנה ובירקונה דאית] די עלוויכון ... וצמחין] דעי׳ I | די עלוויכון] ישיצון M || 23 מעילוויכון ברירין כפורזלה דלא למחתה לכון לא טל ולא מטר וית ארעא M | דאית תוחתיכון חסימה כנחשה ולא [דלא leg] למסקה לכון דתין וצמחין ⟨לייי⟩] desider in text, 24 || I מל׳] מן למרביה I | דתח׳] די תחותיכון I superadd; מטרה] מטר I | דארעכון] א׳ I | מן שמיא] משמ׳ I | מימריה דיי׳ M | דישי׳] די ישיצי I | I.

25 ימסור יתכון ייי מתנגפין קדם בעלי דבביכון באורח חדא תפקון
קדמיהון לסדרי קרבה ובשבע אורחן תערקון מן קדמיהון ותהוון
לריחוק לכל מלכוותה דארעא:
26 ותהווי נבילתכון למזון לכל עופה דשמיא ולחייתה דארעא ולית
דמניט:
27 ימחי יתכון ייי בשחנה דמצריי ובטחוריה ובחרבנה ובחרסנה די לא
תיכלון למיתאסייה:
28 ימחי יתכון ייי בטפשותה ובס(מיי)ותה ובשעמימות לבה:
29 ותיהוון מגששין בטהריה היך מה דממשש סמייה בהבלייה ולא
יצלחן אורחתכון ותהוון להוד עציין וגזילין כל יומייה ולית מן
דמשיזיב:
30 אתה תארש וגבר אחרן יסב יתה בתין תבנון ולא תשרון בגויהון
כרמין ת(צ)בון ולא תפרקון פיריהון:

25 ישוי יתכון מימריה דיי׳ תיבירי [תבירי [ימסור יתכון ייי מתנגפין קדם
M | יהוון נפקין לקדמותכון לס׳ [תפקון קדמיהון לסדרי | leg M] קדל קד׳
M || ללווט [לריחוק ; M טעיין תהוון עריקין מן ק׳ [תערקון מן קדמיהון
26 דמנט יתכון [יתהון [דמניט | M ולבעירה [ולחייתה ; M למיכל [למזון
leg?] M; O tantum דמניד || 27 מימריה [ימחי יתכון ייי בשחנה דמצריי
ובחרבה ובחיכור [ובחכוך [ובחרבנה ... למיתאסייה | M דיי׳ בשוח׳ דמצרים
I | cf D, דלא [די לא ; M delt ׳ ;leg] חספה דילא [י]כלין למת׳
440, Nu, R || 28 מימריה דיי׳ בשגע׳ [D בשיגועה] [ייי בטפשותה
M ; ובמיותה [ובסמיותה [leg in text; ובסיימותה [וכס(מיי)ותה ובשעמימות
I ; cf D, Ps, O || ... [ובשע]מימ[ות] ;M ובאשמימות [ובשעמימות] [leg
vel id ac זבאסלייה [בהבלייה | M ממשמשין בסהריה [מגששין בסהריה 29
לחוד [להוד | M תצליחון ית אור׳ [יצלחן אורחתכון | M בקבילה? emend
M | עציין [עשיקין | M דמשיזיב יתכון [מן דמשיזיב || M 30 יסב יתה
M | בהון [בגויהון | M ישמש עמה בייתין דבנין [תבנון [vel corr בתין תבנון
in text; cf Ps, O | תזבון [ת(צ)בון | יתהון [פיריהון M.

31 תוריכון נכיסין קדמיכון ולית אתון רשין למאכל מנהון חמריכון
גזילין מן קדמיכון ולא יחזרון לכון עניכון מסירן לבעלי דבביסן
ולית לכון עבדין טבין קדם ייי אלהכון די ישיציב יתכון מן יד
בעלי דבביכון:
32 בניכון ובנתכון מסירין לאמא אחרי ועייניכון חמין ותהוון סייפין
עליהון כל יומייא ולא אלהה על ידיכון למפרוק יתכון:
33 פרי ארעכון וכל לעותכון יאכלון אומה די לא חכמתון יתה ותהוון
לחוד עצן ורציצין כל יומייה:
34 ותהוון משגעין מן וחזיו עייניכון די תחמון:
35 ימחי יתכון ⟨ייי⟩ בשחנה בישה על ברכייה ועל שקייה די לא
תיכלון למתאסייה מן כף רגליכון ועד קדקדי ראשיכון:
36 יגלי ייי יתכון וית מלכיכון די תקימון עליכון לאומה די לא
חכמתון אתון ואבהתכון ותפלחון תמן טעוון אוחרניין טעוון
דקי⟨ס⟩ וטעוון דאבן:
37 ותיהוי לצדו למתלין ולתנויין בכל אומיה די יגלי יתכון ייי לתמן:

31 ולא תכלון מנהון [ולית אתון רשין למאכל מנהון] M ¦ מסירן [מסירן לאומא] I: דמשיזיב יתהון [לכון עבדין ... יתכון] M ¦ 32 מסירן [מסירן לאומא] I: לעם אחרן [לאמא אחרי] M, ras a censore, cf 440 ¦ חורי [סייפין] I: דלא [לחוד] I ¦ 33 די לא [די לא] M: די יספק אלה על יד [יד' leg prob leg [כריחן] M ¦ סריתון [ולא אלהה על ידיכון] I: ut vid lectio orta ex [leg דתחמיתון] [דחמיתון] I ¦ 34 דתחמון [דחמיתון] I: 2 pers imperf ת ¦ 35 בשחנה [⟨ייי⟩ חמיתון cui additur praeform I superadd; מימריה דיי בשוחנה M ¦ דלא [די לא] I ¦ מכ' [מן כף] I: ועל [ועד] I ¦ 36 דת' [די תקימון] I ¦ עליכון [מעילוי] M ¦ די [דקי⟨ס⟩] M ¦ לטעוון אחרניין אעא ואבנה [טעוון ... דאבן] I ¦ דלא [לא] I: ותיהון לשאמום [לשעמום leg] [ותיהוי לצדו למתלין] 37 !! in text דקים למתלין [למתגין] I: emendt ut vid למוחגין sed fortasse est lect mendosa pro למתלין vel transp ut var lect loco [לתנויין] M ¦ ייי מימריה דיי M.

38 זרע סגין תפקון ותזרעון באפי ברה וקליל תכנשון ארום יקרסם
יתיה גובה:
39 כרמין תצבון ותפלחון וחמר לא תשתון ולא תמ(ו)גורון ארום תאכל
יתה תולעתה:
40 זייתין יהוון לכון בכל תחומיכון ומשח לא תטושון ארום ייתר נצייה
דזייתיכון:
41 בנין ובנן תולדון ולא יהוון לכון ארום ייזלון בשבייתה:
42 כל אילנכון ופרי ארעכון ישיצון יתהון מסיקייה ישיצי יתהון חלזונה:
43 גיורה די ביניכון יהוון רמין עליכון לעיל לעיל ואתון תהוון נחתין
לרע לרע:
44 אינון יוזפון לכון ואתון לא תוזפון להון אינון יהוון למלכין ואתון
תהוון להדיוטין:
45 וייתון עליכון כל לוטייה האליין וירדפון יתכון ויארעון יתכון עד
זמן דתשיצון ארום לא שמעתון בקל מימרה דיי אלהכון למיטור
מיצוותיה וקיימוי די פקד יתכון:
46 ויהוון לכון לאתין ולסימנין ובבניכון עד לעלם:
47 חלף די לא פלחתון קדם יי אלהכון בחדו ובלב טב מן סוגי
כולה:

38 סגין] סגי M | ותזרעון באפי ברה] לברה [תפ'] M ; יקרסם
יתיה] [leg יקרסומיניה vel potius יקרסיפוניה] יקרסום M; cf
יתיה Nu, R ; 39 תמ(ו)גורון] prob leg תאגורון; lectio forte exorta
est ex מאגרין praemissa ת 2 pers imperf; תכנשון M | תאכל] תיכול I ||
42 ישיצי יתהון חלזונה] ירתון יתהון מסיקיה M | ישיצון יתהון מסיקייה
[leg חילזונה] חילונה יתיה וגמר M || 43 גיורה] וג' I ; די ביניכון]
דב' I; [ב'] דאית M ' לעיל ... יהון רמין] סלקין מעילוויכון עליין עליין M |
לרע לרע] ארעיין ארעיין M || 44 אינון] הנון M 1.°; הוא M 2.° |
אינון 2.°] הנון M 2.° ; להדיוטין] < ἰδιώτης || 45 ויארעון] ויי' I
ת superadd a *sofer*; ... דשת' I; די ישיצון יתהון אר' M |
לכון לאתין 46 || I דפ' די פקד] M קיימוי ופיקודיי מיצוותיה וקיימוי]
חלף 47 || M בכון כאתין וכפרישן ובזרעיית בני' ולסימנין ובבניכון]
חולף M | די לא] דל' I | ובלב טב] ובטוב לב M.

48 ותעבדון קדם בעלי דבביכון די יגרי ייי בכון בכפן ובצהו
ובערטליין ובחסרון כל מדעם וישוי נירה דפרזלה על צוארכון
עד זמן די ישיצון יתכון:
49 ישא ייי עליכון אומה מן רוחקה מסייפי ארעא היך מה דטייס
נשרא אומה די לא תיכלון למישמע לשניה:
50 אומה חציפת אפין די לא נסבת אפין לסב ועל עולם לא חייסה:
51 וייאכל פרי בעיריכון ופרי ארעכון עד זמן די תשתיצון די לא
ישיירון לכון עבור או חמר ומשח בקרת תוריכון ועדרי עניכון עד
זמן די יסופון יתכון:
52 ויעיקון לכון בכל קורייכון עד זמן דיכבשון שורייה רמייה ותליליה
דאתון רחיצין בהון בכל ארעכון ויעיקון לכון בכל קורייכון בכל
ארעכון די יהב ייי אלהכון לכון:
53 ותיכלון פרי וולד מעיכון בשר בניכון ובנתכון די יהב ייי אלהכון
לכון בצער ובצוקה די יעיקון לכון בעלי דבביכון:

48 ותעבדון [ותפלחון M | ודי יגרי [די יגרי I | ייי [מימרה דייי M | מנדע [מנדעם leg] ואשוי [מדעם וישוי נירה דפרזלה | M ובערטליין [ובערטליין
יגרי [ישא ייי 49 || I [עד] דיש' [עד זמן די ישיצון M ניר פורזלה
| I מן ס' [מסייפי M [מן] רחיק מן רח' [מן רוחקה M מימריה דייי
שמעתון לשנה [תיכלון למישמע לשניה I דלא [די לא M דטאס [דטייס
[נסבת אפין לסב ועל עולם לא I דלא [די לא M חצף [חציפת 50 M
[סרי] וולד [פרי בעיריכון 51 M נסבה [c 440 אפין +] לסב ולטלי ל
[prob leg מיעיכון [בעירי M; cf ולדא דבעיריכון Ps [די תשתיצון
[ישיירון I דלא [די לא M; cf v 45 M [די] ישיצון יתהון I; דתש'
|| M [די] ישיצון I; דיס' [די יסופון M חמר [או חמר M ישתייר
די את' [דאתון superadd a *sofer* | ותליליה M די יכב' [דיכבשון 52
בצער | I דיהב [די יהב M ובשר בנ' [בשר ב' 53 || I דיהב [די יהב I
בעקין ובצוקין [ובצוקה M.

54 גברא דמחטי בכון ודמפרנק לחדה תבאש עייניה באחוי ובאתת
חובה טליותיה ובשיור בנוי די ישייר:
55 מן למתן לחד מנהון מן בשר בנוי די יאכל מן בלי דלא ישתייר
לה כל מדעים בצער ובצוקה די יעיקון יתכון בעלי דבביכון בכל
קורייכון:
56 מחטיתה בכון ומפרנקתה די לא אנסת כפה דרגלה למקבע יתה
על ארעא מן חטוייה ומן פרנוקה תבאש עייניה בבעיל חובה
ובברה ובברתה:
57 ובשילייתה היוצת מבין רגליה ובבניה די תוליד ארום תאכל יתהון
בחסרון כל מדעם בטומרה בצער ובצוקה די יעיקון לכון בעלי
דבביכון בקורייכון:
58 אין לא תטרון למעבד ית כל פתגמי אוריתה הדה דכתבין בספר
אוריתה הדין למדחל מן קדם שמיה יקירה ודחילה הדין מן קדם
ייי אלהכון:
59 ויפריש ייי ית מחוותכון וית מחוות בניכון מחוון בישן והיימנן ובושין
בישין והיימנין:
60 ויחזור עליכון ית כל מכתישיהון דמצריי די דחלתון מן קדמיהון
וידבקון בכון:

54 תבאש ... טליותיה [תבאש עייניה באחוי ובבעלת mendose delt] ת
טליותה [cf v 56 M; cf 440, Nu, R | ובשיור בנוי די ישייר] במותרי
דייכול [די יאכל | I ית [2.° מן | I מל׳ [מן למתן 55 || M בנוי די יותר
דלא ישייר לה כל מנדעם ;בגלל prob del vel leg בלי [מן בלי ... ובצוקה | I
[מחטיתה 56 || I דיעי׳ [די יעיקון | I ׳עם [מדעים | M בעקין ובצוקין
מן חטוייה | I דל׳ [די לא | M ודמפרנקה [ומפרנקתה | M דמחטייה
די 57 || M בבעל טליותה [בבעיל חובה | I מח׳ ומפ׳ [ומן פרנוקה
בעקין [בצער ובצוקה | M מנדעם [מדעם | I תיכול [תאכל | I דתו׳ [תוליד
[כל פתגמי prob circellus mendose] 58 || I דיע׳ [די יעיקון | M ובצוקין
הדה למידחול ית [הדין למדחל ... מן קדם ייי | M מילי שבח דאר positus;
[ויפריש ... והיימנן 59 || M שמה קדישה ודחילה הדין מן קדם יי
ויכסי מימריה דיי׳ ית מחתה וית מחת זרעיית [בניכון +] מחן רברבן וקשיטן
[מחוון | I ׳יית [מחוות | I [מח]יית[כון] [מחוותכון | M ובושין בישין וקשיטין
בכון ית כל מכתשייה [עליכון ... דמצריי 60 || והימנין [1.° והיימנן | I ׳יין
דדח׳ [די דחלתון | M דמצראי I.

61 לחוד כל בושין וכל מכתשין די לא כתיבין בספר אורייתה הדה
יגרי ייי עליכון עד זמן די ישיצון יתכון:
62 ותשתיירון עם במניין חלף די הוויתון ככוכבי שמייא לסוגי ארום
לא שמעתון בקל ממרה דייי אלהכון:
63 ויהווי היך מה דהווה רעווה מן קדם ייי עליכון למייטבה יתכון
ולמסגייה יתכון כדן יחדי ייי עליכון למובדה יתכון ולסייפה יתכון
ותתעקרון מן עילוי ארעא די אתון עלין לתמן למירת יתה:
64 ויבדר יתכון ייי בכל אומיה מן סייפי ארעה ועד סייפי ארעא
ותפלחון תמן טעוון אחרניין דלא חכמתון אתון ואבהתכון טעון
דקיס וטעוון דאבן:
65 ובאומייה האינון לא תתניחון ולא יהווי ניח לכפה דרגליכון ויתן
ייי לכון תמן לב רוגזן וסייף דעיינין ודייב דנפש:
66 והוון חייכון תלאין לכון מן כל קבל ותתפחדון בליליה ובאיממה
ולא תהיימנון בחייכון:
67 בצפרא תיהוון אמרין לווי מן יתן וייתי רמשה וברמשה תהוון אמרין
מן יתן דייתי צפרא מן פחדא דלבביכון די תתפחדון ומן חזוי
עייניכון די תחמון:

61 לחוד [דל׳ די לא | M מחין [מכתשין | I. ביש׳ [בושין | I להוד
ישווי עליכון מימריה דיי׳ עליכון [del] עד זמן [יגרי ... | I הדן [הדה | I
[במניין 62 || I דשי׳ [די ישיצון ¦ M מימריה דיי׳ [ייי | M דתשתיצון
דהווה רעווה מן קדם ייי 63 || M לסגי [לסוגי ¦ I דה׳ [די הויתון ¦ I דמ׳
למובדה יתכון | M מימריה דיי׳ [ייי 2.° | M דחדה מימריה דיי׳ על׳ [עליכון
למסייפה יתכון ולמשיצייה יתכון superadd a *sofer;* [ולסייפה יתכון
ויבדר 64 || M למירות [למירת | I דא׳ [די אתון | I מְע׳ [מן עילוי ¦ M
קדם + [תמן ¦ I מס׳ [מן סייפי | M וידרי יתכון מימריה דיי׳ [יתכון ייי
|| I טעוון [2.° וטעוון | M אעא ואבנה [טעון דקיס וטעוון דאבן ¦ M
לכף רגליכון [לכפה דרגליכון | I [לכ]פי [לכפה | M ההנון [האינון 65
| superadd a *sofer* [והוון 66 || M דרגז [רוגזן | I ריג׳ [דרגליכון | M
דייתי [וייתי 67 || M וקבלה ותתברון ליליה וממה [קבל ... ובאיממה
[די תתפחדון | M תבר לבבכון די תתברון [פחדא דלבביכון די תתפחדון | I
I. דת׳ [די תחמון | M חזיו [חזווי | I ומח׳ [ומן חזווי | I דתת׳

68 ויחזר ייי יתכון למצרים בלברנייה ובאלפייה באורחה די אמרת
לכון לא תוספון תוב למחמי יתה ותזדבנון תמן לבעלי דבביכון
לעבדין ולאמהן ולית דזבין יתכון:
69 אילין מילין דקיימה די פקד ייי ית משה למקיימה עם בני ישראל
בארעה דמואב בר מן קיימה די קיים עמהון בטורה דחורב:

CAPUT XXIX

1 וקרא משה לכל ישראל ואמר להון אתון חמיתון ית כל מה די
עבד ייי לעייניכון בארעא דמצרים לפרעה ולכל שולטנוי ולכל
ארעיה:
2 נסייה רברבייה די חמון עייניכון אתייה ופרישתה רברבייה האינון:
3 ולא יהב ייי לכון לב למידע ועיינין למחמי ואדנין למשמע עד
יומא הדין:
4 ודברית יתכון ארבעין שנין במדברה לא בלון לבושיכון מן עילוויכון
ומסניכון לא בלון מעילווי רגליכון:
5 לחם לא אכלתון וחמר חדת ועתיק לא שתיתון מן בגלל דתדעון
ארום אנה ייי אלהכון:
6 ואתיתון לאתרה הדין ונפק סיחון מלכא דחשבון ועוג מלכא דבותנין
לקדמותן לסדרי קרבה וקטלנן יתהון:

68 ויחזר ייי יתכון] ויחזור יתכון מימריה דיי׳ M | די אמרת] דא׳ I ¦
69 אילין מילי ק׳] אלין מילין דקיימה M | מילין] עוד M ¦¦ תוב
עם בני] מימריה דיי׳ I | ייי] דפ׳ I | די פקד] מי]לי ק׳ I | דקיימה
בארעה דמואב] בארעהון דמואבאי M | די קיים] דק׳ I | בטורה דחורב]
בחר׳ ית ב׳ M.

29 1 מימריה דיי׳ קדמיכון] ייי לעייניכון I | דעבד] דע׳ I ¦
2 רברבייה] רברבנייה I | האינון] ההנון M ¦¦ עבדוי] עבדוי M ¦¦
3 לכון] אלהכון לכון M | [יי׳] למשמע] למשמוע M ¦¦ 4 מן עילוויכון
מעי׳ I | ומסניכון] וסנדליכון M < σάνδαλον ¦¦ 5 לחם] מזון M | חדת
ועתיק [vel leg? מר׳] עת׳ M; חמר ומרת Ps | [אנה] אנה ייי] הוא I ¦¦
6 ואתיתון] ועליתון M | וקטלנן] וקטלן *sofer* primum וקטלנן demum.

7 ונסבינן ית ארעהון ויהבנן יתה לאחסנה לשבטה דבית ראובן
ולשבטה דבית דגדי ולפלגות שבטה דבית מנשי:
8 ותיטרון ית מילי קיימה הדה ותעבדון יתהון מן בגלל דתצלחון ית
כל מה די תעבדון:
9 אתון קיימין מעתדין כולכון יומא הדין קדם ייי אלהכון רישיכון
שבטיכון חכימיכון וסרכיכון כל עמא בני ישראל:
10 טפליכון נשיכון וגיוריכון די ביני משירייתכון מן קצוצי קיסיכון ועד
מליי מייכון:
11 למעברכון בקיימה דייי אלהכון ובשבועתה דייי אלהכון מקיים
עמכון יומא הדין:
12 מן בגלל למקמה יתכון יומא הדין לשמה דייי לעם קדישין והוא
יהווי לכון לאלה פרוק היך מה ⟨דמלל לכון והיך מה⟩ דקיים
לאבהתכון לאברהם ליצחק וליעקב:
13 ולא עמכון לבלחודיכון אנה כען מקיים ית קיימה הדין וית
שבועתה הדה:

7 דבנוי דגד ;I [דבית] גד [דבית דגדי | M דבנוי דראובני [דבית ראובן
שבח [קיימה הדה 8 || M שבט דבנוי דמנשה [שבטה דבית מנשי | M
[די תעבדון | I בכל [ית כל | M דתתבוגון [דתצלחון | M אורייתה הדה
דת׳ I || 9 הדין] autor var lectionum delet ה in text הדין et ponit
M מימריה דיי׳ [ייי | M יומא הדין כולכון [כולכון יומא הדין I הדין
sed ab ipso scriba var lectionum delt | M דיש׳ [בני ישראל || 10 est correctio mendi ut vid ביני משירייתכון [די ביני משירייתכון
ipsius *sofer*; [מ׳] M; מק׳ I מליי [מ׳] קטועי [מן קצוצי | M דאית בי׳
|| M מיוכון [leg מוייכון] [מייכון . M c 440 מלואי מימיכון [מייכון
11 ובשבועתה [ע׳ I | 12 למקמה [למקיימה | M דין [הדין | I
haec desider in text ex [(דמלל לכון והיך מה) | M לע׳ [דייי לעם
homoiotel; haec omnia in marg; י superadd | [דקיים] די קיים M; bis,
alter delt ab ipso autore var lectionum || 13 מק׳ [כען מקיים M.

14 ארום כל דרייה דקמו קדמינן מן עלמא ועד כדן עמן אנון קיימין
הכה יומא הדין קדם ייי אלהן וית כל דרייה דעתידין למקום מן
בתרן עמן קיימין הכה יומא הדין:
15 ארום ידעתון ית מה די שרינן בארעא דמצרים וית מה די עברנן
ביני אומייה די עברתון:
16 וחמיתון ית מרחקתהון וית טעוותהון וית טעוותה דקיסה ודאבנייה
[וית טעוותה דכספה וית טעוותה דדהבה] יהיבן גבהון בגו בתייה
דחלין מנהון דלא יתגנבן:
17 דלא יהוי בכון גבר או אתה או זרעי או שבט דליביה סטי עלוי
יומא הדין מן בתר מימרה דיי אלהכון למיזל למפלח קדם
טעוותהון ⟨דאומייה⟩ האינון דלא יהוי בכון גבר דלביה מהרהר
בחטאָ דהוא מדמי לשריש קביע בארעא ארום ראשיא דחטה חלי
כדבשה ברם סופיה מריר כלעניתה דמותה:
18 ויהווי כדי שמע ית מילי לווטיה הדין ויתפייס במחשבת ליביה
למימר שלם יהווי לי ארום בקשיטות ליבי איזיל מן בגלל למוספה
חובי שלותה על חובי זדנתה

14 ... דקיימין הכא עמנא; M 1.° דקמו מן יומת עלמא ... [דקמו ... הדין
קיימין יומא הדין קדם יי׳ אלהנא וית כל דריה דהוו מן יומי עלמא ודלא
אתבריו עד כדון כולהון קיימין עמנא יומא דין M 2.° | [מן בתרן] M מבתרן |
+ I; דש׳ [די שרינן] M חכמתון [ידעתון] 15 | M קיימה 2.° קיימין]
[די עברתון] I דע׳ [דעברנן] M: huc vid pertinere haec var lect | כולן
משקציהון וית מרחקתהון טעוון [מרחקתהון ... בתייה דחלין] 16 I דע׳
דקיס וטעוון דאבן טעוון דכסף טעוון דדהב טעוותה דקיסה ודאבנה הוון
מטלקין יתהון בשוקייה וטעוותה דכספה ודדהבה הוון יהיבין עמהון לגו בייתיה
דח׳ M ; [... וית טעוותה דכספה]] desider in text sed vid inserend
c 440, Nu, R et M | יתגנבן] I ׳בון || 17 [אתה] איתה M | עלוי
קדם יי׳ [בתר ... טעוותהון] I מב׳ [מן בתר] I דין [הדין] M יומ[א] [יומא
ras a censore [[דאומייה]] I בתר [קדם] M אלה למיזל ולמפלח ית טעוון
sic a *sofer* [בחטאָ] I ולא [דלא] M ההנון [האינון] ; loco verb praec
in fine lineae, leg בחטאה | דחטה [דחטאה] M
[ברם סופיה מריר כלעניתה] M בזמן ד׳ [כדי שמע] I כד די [כדי] 18 || M וסו׳ כלעניתה
lectio conflata ex לווטיה [לווטיה הדין ויתפיים במחשבת ליביה] + ׳טה ;
למחפה [למוספה] M בתקוף [בקשיטות] M לוטה הדין ויתרברב בלביה
I זידנותה [זדנתה] M.

19 לא יהווי רעווה מן קדם ייי למישרי ולמשבק לה ארום בכדן
יתקוף רוגזיה דייי וקנאתיה בגברא ההוא וידבקון בה כל לווטיה
דכתיבין בספר אורייתה הדין וימחוק ייי ית שמיה ⟨מן תחות
שמיא⟩:
20 ויפרש יתיה ייי לבישתה מן כל שבטיה דישראל ככל לווטיה קיימה
דכתיבין בספר אורייתה הדין:
21 ויאמרון דרה אחרייה בניכון די יקומון מן בתרכון ובר עממיה דייתי
מן ארע רחיקה ויחמון ית מחוותה דארעא ההיא וית בישיה די יגרי
ייי בה:
22 גפרי ומלח יקידה כל ארעא לא תזדרע ולא תצמח ולא יסק בה
כל מן [ ] דעשב היך מה דאתחפכת סדם ועמורה אדמה וצבויים
די הפך ממרה דייי ברוגזיה ובכליתה:
23 וייאמרון כל אומיה למה ממרה דייי כדן עבד לארעה הדה מה
תקיף הוא רוגזיה רבה הדין:
24 וייאמרון על די שבקו ית קיימה דייי אלה אבהת⟨ה⟩ון די קיים
עמהון באפקותיה יתהון פריקין מן ארעא דמצרים:
25 ואזלו [ ] קדם טעוון אחרנין ואשטתחו להון טעוון די לא חכמו
יתהון ולא אתבדרון להון:
26 ותקיף רוגזה דייי בארעא ההיא למייתיה עלה ית כל לווטיה
דכתיבין בספר אורייתה הדה:
27 ותלש יתהון ייי מעלוי ארעהון בתקוף רגז ובכליתה ובכעס רב
וטלק יתהון לארע אחרני כיומא הדין:

19 ולמשבק] בוק M | וקנאתיה] וחמתיה M | ⟨מן תחות שמיא⟩] מת' M | ⟨מן תחות⟩] desider in text, add in marg | 20 מן כל] מכ' M | 21 די יקומון] דיק' I | מן בתרכון] מב' I | דייתי] די ייתי M | 22 [ ]] huc vid desiderari | דעם] ממרה דייי | מן ארע] מא' I | 23 כל אומיה] nempe delt | מ' דייי כדן עבד לארעה] עבד יי' M | 24 די שבקו] דש' I | מה תקיף הוא רוגזיה] בתקוף רוגז' I | כדן לא' I | 25 ואזלו] דק' I | די קיים] a *sofer* | אבהת⟨ה⟩ון] in text אבהתכון, | ופלחו] desider in text et in marg | [ ]] דלי' I | די לא] ויש' I | ואשטתחו] יתב' I | אתבדרון] I.

28 טמירתה גליין אינון קדם ייי אלהן וגלייתה לן ולבנינן עד עלמא
למעבד ית כל פתגמי אורייתה הדה:

CAPUT XXX

1 ויהווי ארום ייתון עליכון כל פתגמיא האיליין סדר ברכתה
וחילופיהון די סדרת קדמיכון ותתחזרון עם לבביכון בכל אומייה
די סדר יתכון ייי אלהכון לתמן:
2 ותחזרון ⟨ל⟩אולפן אורייתה דייי אלהכון ותשמעון בקל מימריה
ככל מה די אנה כען מפקד יתכון אתון ובניכון בכל לבביכון
ובכל נפשתכון:
3 ויקבל מימרה דייי אלהכון ית תותבתכון וירחם יתכון ויחזור ויכנש
יתכון מן כל אומיה די בדר יתכון ייי אלהכון לתמן:
4 אין יהוון מבדריכון עד סייפי שמיא מן תמן יכנש יתכון ייי אלהכון
ומן תמן יסב יתכון:
5 ויעל יתכון ייי אלהכון לארעא די ירתו אבהתכון ותירתון יתה
וייטב לכון וי⟨ס⟩גי יתכון מן אבהתכון:
6 ויגזר ייי אלהכון ית לבביכון וית לבבי זרעיכון למירחם ית אולפן
אוריתה דייי אלהכון בכל לבביכון ובכל נפשתכון בגלל למקיימה
יתכון
7 וישווי ייי אלהכון ית כל לווטייהִ האליין על בעלי דבביכון ועל
שנאיכון די רדפו יתכון:
8 ואתון תחזרון ותשמעון בקל מימריה דייי אלהכון ותעבדון ית כל
מצוותה די אנה כען מפקד יתכון יומא הדין:

28 פתגמי אורייתה] פיתגמייה דאו׳ M.
30 1 דר׳ סדרית] די סדר | I דס׳ | I || 2 ⟨ל⟩אולפן] די אנה; ד(ז)
ל desider; ejus loco macula nigri coloris: I דא׳ || I דב׳ | די בדר | I מכ׳ | מן כל | תתובתכון
3 תותבתכון] vid leg תתובתכון || 4 יהוון] M ייהווין | מן תמן] מת׳ I | ומן תמן] ומת׳ I || 5 ירתו
יתה I | וי(ס)גי] ויסגי in text || 8 די אנה] דא׳ I.

9 וישייר יתכון ייי אלהכון בכל עבד ידיכון בפרי וולד מעיכון ובפרי
בעירכון ובפרי ארעכון לטבן סגין ארום יחזר ייי למחדי עליכון
לטב היך מה די חדה על אבהתכון:
10 ארום תשמעון בקל ממרה דייי אלהכון למיטור מצוותה וקיימוי
דכתיב בספר אורייתה הדה ארום תחזרון קדם ייי אלהכון בכל
לבביכון ובכל נפשתכון:
11 ארום מצוותה הדה די אנה מפקד יתכון יומא הדין לא כסייה היא
מנכון ולא רחיקה היא:
12 לא בשמיא היא אוריתה למימר לווי הוה לן חד כמשה נבייא די
יסוק לשמיא ויסב יתה לן וישמע יתן פקודייה ונעבד יתהון:
13 ולא מן עבר לימה רבה היא אוריתה למימר לווי הוה לן חד
כיונה נביא די יחות לעמקוי דימה רבה ויסק יחה לן וישמע לן
פיקודייה ונעבד יתהון:
14 ארום קריב היא לוותכון פתגמא לחדה במימר פמיכון ובלבביכון
למעבד יתיה:
15 חמון די סדרית קדמיכון יומא הדין ית סדר חייה וית טבתה וית
סדר מותנה[1] וית חילופיהן:

9 עבד] [leg בדי] עוביד I | די חדה] דח׳ I | 10 למיטור] ׳טר I | נפשתכון] [נפ]שיכון I | 11 מנכון] primo מנהון, postea מנהון, demum מנכון retento | 12 לווי ... מן יסק לן לשמיא היך משה נבייא] M | מן עבר] מע׳ I | לימה רבה היא] ימה היא M | 13 די יסוק] למיסק I | די יחות] מן ייעיבר לנא מעיבר לימה רבה היך יונא נבייא] לווי ... רבה M | Cf Rom 10,7 et M. McNamara, *The New Testament* ..., pp 71ss et A. M. Goldberg, BZ (NF) 14, 1970, pp 127-131 | 14 היא] הוא חיי עלמא דאתי וית] | 15 די סדרית] סד׳ I | חילופיהן ... סדר חייה] I | מותנה] טובה דגן עדן וית מותה דמייתין בה רשיעיה וית בישותה דגיהנם M | prob leg מתותה c 440, Nu, R et ut v 19; מותה I.

16 די אנה כען מפקד יתכון יומא הדין למרחום ית אולפן אורייתה
דיי אלהכון ולמהלכה באורחן דתקנן קדמוי ולמטור מצוותה
וקיימוי וסדרי דינוי ותיחון ותסגון ויברך יתכון יי אלהכון בארעא
די אתון עללין לתמן למירת יתה:
17 ואן יסטון לבביכון ולא תשמעון ותתבדרון ותסגדון קדם טעוון
אחרניין ותפלחון קדמיהון:
18 הא תניית לכון יומא הדין ארום מסף תסופון ולא תסגון יומין על
ארעא דאתון עברין ית ירדנה למיעול לתמן למירת יתה:
19 הא אסהדית בכון יומא הדין ית שמיא וית ארעא ית אורחה דחיי
וית אורחה דמתותה יהבית לכון ית ברכתה וית לוטייה ותבחרון
באורחה דחיי מן בגלל דתיחון אתון וזרעיית בניכון:
20 למרחום ית אולפן אוריתה דיי אלהכון ולמשמע בקל מימרה
ולמדבקה ביה ארום היא חייכון ואריכות יומיכון על ארעא דקיים
יי לאבהתכון לאברהם ליצחק וליעקב למיתן להון:

CAPUT XXXI

1 ואזל משה ומלל ית דבירייה האליין לכל ישראל:
2 ואמר להון בר מאה ועשרין שנין אנה כען יומא הדין לית אנה
יכיל תוב למיפוק ולמיעול וממרה דיי אמר לי לא תעבר ית
ירדנה הדין:
3 יי אלהכון דאיקר שכינתיה מדברה קדמיכון הוא ישיצי ית אומיה
האיליין מן קדמיכון ותרת(ו)ן יתהון יהושע הוא דעבר קדמיכון
היך מה די מלל יי:

16 ית אולפן I ׳חם [למרחום I ; דין [הדין I ; דא׳ [די אנה
[די אתון I ׳טר [ולמטור M ; יי׳ אלה [אלה׳ ?leg] [אורייתה דיי אלהכון
דא׳ I : 18 דאתון] די א׳ I || 19 הגדתי] lemma hebr v 18 loco
I דין [הדין ; העידתי || 20 למרחום] ׳חם I ; היא] forte הוא in text ;
ואו׳ [ואריכות I.
31 2 כען יומא] יומ׳ I ; דין [הדין I ; דיי [ומימרה דיי I ||
3 דאיקר] דיק׳ I ; ותרתין [ותרת(ו)ן in text ; כמה [היך מה I ; כמה [די מלל
דמ׳ I.

4 ויעבד מימרה דיי להון היך מה דעבד לסיחון ולעוג מלכיהון
דא(מו)ריי ולארעהון די ישיצי יתהון:
5 וימסור יתהון יי קדמיכון ותעבדון להון ככל מצוותה די פקדת
לכון:
6 אתוקיפו ואזדרזו לא תדחלון ולא תתרעון מן קדמיהון ארום יי
אלהכון דאיקר שכינתיה מדברה קדמיכון לא מרפה יתכון ולא
שבק יתכון:
7 וקרא משה ליהושע ואמר ליה קדם כל ישראל אתוקף ואזדרז ארום
את תיעל ית עמה האליין לארעא די קיים יי לאבהתהון (למיתן
להון) ואת תחסן יתה להון:
8 ומימרה דיי די אקר שכינתיה מדברה קדמך הוא יהווי בסעדך
לא מרפה יתך ולא שבק יתך לא תדחל ולא תתרע:
9 וכתב משה ית אוריתה הדה ויהב יתה לכהניה בני שבטה דלוי
דטענין ית ארון דקיימייה דיי וית חכימייה דישראל:
10 ופקד משה יתהון למימר לסוף שבע שנין דיומין באשון שתה
דשמיטתה בחגה דמטלייה:
11 במעלהון דכל ישראל למחמייה קדם יי אלהכון באתרה די יתרעי
תקרא ית אורייתה הדה לקבל כל ישראל ימשמעהון:
12 כנש ית עמה גבריה ונשייה וטפלייה וגיוריכון דאית בארעכון מן
בגלל די ישמעון ומן בגלל דילפון וידחלון מן קדם יי אלהכון
ויטרון למעבד ית כל מילי אוריתה הדה:

4 היך מה] כמה I ; דעבד] די ע׳ I | דאומריי] דא(מו)ריי I | in text
די | I ׳סר [וימסור 5 || M שיצי? leg] [ישיצי ; I דש׳ [די ישיצי
I דק׳ [די קיים 7 ; I די [leg? ;] [דאיקר 6 ; I דפ׳ [פקדת
(למיתן להון)] desider in text, superadd a scriba var lectionum ||
8 די אקר] י superadd a *sofer;* I דיק׳ ; 9 שבטה דלוי] I לוי |
דקיימייה] I קיימא ; I וית חכימייה] leg ולכל חכי׳ M || 10 דיומין באשון]
I באי׳ ; דשמיתה] ט superadd a *sofer* || 11 די יתרעי] I דית׳ | כל׳
ישראל] בני יש׳ M; [כל] I בנוי דיש׳ | ימשמעהון] ב superadd a *sofer* ||
12 דאית בארעכון] וגיוריכון I; וגיורא דבא׳ I וגיוריה די בא׳ M | די
ישמעון] דיש׳ I | ומן בגלל] ומב׳ I.

13 ובניהון די לא חכמו ישמעון וילפון למדחל מן קדם יי אלהכון
כל יומיה די אתון חיין וקיימין על ארעא ( ) די אתון עברין ית
ירדנה לתמן למירת יתה:
14 ואמר יי למשה למימר ה׳ קרבו יומי חייך למתכנשה בשלם מן גו
עלמא קרא ית יהושע ואתעתדו במשכן זמנא ופקד יתיה ואזל משה
ויהושע ואתעתדו במשכן זמנא:
15 ואתגלי ממרה דיי במשכנה בעמודה דעננה וקם לה עמודה דעננה
בתרע משכן זמנה:
16 ואמר יי למשה הא את מתכנש בשלם עם אבהתך וקיימין עמה
האיליין וטעיין בתר טעוון נכריין דאית בארעא די אינון עללין
לתמן ביניהון ושבקין יתיה ומפסין ית קיימי דקיימת עמהון:
17 ויתקוף רוגזי בהון ביומא ההוא ואשבוק יתהון ואהפוך אפי רעותי
מנהון ויהוויין למזון ויארעון יתהון בישן סגין ועקין ויאמרון ביומה
ההוא הלא על די לית איקר שכינתה דיי שרייה בינינן ארען יתן
בישתה האליין:
18 ואנה בממרי מטמרה אטמר אפי רעותי ביומ׳ ההוא על כל בישתה
די עבדו די סטון בתר טעוון אחרניין:
19 וכדון כתבו לכון ית שבח שירתה הדה ואלף יתה ית בני ישראל
ושוי יתה בפמהון מן בגלל דתהווי לי שבח שירתה הדה לסהדו
בבני ישראל:

13 די לא] דלא I | די אתון] דאינון I . ( ) hic deld dittogr
|| M ירות] למירת ; M יורדנה] ירדנה . אתון חיין וקיימין על ארעא
14 ה׳] א superadd a *sofer* ; מן גו] מגו I ; ופקד] ואפקר M ||
15 לה עמודה] ע[מודה] I || 16 דיי] מימריה דיי M , טעוון נכריין
I די קיי׳ דקיימת] יתי pro יתיה] דא׳ I | די אינון] טעווייה נוכרייה M |
17 ואהפוך] ופק׳ I | ויהוויין] ויהון M ; די לית] דלי׳ I || 18 ביומ׳
|| I דס׳ די סטון] דע׳ I | די עבדו] ביומא sic in fine liṇeae, leg
19 בני ישראל] בנוי דיש׳ M | דתהווי] די תיהווי M | בבני ישראל]
בבנוי דיש׳ M.

20 ארום אעיל יתהון לארעא די קיימת לאבהתהון ארע דעבדה פרין
טבין נקיין כחלבה וחליין וטעימין כדבשה וייאכלון וישבעון
ויתפרנקון ויסטון בתר טעוון אחרניין ויפלחון קדמיהון וירגיזו קדמי
וישבקו יתי ויפסון ית קיימי:
21 ויהוי ארום יארעון יתהון בישן סגין ועקין ותענה שבח שירתה הדה
קדמיי לסהדו ארום לא תנשה מן פם זרעיית בניהון ארום גלי
קדמי יצרהון בישה דאינון עבדין יומא הדין קדם עד לא אעל
יתהון לארעא די קיימת:
22 וכתב משה ית שבח שירתה הדה ביומא ההוא ואלף יתה ית בני
ישראל:
23 ופקד ית יהושע בר נון ואמר אתוקף ואדרז ארום את תעיל ית
בני ישראל לארעא די קיימת להון ואנה בממרי אהוי בסעדך:
24 והוה כד אשלם משה למכתב ית מילי אורייתה הדה בגו ספר עד
זמן די אשלם יתהון:
25 ופקד משה ית ליווי טעני ארון קיימה דייי למימר:
26 סבו ית ספר אוריתה הדין ותשוון יתה מן סטר ארון קיימה דייי
אלהכון ויהוי תמן לכון לסחד:
27 ארום הא אנה כען ידעת ית תורעמנותכון וית קדלכון קשייא הא
עד דאנה בחיין עמכון יומא הדין מסרבין הויתון בתר ממרה דייי
ולהוד ארום בתר מתותי:
28 כנשו לוותי ית כל חכימי שבטיכון דייניכון וסרכיכון ואמלל
במשמעהון ית פתגמיא האליין ואסהד בהון ית שמיא וית ארעא:

20 דעבדה] ע׳ I || 21 מן פם] מפם I; מפום M || 22 בני] לבני M || 23 דין] דק׳ I | קיימת] דק׳ I || 24 כד] כדי[ת] I || דק׳ I | קיימת] superadd a *sofer* ז I | ואדרז] כל + I || דא׳ I | אשלם] דין I || 26 הדין] הדה I | לכון] בכון I || 27 הדין] דין I | ולהוד] ולחוד I.

29 ארום ידע אנה בתר מיתותי ארום מחבלה תחבלון ותסטון מן
ארחה די פקדת יתכון ותארע יתכון בישתה בסוף עקב יומייא
ארום תעבדון מה דלא שפר ותקן קדם ייי למכעסה יתיה בעבד
ידיכון:
30 ומלל משה במשמעהון דכל קהלה דישראל ית מלי שירתה הדה
עד זמן דאשלם יתהון:

CAPUT XXXII

1 כיוון דמטה קצה דמשה נבייא למתכנשה בשלם מן גו עלמא חשב
משה בליביה ואמר ווי כען עלי דאנה מתכנש מן גו עלמא ולא
אסהדית בבנוי דקיריס אין מסהד אנה בהון קדם בני נש דמייתין
וטעמין כסא דמותה מייתין עמה וגזירתהון בטלן ברם אנה מסהד
בהון קדם שמייא וקדם ארעא דלא מייתין לעולם ולא טעמין כסא
דמותה ברם סופיהון בליין לעלמא דאתי וכן ישעיה נבייא פירש
ואמר טולו לשמיא עייניכון ואסתכלו בארעא מלרע ארום שמייא
כתנגה ימסון וארעא כלבוש תתכלי ברם עתיד הוא ייי למברה
שמיא ה(ד)תין וארעא חדתה ארום תריין נביין קמו למסהדה
בישראל משה נבייה וישעייה נבייא משה בגין דהוה קריב לשמיא
ורחיק מן ארעא אמר לשמיא אציתו ולארעא שמעו ברם ישעיה
נבייה דקם מן בתרה בגין דהוה קרב לארעא ורחיק מן שמיא אמר
לארעא אציתו ולשמייא שמעו ותריהון על דהוו דחילין מן לשמה
קדישה קמו למסהדה בישראל בגין כדין קם ליה משה נבייא דייי
ואזרז ואמר אציתו שמיה ואמלל ותשמע ארעא במימר פומי:

29 בישה I. | בישתה] דפ׳ I | די פקדת] המטה 32 1 | די מ׳ I ; מן גו 1.°, 2.°] מגו I 1.°, 2.° | דקיריס] κύριος | ואק׳ [ואר׳ leg] | וקדם ארעא] I | [ברם] הא [א׳] I | [ברם אנה] I | להו׳ בהון] | 2.° שמייא] שמ[יין] I | כלבוש] in fine lineae, leg כלבושא | [ח(ד)תין] שמעו שמיא] לארעא אציתו ולשמייא שמעו ותריהון | in text a *sofer* התתין ואצ׳תו ארעא ותרי׳ M: huc vid transp M, etsi circellus referat hanc var lectionem ad לשמיא אציתו ולארעא שמעו | cf 110, 440, Nu, R.

2 יבשם כמטרה אולפני על בני ישראל ויתקבל כטִלא עליהון ית
מימר פומי כרוחייה דמנשבין על דתי עשביה וכרסיסי מלקוש
דסלקין ומרווין צמחה דארעא בירחה דניסן:
3 אמר משה נבייה לרשיעיה וויי להון לר⟨שיעי⟩ דמדכרין שמה
קדישה בגידופין ברם לית איפשר לחד ממלאכי שירותה למדכרה
ית שמה קדישה עד זמן דאינון דישראל אמרין קִקַל תלתה זימנין
מנהון ילף משה דלא למדכרה ית שמה קדישׁ עד זמן דהוה מחנך
פמיה בעשרין וחדה מילין דאנון תמניין וחמשה אתין וכן הוא מפרש
ואמר האזינו השמים ואדברה ותשׁ הארץ אמרי פי יערף כמטר
לקחי תזל כטל אמרתי כשעירים עלי דשא וכרביבים עלי עשב
כי שם לכן אמר משה נבייא ארום בשמה קדישא אנה מצלי ואתון
עמי בני ישראל הבו איקר ותושבחה ורוממו לאלהכון:
4 אמר משה נבייא אנה חמית לרבון כל עלמייה ייי מפלג יומא ועבד
יתה לארבע חלקין תלת שעין לעי באוריתה ותלת שְעין יתב בדינה
ותלת שעין מזווג זוגין בין גבר לאתתה ומרים וממך ותלת שעין
מפרנס כל עלמא צדיקה דלית קדמוי שקר ארום כל ארחתיה דינין
וקשוט אלהה היימנה דלית קדמוי עוולה זכיי וקשוט בדינה הוא:

3 ⟨שיעי⟩ לר 2.°] erasum mendose quia affertur a 110, 440, Nu, R loco לרשיעיה 1.° ; ברם] ארום 110, 440, Nu, R דאינון דישראל] דישר׳ דאנון I ; קדישׁ] a *sofer* in fine lineae, leg קדישא ; ותשׁ] in fine lineae a *sofer* leg ותשמע ; ואתון] [תון]נ[וא] I ; עמי בני] [leg? בני] בינ? I | בני ישראל] בנוי דיש׳ M || 4 חמית] חמי I ; דינין וקשוט] leg prob דינין דקשוט c 440, Nu, R | וקשוט 2.°] prob emend וקשיט c 440, Nu, R, O.

5 חבלו קודמוי ביניה חביביה לא קדמוי חבלו אלה להון מומה
דאשתכח בהון דרא עקמנה ופתלתנה דרה דשני עבדוי אוף סדר
דינוי דעלמא אשתני עלוי:
6 הלא מן קדם ייי אתון תבעון דא אומה טפשה ולא חכימייה הלא
הוא אבוך די קנה יתכון ודי ברה יתכון ושכלל יתכון:
7 אדכרו יומין מן יומת עלמא אתבוננו בשנוי דכל דר ודר שאלו
לאבהתכון דרברבין מנכון באורית ויתנון לכון חכימיכון ויימרון
לכון:
8 באחסנת עילאה אומיה בפרישותיה לישני בני אנשא אקימת תחומין
לאומיה למניין שבטייה דבני ישראל:
9 ארום חלקה דייי אנון עמה בני ישראל יעקב עדב אחסנתיה:
10 ארע יתהון שרין בארע דמדברה ובצללתה יליל ישימון דבר יתהון
ארבעין שנין במדברה אחת להון מנה מן שמיא אסק להון באר מן
תהומה ואגיז להון סלוי מן ימה אשרי יתהון חזור חזור לאיקר
c ? שכינתיה אלף יתהון עמרתי דביריה עייני יתהון ונטר יתהון היך
מה דנטר שיכנה בבה דעיינה:

5 חבלו 1.° חבילו I | בניה] delt a *sofer* י | דאשתכח] די א I | עבדוי] עוב׳ I | אשתני] יש׳ I || 6 תבעון] גמלין I c 440, cf Nu, R | חכימייה] cf חכימיא Nu, R | די קנה] דק׳ | ודי ברה] ודב׳ I | יתכון] לנביאיכון I | לאבהתכון] באורית I | leg באוריתה c 110, 440, Nu, R || 7 אתבוננו] ית׳ I c 440, Nu, R, Ps | באחסנת] cui respondet heb בהַנְהֵיל; ׳נות I | אקימת] prob dittogr leg אקים; אתקן I | דבני ישראל] דבנוי M || 8 בני ישראל] בנוי דיש׳ I | 9 שרין] טעיין c 440, Nu, R, M | דמדברה] מד׳ I | ובצללתה] ובצדיותה I | יליל] די׳ I | אסק] vid a *sofer* emendt אסף; cf איף 110, 440, Nu, R | באר] in fine lineae, leg בארה | מן תהומה] מת׳ I | סלוי] סלוין I | לאיקר] ליק׳ I.

11 כנשרה דמעורר קִנֵּה על גוזלוי מרחף פרס כנפוי וסבל יתהון וטען
יתהון על תקוף אברוי:
12 יי׳ בממרה אמר לבלחודהון ישרון עמא בני ישראל ולא הווי
ביניהון פלחי פלחן נוכריי:
13 ארכב יתהון על במסיה דארעא ואייכל יתהון עללת תפנוקי מלכין
ואיינק יתהון דבשה מן כיפה ומשח משׁ[2*]ח יתה[1*]ון מן כיף שמיר טינרה:
14 שמיני תורין ורכיכי ען עם טוב דפטימין ודכרין בני בתניי וגדיין
עם טוב שומניהון דחטייא אמר משה נבייה אין יהון ישראל לעיין
באוריתה ונטרין פקודייה מן ענבה חדה יהון שתין כור דחמר:
15 ואכלו דבית ישראל ובעטו ועתרו ופחזו פגשו והצלחו וקנון להון
נכסין סגין ואנשון ית מימר אלהה די ברה יתהון וכפרו בדחלתיה
דתקיפה דהוה פרק יתהון בשעת עקתהון:
16 אקנון יתה במרחקתהון ובטעוותהון אכעוסו יתיה:

11 דמעורר] די מ׳ I || 12 אמר] אמר M ; במסיה] בנו דיש׳ M ; הווי] יהו[וי] I || 13 תקפה] *βώμος*; דבשה] דוב׳ I || 14 שמיני] ושמיני I ; ורכיכי] רכיכי I ; דפטימין] בותנין I ; בתניי] כרים TM [= def בריאים] loco בריאים forte vertit ; אין] אם I ; כור החמר] ita vertitur חֻמֶּר quod vb vid coalescere ex forma חֹמֶר (= seu חָמֶר si ־ editur modo chananeo et palestinensi ut «o») et חֹמֶר vertitur voce כור; חָמֶר vertitur voce דחמר || 15 וקנון להון] וקנין נכסין סגין ואנשון ית מימ׳ M ; וכפרו] [leg וכפתו I et 440, Nu, R | דבדחלתיה] בדחלתה I | דתקיפה] תק׳ I | פרק] עני I | בשעת עקתהון] + ובכל שעה M || 16 אקנון] אקנין M; אקנין 440, Nu, R; אקניו leg c 21 | במרחקתהון ובטעוותהון] ordo prob invert c 440, Nu, R | אכעוסו] leg אכעיסו c 440, Nu, R; ארגזו I.

17 דבחו קדם טעוות שדיה דלית בהון ממש טעוון די לא חכמו יתהון
חדתן אינון דמן כדון אתבריין דלא אתעסקו בהון אבהתכון:
18 תקיפה די ברה יתכון שבקתון ואשיתון ית ממר אלהה די שכלל
יתכון ועבד יתכון מחילין מחילין:
19 וגלי קדם ייי ארום הוה רגוז מן כעסה די אכעסו יתיה עמה בני
ישראל דהוון חביבין עלוי היך בנין והיך בנן:
20 ואמר אהפוך אפי רעותי מנהון אחמי מה יהווי בסוף אחריותהון
ארום דר תהפכנין אנון בנין דלית להון היימנו:
21 אינון אקנון יתי באלה דלא אלה ואכעסו יתי במרחקתהון ואנה
אקני יתהון באמה דלא אמה באמה מנבלה אכעס יתהון:
22 ארום אשא נפקת מן קדמיי ואוקדת עד שאול ארעייתה ותכלת
ארעא ועללתה ולהטה יסודי טווריה:
23 אמרת במימרי למייתייה עליהון בישן גירי מחוות פורענותי אגרה
בהון:

17 [חדתן] I דלא [די לא] I להו׳ [בהון] I לשדי [קדם טעוות שדיה
[אתעסקו] I לא [דלא] I ית׳ [אתבריין] I מ׳ [דמן] I ׳גין [אינון] I ׳תין
[די שכלל] 440, Nu, R ואנשיתון [ואשיתון] I דב׳ [די ברה] 18 I ית׳
[delt] דש׳ I 1.°, דברא I 2.° | 19 רגוז [רגוז] I c Nu, R; רגיז 440 |
[ואכעסו] 21 I הווי באח׳ [יהווי בסוף אחריותהון] I אפוך [אהפוך] 20
| M שייול [שאול] 22 I ׳נת [אקני] I ברח׳ [במרחקתהון] I אכ׳
גירי פורענותהון [גירי מחוות פורענותי אגרה] 23 I טור׳ [טווריה]
אג׳ M | מחוות] [leg מחוות vel מחבת] מחוובת I.

24 מן פחי כפן ואכילי גוב ומרווחי רוחן בישן ושן ארבעתי מלכוותה
דמתילן כחיויתה ברה אגרה בהון עם חמתההון דתניניא וזחלוי
דעפרה:

25 מן לברה תתכל יתהון חרבה ובקיטוני מדמכיהון אימתיה דמותה
להיד עלמין לחיד בתולין ינקין ומתרכין עם גברין סבין:

26 אמרת בממרי אשיצי יתהון אבטל מן בני אנשא דכרנהון:

27 אילולי כעסן דשנאה די תקף ואילולי דאדכר להון קיימה דקיימת
לאבהתהון אברהם יצחק ויעקב דלא יתגברון עליהון בעלי דבביהון
ודי לא ייאמרון שנאיהון בעלי דבביהון ידינן אתפרען לן מן בעלי
דבבין ולא מן קדם יי אדעבדת דא:

28 ארום אומה אבידי עיצן בישן אינון ולית בהון שוכלתנו:

29 אילו חכמו ישראל וילפון אורית אתבונו מה הווי באחריותהון:

24 מן פחי] מפחי I; leg prob כנפחי c 440, Nu, R, Ps ואכילי] דמתילן כחיויתה ב׳ [דמתילן כחיויתה ברה M רוחן [רוויחן M ייכלין
M כחיויתה] בחי׳ I [חמתהון] המתהון in text [דצפרה] צ׳ I 25 מן
[לחוד] לחוד I [לחוד] [ובקיטוני] ימן קיטי I; [illegible] I מברה [לברה
26 [illegible] I [illegible] I עם [ומתרכין עם I ילן [בתולין I להיד
27 [כעסן] סא׳ I c 440, Nu, R [די תקף] דת׳ I; [illegible] [illegible] I, R
[illegible] I [illegible] I מה [מן קדם I מב׳ [מן בעלי I ית׳
28 דלית] I [illegible] 29 [אורית] in fine lineae [illegible]
[אתבונו] ית׳ I.

30 כד יהוון ישראל לעיין באוריתה ונטרין פיקודיה הוה חד מנהון
רדף אלף ותרין מנהון רבבה רבותה מערקין על דחטון וארגיזו
קדמוי תקיפה שבק יתהון ומימרה דייי מסר יתהון ביד בעלי
דבביהון:
31 ארום לא כרוחצינן רוחצניהון דאומייה על דחטינן וארגזן קדמוי
אתעבדון בעלי דבבי⟨נן⟩ דיינינן:
32 ארום עמא האיליין עבדיהון מדמיין לעבדיהון ⟨ה⟩עמא דסדם
ומחשבתהון מדמיין למחשבתהון דעמא דעמורה עבדיהון עבדין
בישין וכעובדהון בישיה מתפרע מינהון:
33 ארום עמא האיליין חמתהון מדמייא לחמתהון דתנייה בזמנה דאנן
שתיין ורוגזיהון מדמי לראשי חווייה פתמנייה כזוראי
34 הלא הוא דן כסא דפורענותה ממזג ומתקן ומעתד לרשיעיה חתום
באוצרי ליום דינה רבה:
35 דידי היא נקמתה ואנה הוא דמשלם לעדן די תימוט רגליהון
דצדיקיה ארום קריב הוא יום תברהון דרשיעיה ואשת דנהינם
מעתדה להון ומזרז ומייתי פורענותה עליהון לעלמה דאתי:

30 יהוון] forte leg הו׳ I c 440, Nu, R | רבבה] prob del | תקיפה
[nempe leg תקיפהון] I תקיפיהון | מסר] I יי׳ מ׳ | ומימרה דייי
31 כרוחצינן] leg צנין׳; I ׳דאומייה | [leg דאו׳] ואומ׳ I | אתעבדון
32 עבדיהון] I דיינין | in text דבביכון] ⟨דבבי⟩נן | I יתעבדו
in text; cf 440 | לעמא] ⟨ד⟩עמא | I לעו׳ | לעבדיהון] I עוב׳
2.° מדמיין | מתכלן וממרן להון] מתפרע מינהון | I עו׳ | עבדין] I עו׳
2.° עבדיהון | I ׳ייה
33 בזמנה] מן [בז] I | פתמנייה כזוראי] פתגונייה
M c 440, Nu, R
35 תימוט] I דת׳ | אכזוריא leg]; אכזריין [leg פת׳] I בתגיין
c 440 vel ואשת ג׳ leg] ואשת דג׳ | I ׳ריהון | תברהון] I קרב | קריב
ואשא
עליהון פורע׳ | פורענותה עליהון לעלמה] M עתידה | מעתדה] c M דג׳
[leg לעיל׳] לעול׳ M.

36 ארום דאין הוא ייי ברחמיו טבייה ית דיניהון דעמיה בני ישראל
ועל עלבון עבדוי דצדיקיה הוא מתנחם ארום גלי קדמוי ארום
מטת ידיהון דצדיקיה ואנון שביקין ורטישין ולית להון דסעד וסמך:
37 ואמר עתידין אינון אומיה למימר אן אלהא דישראל תקיפה
דאתרחצו ביה
38 די הוון מקרבין קדמוי תרבי נכסי קורבניהון וחמר ניסוכיהון דהוון
מנסכין קדמוי יקום כען ויפרוק יתהון ויהווי עליהון כמג(נ)ה:
39 חמון כען ארום אנה אנה בממרי הוא ולית אלהא אחרן בר מיני
אנה הוא דממית חיין בעלמא הדין ומחיי מיתי בעלמא דאתי אנה
הוא דמחי ואנה הוא דמסי ולית דמישיזיב מן ידיי:
40 ארום זקפת ית ידיי בשבועה לשמיא ואמרית חי וקיים אנה בממרי
לעולם:
41 אין אשננה כברקה חרבי ותתוקף בדינה (ד)קושטה יד ימיני אחזר
נקמתה לשנאוי ולבעלי דבביהון דעמי אשלם להון גמלין בישין:

36 ברחמיו] sic in text a *sofer:* leg ברחמוי ית דיניהון דעמיה בני ישר׳ [ישר׳ עמיה בנוי דישר׳ M | עלבון] leg עולבן cf v 43 | דסעד] סע׳ I || 37 אן] הן I | 38 דהוון] די הוון I | ניסוכיהון] נסי׳ I | מנסכין] כמגלה in text; cf 440, Nu, R; למגן I || 39 בממרי הוא] הוא I | עליהון] להון I | כמג(נ)ה] מקרבין I | ויפרוק] ויסעוד I | מיתי] מיתין leg c 440 vel מתיא c Nu, R | בעלמא 2.°] לעי׳ I | דמחי] מ׳ I || 40 לעולם] verb heb loco לעָלם || 41 אשננה] אשא I var lect mendose hîc collocata, prob est lemma heb v 40 | (ד)קושטה] בקושטה in text | לשנאוי] c Nu, R; יאי I c 440, O | גמלין] גמולין M.

42 ארווי גיריין מן אדמהון וחרבי תתכל בבשרהון מן אדם קטיליהון
דעמי ושבייהון מן ראשי גיבריהון פולימרכיהון בעלי דבביהון
דעמי
43 קלסו קדמוי אומייה שבחו יתיה עמיה בית ישראל ארום עולבן
ודם עבדוי צדיקייה הוא תבע ונקמתה יחזר לבעלי דבביכון ובחובי
עמא ארעא לקייא וברחמוי טביה הוא מכפר על ארעא ועל עמא:
44 ואתה משה ומלל ית שבח שירתה הדה במשמעהון דעמא הוא
ויהושע בר נון:
45 ואשלם משה למללה ית כל פתגמייא האיליין עם כל ישראל:
46 ואמר אלהון שוון לבביכון לכל פתגמיה די אנה משהד בכון יומא
הדין די תפקדון ית בניכון למטור ולמעבד ית כל מילי שבח
אוריתה:
47 ארום לא פתגם ריקן הוא מנכון ארום הוא חייכון ובפתגמא הדין
תסגון יומין על ארעא די אתון עברין ית ירדנה תמן למירת יתה:
48 ומלל יי עם משה בזמן יומא הדין למימר:
49 סוק לטור עברייה הדין הר נבו די בארע דמאב די כל קבל יריחו
וחמי ית ארעא דכנען דאנה יהב לבני ישראל לאחסנה:
50 ותתכנש בשלם בטורא דאת עליל לתמן ותתכנש בשלם לוות עמך
היך מה דאתכנש בשלם אהרן אחוך בהור טורא ואתכנש בשלם
לוות עמיה:

42 גיריין] prob leg גיריי, cf 440, Nu, R, TM | מדמ׳ [מן אדמהון I; פור׳ [פולימרכיהון I מד׳ [מן אדם I c 440 ריה׳ [בבשרהון I
< πολέμαρχος | 43 עמה דבית ישׂ׳ [עמיה בית ישראל I | וברחמוי טביה
440, Nu, ארעיה ועל עמיה [ארעא ועל עמא , I ויכפר על [הוא מכפר על
R | 44 ית] + כל I c 440; desider in text | 46 דא׳ [די אנה
למע[בד] [ולמעבד I ׳טר [למטור I דתפ׳ [די תפקדון I דין [הדין I
I | אוריתה] + הדה quod desider in text et in marg, sed habetur in
440, Nu, R, Ps, O c TM | 47 יורדנה [ירדנה I דא׳ [די אתון
M | 48 מימריה דיי׳ [יי M || 49 דין [הדין I בארע] in fine
lineae, leg בארעא | לבני ישראל] לבנוי דישר׳ M.

51 על די סרבתון בשם ממרי בגו בני ישראל במי מצותה דרקם
במדברה דצין על די לא קדשתון יתי בגו בני ישראל
52 ארום מן כל קבלה תחמי ית ארעא ותמן לא תיעול לארעא די
אנה יהב לבני ישראל:

CAPUT XXXIII

1 ודא ברכתה די ברך משה נביא דיי ית בני ישראל קדם עד לא
ימות:
2 ואמר יי מן סיני אתגלי למתן אוריתה לעמי בני ישראל ⟨ד⟩נח
ביקרי על טורה דגבלה למתן אורית לבנוי דעשו וכיוון די אשכחו
כתיב בגווה לא תהוון קטולין לא קבילו יתה והופיע ביקרה למתן
אוריתה על טורא דפראן לבנוי דישמעאל וכיוון דאשכחו בני
דישמעאל דכתיב בגווה לא תהוון גבין לא קבילו יתה חזר ואתגלי
על טורה דסיני ועימיה רבוון דמלאכין קדישין אמרין בני ישראל
ית כל מה ⟨די⟩ מלל מימרה דיי נעבד ונשמע ופשט ימיניה מן גו
להבי אשתה ואוריתה יהב לעמיה:

51 בני דישראל במוי דמ׳ [בני ישר׳ במי מצותה | I דס׳ [די סרבתון
M | בגו [במי var lect mendose posita | בני ישראל I | דלא [די לא
M. לבני דיש׳ [לבני ישראל 52 || M בני דיש׳ [2.°
33 1 [די ברך I דבריך [בני ישראל | M בני דיש׳ [מן סיני 2 ||
M | בני דיש׳ [בני ישראל | לעמיה leg [לעמי | I ית׳ [אתגלי | I מס׳
תה in text | [ביקרי leg ביקריה | [אורית leg אוריתא c 110, 440,
Nu, R | [די אשכחו I דא׳ [קטולין I 110, Nu, R; קטילין 440 | למתן
M | לטורה דפארן למתן אורייתה לבני דישמעא׳ [אוריתה ... לבני דישמעאל
[ית כל superadd a *sofer* | י [רבוון I לבני דפארן [על טורא דפראן
M | ומלל [דמ׳ leg [; I דמלל superadd a *sofer;* [(די) מלל I | כל
I | מנו [מן גו I | ויהב אורייתה [ואוריתה יהב I | cf 110, 440, Nu, R, Ps.

3 הלא גלי וידוע קדמוי דלא בנוי דעשו ולא בנוי דישמעאל מקבלין
אוריתה אלא כל כדן למחבבה עמא בני ישראל נחית ריבוון
דמלאכין קדישין דאפעֹלגב דהוא מייתי עליהון יסורין סגין לא
נייחין ולא שדכין מן אולפן אורייתה והא אינון מדברין ואתיין לרגל
עננוי ונטלין ושריין על פם דבירוי:
4 אמרין בני ישראל אורייתה פקד יתן משה יהב יתה ירתו ואחסנה
לקהל שבטייה דבית יעקב:
5 ויקום מלך מן דבית יעקב ككנש ית ראשי עמא כחדא ישתמעון
לה כל שבטייה דבני ישראל:
6 יחי ראובן בעלמא הדין ולא ימות במותנה תניינה דביה מייתין
רשיעיה לעלמא דאתי ויהוון עולימוי עם גברין במניין;
7 ודא ברכתה די ברך משה נבייא דייי לשבטה דיהודה ואמר שמע
מימריה בקל צלותה דיהודה ולוות עמיה תשלם יתיה מן סדרי
קרבה בשלם ידוי יתפרען לה מן בעלי דבביהון וסעד וסמך מן
שנאוי תיהוי ליה:

3 גלי] גלוי I c 110 | וידוע] c 110; וידיע I c 440 | ולא] דלא I
prob transp ad ולא seq | לעמיה] עמא I | למ׳ כל כדן למח׳ I
בני ישראל] בנוי דיש׳ M | נחית] כוות I | דאפעֹלגב] sic in text a
sofer; cf דאצֹנגב Nu, דאע״ג 110, דאף על גף 440 | פם] פום I ||
4 בני ישראל] בנוי דיש׳ M | פקד יתן משה יהב יתה] יהב לן משה יהב
יתי M || 5 ككנש ית] leg בכנשות; שי׳ I; [leg לכנישות] לכנישוי M;
בכנשות Nu | דבני ישראל] דבני דיש׳ M || 6 במותנה] במותנא Nu, R,
sed vid emend ut I vel leg במתותה c Ps; [במו]תה I c 440 et 110 |
תניינה] [תנ]ינא I | עם גברין] superadd a *sofer;* בנ׳ I || 7 די ברך
דב׳ I | מימריה] + דיי׳ I; desider in text ut notatur lineola ducta
super ר | תשלם] leg? תעיל c 440, Nu, R, Ps | מן סדרי קרבה בשלם
I. דבביהון] מב׳ I | מן בעלי] יעון I | יתפרען] בשלם מסדרי [ק׳]

8 ולשבטה דלוי ברך משה נביא דייי ואמר תומייא ואורייא אלבישת
לאהרן גברא חסידה די נפית יתיה וקם בנסיונה ובדקת יתיה במי
דייגייה ואשתכח מהימן:
9 דאמיר על שבטה דלוי לאבוי ולאימיה לא נסב אפין בדינה וית
אחוי לא חכם בעובדה דעגלה ועל בנוי לא קנה רחמין בעובדה
דזמרי ארום נטרו מימר פומך וגזרתך ואורייתך אינון זהירין:
10 כשרין למלפה סדרי דינין בגו דבית יעקב וגזירת אוריתך לקהל
שבטיה דבני ישראל משוין קטרת בוסמנין טבין וכליין רוגזך וקרבן
גמיר ⟨ברעווה על גבי מדבחך⟩
11 ⟨ברך ייי חיילוות שבטה דבנוי דלוי וקרבן ידוי תקבל⟩ ברעווה
תבר חרצה דשנאוי ובעלי דבבוי מן קדמוי לא יכלין למיקום:
12 ולשבטה דבנימן ברך משה נבייא דייי ואמר רחימה דייי ישרי
לרחצן עלוי יהווי מגן עלוי כל יומיא ובתחומיה יתבני בית מוקדשה
ובאחסנתיה תשרי איקר שכינתיה דייי:

8 די נפית] cf Lc 22,31 [ut *cribraret* sicut triticum]; דנסית I | בנסיתה] יותיה I | ובדקת] ב׳ I | במי] במוי M | דייגייה] cf Nm 27,14; מצותא 440, Nu, R || 9 דאמיר] c 110, 440, Nu, R; פומך] ׳מור I | משוין] דבנוי דיש׳ M | אוריתך] ׳תה I | פמ[ך] I | 10 גמיר] גמור I | בוסמנין] בוסמין I | מש׳] ש׳ I [prob leg מדבחך)] desider in text ex homoiotel, add in marg a scriba var lectionum | 11 ברעו׳] (ברך ... תקבל)] add ut ⟨ ⟩ praec | תבר] תבור I | חרצה] חרץ I | ובעלי] ובעל I | דבבוי] [דב]בוהי I | ולא] ולא I: haec var lect correspondet textui a Nu allato: [יקומון] ולא [יפלון] || 12 יהוי׳] יהא I; ויה׳ M | תשרי איקר שכ׳] in N praevalet concordantia vbi c שכינה quamvis praecedat איקר quod accidit hîc in Nu [תשרי יקר שכ׳] et 440.

13 ולשבטה דיוסף ברך משה נבייא דיי ואמר מה בריכה היא מן
קדם יי ארעא דיוסף מן טוב אוצרי שמיא מן לעיל דמחתין טלין
ומטרין מן ברכת מבועי מן לרע דסלקין ומרווין צמחיה דארעא:
14 עתדה פרין מן טוב עללת שמשא ומבכ(ר)ה פירי מגדנין בכל ירח
וירח:
15 עבדה פירין טבין בזכותה דאבהתן דמתילין בטווריא אברהם
יצחק ויעקב ובזכות אימהתה דמתילין בגלמתה שרה רבקה רחל
ולאה:
16 עבדה פירין טבין בזכות ארעא ומלאיה ודעבד רעותה מן דאשרי
איקר שכינתיה בסנייה ייתיין כל אליין ברכייתה ויתעבדן כליל
דרבו על רישא דיוסף ולגו קודקדה דגברא דה(ו)א מלך ושליט
בארעא דמצרים וזהיר באיקרהון דאחוי:
17 בכורותא ומלכותא ויקרא והדרא ליה הוויין כמה דלית אפשר
למפלח בבכורי תורייה ולא למשתעבדה בקרני ריימנה כדין לית
אפשר לבנוי דיוסף למשתעבדה ויהוון רמין ומנטלין ועליין על כל
אומייה דארעא נפקין לקרבה לקבל בעלי דבביהון ולקבל שנאיהון
ומקטלין מלכין עם שולטנין אינון ריבבתה דקטל יהושע בר נון
מן אימוראי דהוא מן שבטה דבנוי דאפרים ואינון אלפיה דקטל
גדעון בר יואש מן מדייניי דהוא מן שבטה דבנוי דמנשה:
18 ולשבטה דזבולן ברך משה נבייא דיי ואמר חדון דבית זבולן
במיפקכון לפרגמטיכון וחדון דבית יששכר במייתבכון בבתי
מדרשיכון:

13 מן לעיל] מל׳ I | מן לרע] מל׳ I || 14 עתדה] prob leg עבדה in text a *sofer* || מן טוב] מס׳ I : ומבכ(ר)ה] ומבכה c I, 440, Nu, R || 15 בזכותה] בזכות I | אימהתה] אבהתה I: var lect mendose hic posita et transp ad דאבהתן | דמתילין] 2.° ל׳ I || 16 אליין ברכייתה] leg prob ברכתייה, cf Nu, R; ברכתה האליין I | דגברא] + יוסף I charactere quadrato | דה(ו)א] דהאא vid in text; a *sofer* || 17 ריבבתה] ריבוותה I | דהוא] דהווה I || 18 במיפקכון] במית׳ I: transp prob ut var lect במייתבכון, cf inmediate infra | לפרגמטיכון] < *πραγματεία* | במייתבכון] במיתבכון I.

19 הא עמא דבית זבולן לטור בית מוקדשא יזדמנון ותמן יקרבון
קרבנין דקשוט ארום תוגרת ימייא ייכלון וסימן דטמירן יתגליין
להון:
20 ולשבטה דגד ברך משה נביא דייי ואמר בריך מן דאפתי תחומה
דגד נייח ושרי בגו קרבה היך אריא והיך אריוותה לית אומה
ומלכו דתקום לקובליה קטילוי חכימין בני קטילין פרק ראשא עם
אדרעא:
21 וחמא מן שירויה ארום אתר מזומן הוא לבית קבורה ליה תמן
מקבן אבנין טבן ומרגליין ארום תמן משה נבייא סופריהון דישראל
קבור ויהווי היך מה דהוה עליל ונפק בראשי עמא בעלמא הדין
כדין יהווי עליל ונפק בראשי עמא בעלמא דאתי זכותה דייי עבד
וסדרי דיני אלף לבני ישראל:
22 ולשבטה דדן ברך משה נבייא דייי ואמר דן מדמי לגור בר אריוון
וארעא תיהווי שתייה מן מבועיה דנפקין בותניין:
23 ולשבטה דנפתלי ברך משה נבייא דייי ואמר נפתלי שביע רעווה
ומלי ברכן מן קדם ייי מערב וימא[1] דגיניסר ודרומא ירת:

19 הא] ita text leg c 440; cf v 25 | ייכלון] [corr יכולין ילון] I || 20 לקובליה] לה I | חכימין] חכמין I | בני] ביני I || 21 מזומן] מקבן] leg מקבען I | סופריהון] sic Nu, R; ספריהון 110, 440 | זמן I | קבור] c Nu, R; קביר 110, 440 | עמא] עלמא I || 22 וארעא] leg וארעה, cf 440, Nu, R || 23 וימא] leg דימא vel יימא; ימא I.

24 ולשבטה דאשר ברך משה נבייא דיי ואמר בריך מן בניא יהוי
מרעיה בשבטיה בין אחוי לבין אבוהון דבשמייא וארעא תיהוי משי
במייא ומסחי במשחה רגלוי:
25 הא עמא דבית אשר ברירין היך פרזלה וחסימין היך נחשה וכיומי
עולימותיהון יומי סיבותיהון:
26 לית כאלהא דישראל דאשרי איקר שכינתיה בשמיא וגיוותה
בשחקיה:
27 מדור איקר שכינתה דאלהא מלקדמין דמן תחות אדרע גבורתה
מדברין שבטיה דבני ישראל הוא יטרוד בעלי דבביכון מן קדמיכון
ואמר במימריה למישציה יתהון:
28 ושרון ישראל לרוחצן לבלחודיהון מעין ברכתה דברך יתהון יעקב
אבוהון לארע עבדה עיבור וחמר לחוד שמיא דעילוויהון יהוון
מחתין עליהון טלין ומטרין:
29 טוביכון ישראל מן כוותכון עם דפרקניהון קריב מן קדם ייי מגין
סעדיכון ותריס חייליכון וסדיד זייניכון ותקיף גיווי סבריכון ותברין
בעלי דבביכון מן קדמיכון ואתון עמי בני ישראל כד תהוון לעיין
באורייתה ועבדין פיקודייה על פרקת צוארי מלכיהון תהוון דרסין:

24 מן בניא] מב׳ I | בשבטיה] leg בשמיטא Nu, R; בשמיטיא 440; לבין] וב׳ I | ארעא] leg prob ארעה, cf 440, Nu, R | בשמ׳ I 25 פרזלה] בר׳ I || 26 וגיוותה] גיזוותא I: leg text || 28 לחוד] לחוד [id] I 29 סעדיכון] סעדניכון I | וסדיד] וסריד C^c C^1, leg ושריר c 110, Nu, R unde TM prob שרר loco אשר | גיוי] גיווי I: utraque lectio vid corrupta; 110, 440, Nu, R habent גיוותנותכון pro גאותך TM | ותברין] in text forte יתברון vel ותברון.

CAPUT XXXIV

1 וסלק משה מן משרה דמאב לטורה דנבו ראש רמתה דאית לוקבל
יריחו וחווי ליה מימריה דייי ית כל ארעא ויתֿ גלעד עד דן
דקיסריון:
2 וית כל ארעא דנפתלי וית ארעא דאפרים ומנשה וית כל ארעא
דיהודה ועד ימה אחרייה:
3 וית דרומה וית מישרה בבקעתיה דיריחו קרתה דעבדה תומרין
היא זער:
4 ואמר מימריה דייי לי אמר משה דא ארעא דקיימת לאברהם
ליצחק וליעקב למימר לזרעיית בניך אתן יתה חמי יתה ותמן לית
את עבר:
5 ומית תמן [משה] עבדה דייי בארעהון דמואביי על פם גזירת
מימרה דייי:
6 וקברו יתיה בחילתֿ בארעהון דמואביי כל וקבל טעותה פעור ולא
חכם גבר ית קבורתיה עד זמן יומא הדין:
7 ומשה בר מאה ועשרין שנין בזמנה דאתכנש לא כהיין עייני ולא
אשתנייו זיווהון דאפוי:
8 ובכון בני ישראל ית משה במישרה דמואב תלתין יומין ואשלימו
יומי בכיתה אבלה דמשֿ
9 ויהושע בר נון מלא רוח דחכמה ארום סמך משה ית ידוי עלוי
ושמעו ליה בני ישראל ועבדו היך מה די פקד מימריה דייי ית
משה:

34 1 לוקבל] לקבלֿ I || 3 בבקעתיה] ית׳ I | דעבדה] בעבדה I || 4 דקיימת] דקימ׳ I | חמי יתה] אחמיתה בעיינך I || 5 [משה]] desider in text | פם] פום I || 6 בחילתֿ] in fine lineae, leg בחילתה || 7 זיווהון] הן׳ I || 8 בכיתה] בכות׳ I | דמשֿ] in fine lineae, leg דמשה || 9 די פקד] דפ׳ I.

10 ולא קם נבייא עוד בישראל כמשה די חכם יתיה מימריה דייי
ממלל כל וקבל ממלל:
11 לכל אתייה וניסי פרישתה די שלח יתיה מימריה דייי למיעבד
בארעא דמצרים לפרעה ולכל עבדוי ולכל ארעיה:
12 ולכל ידה תקיפתה ולכל חזווייה רברבייה די עבד משה חמיין כל
ישראל:

חזק הכותב: ואמץ הקורא
נשלם על יד צעיר המחוקקים מנחם בכ"ר מרדכי הרופא יצו בכר
משה הרופא זל בכמ"ר מנחם הרופא אביר הרופאים וכתבתיו אל
החכם הגדול מיישטרו
איידייו יר"ה פה רומ"א
לחדש אדר הנהדר גבורות א' אשיחה
חזקו ויאמץ לבבכם כל המיחלים ליי'